Tareqwaisi@Gmail.Com

به ناوی یەزدانی پاک و دلۆڤان

ناوی کتێب :

فەرهەنگی زانستی ئینگلیزی ـ کوردی

کۆکردنەوە:

Tareqwaisi@Gmail.Com

بڵاوکردنەوە:

پەرتووک ، کتێبخانەی کوردی

٢٠٠٨

http://Pertwk.com

Tareqwaisi@Gmail.Com

پێڕست :

Tareqwaisi@Gmail.Com

پێناسە :

پێناسەی ئێدیتۆر :

ئەم کتێبە ماوەی چەند ساڵێکە لە سەر دوو ماڵپەڕ دا بە شێوەی لاپەڕەی وێب بڵاوکراوەتەوە ، وە بەڕای من کتێبێکی زۆر باش و بەسوودە بۆ نووسەران،وەرگێڕان و خوێندکارانی زانکۆ لە هەموو چووار پارچەی کوردستان دا وە من بە باشم زانی کە بە شێوەی کتێبێک لە ماڵپەڕی پەرتوک دا دایبنێم.

سەرچاوەکان :

١. بەشی ٢ـ ٢٤ ی پێرست لە ویبنووسی :

http://www.kurd_eng.blogspot.com

٢. بەشی ئای تی(٢٥) ئەم کتێبە لە فەرهەنگی سەرهێڵی ئای تی زانستپەروەرانی کورد :

http://www.zkurd.org/proje/ferhengdev.pl

Tareqwaisi@Gmail.Com

زانستی رامیاری (زانستی سیاسی) :

Political Science

Absolutism : ڕەبەقگەری، دەسەڵاتداریەتی بێقەید و مەرجی
Administration : 1. بەڕێوبەرایەتی، ئیدارە 2. دامودەزگا، دەزگای حکوومەت، ماوەی حکوومەت
Ambassador : باڵوێز
Aristocracy : 1. (دەسەڵاتی) ئەریستۆکراتی، خانەدانسالاری 2. خانەدان، نەجیبزادە
Anarchism : ئەنارشیزم، ئاژاوەخوازی، پاشاگەردانی
Apartheid : ئەپارتاید (هەڵاواردنی ڕەگەزی لە ئەفریکای باشووری پێشودا)
Autarky : خۆبەستانیەتی، سەردەستی ڕەها، فەرمانڕەوایی ڕەها
Authority : دەسەڵات 2. دەسەڵاتدار، حکوومەت، دام، ئۆرگان
Authoritarianism : سیستێمی زۆرداری، دیکاتۆری، ئاۆتۆریتیزم
Autocracy : تاکرەوی، حکومەتی ڕەها
Autonomy : ئۆتۆنۆمی، خۆبەڕێوبەری
Autonomous : 1. سەر بە ئۆتۆنۆمی 2. خۆبەڕێوبەر
power Balance of : هاوسەنگی دەسەڵات
Bureaucracy : بیرۆکراسی، کاغەزبازی، ئاڵۆزکردن و بێئەندازە ڕەچاوکردنی دام و دەستوری ئیداری
Bicameralism : سیستێمی دووپەرلەمانی
Binational state : وڵاتی دوونەتەوەیی
Bill : گەڵاڵە، پێشنیاری یاسا
Cabinet : کابینە، ئەنجومەنی وەزیران، (ئەمریکا) ئەنجومەنی دەوڵەت
Capitalism : سیستێمی سەرمایەداری، کاپیتالیزم
Citizen : هاووڵاتی، سیتیزەن
Citizenship : ڕەگەزنامە
Civic : پەیوەندیدار بە شار و هاووڵاتیان و ژیانی شار، باژێری
Civics : زانستی مەدەنی، زانستی ماف و ئەرکەکانی هاووڵاتیان
Civil war : شەڕی نێوخۆ
Coalition : هاوپەیمانی
Coalition government : حکوومەتی هاوپەیمانی
Coercion : زۆرەملێی (دەسەڵاتی)
Colonialism : کۆلۆنیالیزم، داگیرکاری
Commission : 1. لیژنە، کۆمیسیۆن 2. فەرمان
Communism : کۆمونیزم
Confederation : کۆنفێدراسیۆن، کۆمەڵە، یەکێتی
Congressman : (ئەمریکا) نوێنەری کۆنگرە (پیاو)
Congresswoman : (ئەمریکا) نوێنەری کۆنگرە (ژن)
Consensus : هاودەنگی، ڕێککەوتنی گشتی، ڕەزامەندی گشتی
Conservatism : پارێزکاری، کۆنسێرڤاتیزم
Constitution : یاسای بنچینەیی
Constituency : ناوچەی هەڵبژادن
Constitutionalism :1. بنچینەیاساگەری 2. لایەنگری مەشروتیەت
Convention : ڕێککەوتنامەی نێودەوڵەتی، کۆنڤێنشن
Counselor : ڕاوێژکار
County : (لە دابەشکردنەکانی وڵاتدا) ناوچە
Country : وڵات
d'tat Coup : کۆدیتا، لەناوبردنی حکوومەت
Delegate : نوێنەر، بریکاری خەڵک

Democracy : دیموکراتی، دیموکراسی
Demonstration : خۆپیشاندان
Department : دێپارتمان، کارگێڕی، دایره، بەش
Despotism : حکوومەتی زۆرداریی، دێپۆتیزم، ئیستیبداد
Dictatorship : دیکتاتۆری، زۆرەملێی، ملهۆڕیی
Dictator : دیکتاتۆر، فەرمانڕەوای زاڵم، مارز
Diplomacy : دیپلۆماسی، رامیاری
Diplomat : دیپلۆمات، نوێنەری وڵاتێک (لە وڵاتێکی تردا)
immunity Diplomatic : پاریزگاری (یاسایی) دیپلۆماتیکی
Election : هەڵبژاردن (لە ڕێگای دەنگدان)
Elite : ئێلیت، کەمینەی خاوەن تازیاری (ئیمتیاز) تایبەت، هەڵبژاردە
Embassy : باڵویزخانە
Empire : ئیمپەراتوریی
Equality : یەکسانی، بەرابەری
Equality right : مافی یەکسانی
Espionage : سیخوڕی، شووفاری، زمانگریی
Ethnic group : گرووپی نەتەوەیی، تاقمی ئێتنیکی
Executive : 1. ئەو بەشەی حکوومەت کە بریارێک جێبەجێ دەکا 2 . جێبەجێکار، راپەڕێنەر 3. سەرۆکی دەوڵەت
Fascism : فاشیزم، حکوومەتی فاشیستی
Federalism : فێدراڵیزم، فێدراسیۆن لەناو سیستێمی یەکێتیدا
Federation : فێدراسیۆن، یەکێتی، هاوپەیمانی
Feminism : فێمینیزم، بڕوا بە بەرابەری ژن و پیاو
Government : دەوڵەت، حکوومەت
official Goverment : کاربەدەستی دەوڵەت
Governor : فەرماندار
Head of government : سەرۆکدەوڵەت، (لە سیستێمی پەرلەمانی) سەرۆکوەزیر
Human right : مافی مرۆڤ
Ideology : ئایدیۆلۆژی، ڕێباز، ڕێبیر، بیرۆکە
Inequality : نایەکسانی، نابەرابەری
Influnce : کارتێکردن، ئەسەر، کاریگەری
Initiative : دەستپێشخەری، پێشهەنگاوی
law International : یاسای نێونەتەوەیی
Intervention : خۆتێوەردان، دەستێوەردان، خۆتێهەڵکوتان
Junta : (ئیسپانی) جونتا، کەینوبەینگێڕانی سیاسی
Kingdom : وڵاتی پاوشایی
Law : یاسا، قانوون
Lawmaker : یاسادانەر، نوێنەری ئەنجومەن
Leftism : چەپگەری
Legislature : پەرلەمان، ئەنجومەنی یاسادانانی نیشتمانی، (ئەمریکا) کۆنگرە، ئۆرگانی قانوون
Legitimacy : رەوای یاسایی، مەشروعیەت
Liberalism : لیبڕالیزم، ئازادبیری
Lobby, Lobbying group: لۆبی، گرووپی راکێشانی دەنگ، گرووپی گوشار
goverment Local : حکوومەتی ناوچەیی
Majority goverment : حککوومەتی زۆرینە

Member of Parliament : ئەندامی پەرلەمان
Marxism : مارکسیزم، فەلسەفەی مارکسیست
Mayor : شارەوان
Minister : وەزیر
Ministry : وەزارەت، وەزارەتخانە
Minority : کەمایەتی، کەمینە، کەمەنەتەوایەتی
Minority goverment : حکوومەتی کەمینە
Mixed economy : تێکەڵە ئابوری
Modernization : نوێخوازی، مۆدێرنگەری
Monarchy : سیستێمی پاوشایی، پاوشایەتی، مۆنارکی
Multiparty system : سیستێمی چەندحزبی
Municipality : شارەوانی
National interest : بەرژەوندیی نیشتمانی
Nationalism : نیشتمانپەرەستی، نەتەوەپەرەستی
Nazism : نازیزم، ڕێبازی نازی
Negotiation : دانوستان، وتوویژ
NGO) ,Non-governmental organization): ڕێکخراوی نادەوڵەتی
Nonviolence : ناتوندوتیژی 2. خەباتی بێتوندوتیژی، بەرهەڵستکاریی پاسیڤانە (ناچالاک، سست)
Oligarchy : ئۆلیگارشی، تاقمڕەوی، زومرە، فەرمانڕەوایی تاقمێ دەوڵەمەند بەسەر خەڵکەوە
One-party-dominant system : سیستێمی زاڵی یەک حزبی
Opposition : 1. دژداری، ناکۆکی، بەرهەڵستیی توند 2. ئۆپوزسیۆن، حزبی بەرهەڵستکار
Organization : ڕێکخراو، سازی
Pact : پەیمان، بارگاو، گرێدانک
Patriarchy : باوکسالاری، پاتریارکی
Patriotism : نیشتمانپەروەری، وڵاتپارێزی، زێددۆستی
Peace : ئاشتی، تەبایی
Peacekeeping : ئاشتیپارێزی
Pluralism : پلورالیزم، چەندانیەتی، ڕەنگاوڕەنگی
party Political : پارتی سیاسی، حزبی رامیاری
Politician : سیاسەتوان، سیاسەتمەدار، رامیاروان
Politidal process : پرۆسەری سیاسی
Polity : شێوەحکومەت، شێوەی ئیدارە
Populism : پۆپیولیزم، گەلیەتی، سیاسەتێکە کە لەسەر بنەمای داخوازیەکانی جەماوەری سەرچاوە دەگرێ
Power : دەسەڵات
President : سەرۆککۆمار، پرێزیدنت
Prime Minister : سەرۆکوەزیر
Principality : میرنشین
Propaganda : پرۆپاگەندە، راگەیان، دەلەسە
Province : ولایەت، پارێزگا
Republic : کۆمار
Republican : 1. کۆماری 2. کۆماریخواز 3. (ئەمریکا) پارتیی کۆماریخواز
Republicanism : کۆماریخوازی
Racism : رەگەزپەرەستی، راسیزم
Referendum, Plebiscite : دەنگدانی گەلی، ریفراندۆم

Regime : رژێم، سیستێمی حکوومەت، ئیدارە

Seat : کورسی، جێگا لە پەرلەمان

Senate : سێنات

Senator : سێناتۆر

Socialism : سۆسیالیزم، کۆمەڵگەری، جڤاکیەتی

Sovereignty : سەروەری، دەسەڵاتداری

State : پارێزگا

State Department : (ئەمریکا) دێپارتمانی (بەش، دایرە، کارگێڕی) کاروباری دەرەوە

Syndicalism : سەندیکالیزم، پەیڕەوی بنەمای یەکێتی پیشەی

Tariff : گومریکی دابڕاو بەسەر شتومەکی لەدوروەی وڵات هێنراو

Technocracy : حکومەتی تێکنیککارن، تێکنۆکراسی

Theocracy : دەسەڵاتی خودا، تیۆکراتی، یەزدانسالاری

Terrorism : تێروریزم، ترسکاری

Treaty : رێککەوتنامە، پەیمان

Totalitarianism : تاکحزبیەتی، تۆتالیتاریزم، دیکتاتۆری

Township : (ئەمریکا و کەنەدا) ناوچە، بەش

Tyranny : 1. حکوومەتی چەوسێنەر 2. ئیستیبداد 3. ستەمکاری، زۆرداری 3. دەسەڵاتداری زاڵم

Unemployment : بێکاریی

Unemployment rate : رێژەی بێکاریی

Utility : 1. سوود، کاربەری، خەیر، قازانج، مفا 2. خزمەتی شارەوانی وەکوو، ئاو، کارەبا و گاز

Veto : 1. ڤێتۆ 2. مافی ڤێتۆ 3. مان، قەدەغە

Vote : دەنگ

Voter : دەنگدەر

War : شەڕ

Welfare state : 1. وڵاتی ئاسایش (کۆمەڵایەتی) دابینکەر 2. بەرپرسیاریەتی حکوومەت بۆ باشبژی کۆمەڵایەتی، دەوڵەتی سۆسیال

Welfare : باشبژیی (کۆمەڵایەتی)، خۆشگوزەرانی، ئاسایش

Xenocentrism : بێگانەپەرەستی

Xenophobia : بێگانەترسی، فۆبیای بێگانە

ڕووەکناسی، گیازانی :

Botany

Acuminate : نووکباریک (گەڵای)
Anemophilous : بەباربوون (ئاوسبوون، چاتبوون) بە هۆی باوەوە
Annual : رووەکی یەکساڵی
Apex : سەر، نووک، تیژایی
Appressed : تەنیشتی، بەتەواوی نزیک و تەنیشتی
Arborescent : دارئاسا، وەکوو دار
Auxin : هۆرمۆنی رووەکی، ئاوکسن
Axil : گۆشەی نێوان لق و گەڵا
Bark : توێکڵی دار
Base : بن، پایە، هیم
Blade : پانایی گەڵا، پەڕە
Bloom : شکۆفەکردن، گەشەکردن
Blossom : شکۆفە (ی گوڵ)
Bract : تاج گەڵا، براکت، گەڵای بچوکی ژێر گوڵ
Branch : لق، چڵ، پەل
Branchlet : چڵێکی بچوک، لەژگ، هاچە
Bud : چرۆ، گۆپکە، خونچە
Bulb : پیوازی گوڵ، پیواز؛ گۆپکە
Calyx : بەرگی گوڵ، کاسەی گوڵ
Carpel : گەڵای بەر، خرزک، کارپەل
Catkin, Ament : دەستەشکۆفەی بزماری شکڵ
Cellulose : سێلولوز؛ مادەیکە کە دیوارەکانی خانووی گیا پێک دێنێ
Chlorophyll : سەوزینە، کلۆرۆفیل
Cladophyll : لقی گەڵاشکڵ، چلی گەڵائاسا
Climbing plant : رووەکی دالیت، رووەکی سەرچوو، باداک
Climbing stem : لقی سەرچوو، چڵی خۆهەڵواس
Cluster : هێشوو
Compound leaf : گەڵای ئاوێتە
Cordate : دڵی شکڵ (گەڵای)
Corolla : تاجی گەڵا، جامی گوڵ، کۆرۆڵا
Cotyledon : یەکەم گەڵا، لەتکە، کۆتیلیدۆن
Cuneate : بزماری (گەڵای)
Cuticle : بەرگی رووەک
Deciduous : گەڵاڕێز، رووەکێک کە لە پایزدا گەڵاکەی دەوەرێ
Dioecious : هەبوونی ئۆرگانی بەرهەمەێنانی نێرینە و مێینە لە گوڵگەلی جیاجیای یەک چەشنیدا، دیۆیک
Dicotyledon : رووەکی دوولەتکەیی، دوولەتکە
Doubly serrate : دوومشاری
Drupe : میوەی پێشەدار
Epiphyte : رووەکێک کە خۆی لەسەر رووەکێکی تر دەئاڵێنێت، واتە بە هۆی ئەوەوە دەژی بەڵام بێ ئەوە کە مشەخۆر بێت، رووەکی هاوژین
Evergreen : هەمیشەسەوز، هەمیشەبەهار
Exfoliate : توێکڵدانەوە
Fascile : چەپکەیێکی بچوک، هێشوو، کاکۆڵ
Fissure : قەڵش، درز، شەق

Foliage : لق و گەڵا
Floret : گوڵیک، گوڵۆکە
Flower : گوڵ
Inflorescence : دەستەیکی گوڵی نووساو بە لاسکیکی تایبەت، دەستە شکۆفە
Fruit : بەر، میوە
Fruitification : هاتنەبەر، بەرگرتن
Geophyte : رووەکی خاکی، گیای زەویی
Germinate : گەشەکردن، گۆپکەکردن
Glossy : تروسکەدار، بریقەدار، درەوشان، بەتریفە
Graft : پەیوند کردن
Graft union : جیگای پەیوەندکردن
Grain : 1. دانەویڵە، دەنک 2. بەر
Gymnosperm : تۆوی رووەکی بیتۆیکڵ، رووەکی تۆمرووت
Hastate : (گەڵای) نەیزەی شکڵ، رمبئاسا
Hairy : تووکن
Heart-shaped : (گەڵای) دڵ شکڵ، دڵئاسا، وەکوو دڵ
Herb : گژوگیا
Herbaceous: بنج، دەوەن
Hollow stem : قالۆر، لقی ناوبۆش
Hydrophyte : رووەکی ئاویی، هایدرۆفیت
Internode : ناوگرێ
Juicy : ئاوکدار
Juvenile : نەونەمام
Kernel : ناوکە
Lamina : گەڵاپانە
Lanceolate : نەشتەرئاسا، نوکتیژ
Leaf : گەڵا
Leaflet : گەڵاکۆکە، پەلکۆکە، گەڵاچکە، گەڵای بچوک
scar Leaf : سەرپۆشی گەڵا
Lenticel : رۆچنەی (کون) سەر لاسک، خاڵی سەر لاسک
Limb : پەلک، لق
Lobe : پل
Lobed : پلدار، پارچەپارچەیی
Magnolia : مەگنۆلیا (گراندیفلۆرا)، رووەکەکانی مەگنۆلیا
Malodorous : بۆگەن
Margin, Edge : پەراویز، لیوارەی گەڵا
Mature : پیگەیشتوو
Meiosis : پرۆسەی دابەشکاری خانەیی، مەیۆسیس
Midrib : رەگگەڵای ناوەراست، دەماری ناوەراستی گەڵا
Monoecious : نیرموەک، رووەکیک کە هەم گوڵی نیرینە و میینەی جیای هەبی
Monocotyledon : رووەکی تاکلەتکەیی، تاکلەتکە
Nectar : شیلەی رووەک، نیکتار
Needle : (گەڵای) دەرزیی، هەر شتیکی وەکوو دەرزی بیت
Node : گریی گیا

Nut : ناوکە، پێشە
Oblique : گێرِ شکڵ، چەوت، پێلّە
Oblong : شکڵی درێژۆکە (لاکێشە)
Obovate : هێلکەیی شکڵ، (گەڵای) هێلّەیی
Obtuse : کول، بێنووک (گەڵای)
Ocrea : کاڵوان
Opposite : رووبەڕوو
Orbicular : خڕ، گرۆڤەرشکڵ، جەغری (گەڵای)
Ovary : تۆودانی گوڵ
Ovate : بادەمی شکڵ، هێلکەیی (گەڵای)
Palmate : پەنجەیی، لەپ شکڵ (گەڵای)
Pedicle : لاسکی گوڵ، پێدیکڵ
Peduncle : لاسکی سەرەکی، پێدونکڵ، لاسکی گوڵ
Pendulous : راشەکاو، لەرەوە، راوەشاو
Perenrial : رووەکی چەندساڵەیی، گیای تەمەن درێژ
Petal : پەڕەی گوڵ، پیتاڵ، تاجۆکە
Petal tube : جوچگەگوڵ
Petiole : لاسکی گەڵا
Petiolule : جوچکەگەڵا، لاسکی گەڵاچکە (گەڵای بچوک)
Pinnate : هەبوونی گەڵای لە دوو لاوە، (گەڵای) پەڕشکل
Pisitl : ئۆرگانی نێرینەی گوڵ، پیستیل
Plumule : یەکەم گۆپکە
Pointed : سووخن، نووکدار (گەڵای)
Pollen : هەڵاڵە، تۆزەگوڵ
Pollen bag : توورەکە هەڵاڵە
Pollination : هەڵاڵەگواستنەوە، چاتکردنی (بەبارکردن، ئاوسکردن) گوڵ
Prickly : درِکاوی
Prostrate stem : لقی خشۆک
Pubescent : تووکی رووەک
seed Quine : دەنکی بەهێ، بێدانە
Rachis : لاسک، راکیس
Receptacle : گۆڵهەڵگر، لاسکی گوڵ
Reticulate : داو شکڵ، وەکوو جاڵ، تۆرِئاسا
Rhizome : چلی ژێرزەوی، ریزۆم، چلیَ ریشە
Rhombic : لەبزینەیی، لەوزی شکڵ (گەڵای)
scar Ring : درزی بازنەیی
Ripe : پێگەیشتوو
Root : ریشە، رەگ
Rootstock : لاسکی ژێرزەوی
Rossete : لوول‌گەڵای بنی گیا، روسێت
Sapling : نەمام، نەونەمام، بنتا
Sap plant : رووەکی شیلەدار، گیای ئاوکدار
Scar : درز، قەڵش
Scion : نەمام

Seedling : شەتڵ
pollinisation Self : خۆچاتکردن
Sepal : کاسەی گوڵ
Serrate : (گەڵای) مشاری، ددانەددانەی
Serrulate : وردەمشاری
Sessile : بێلاسک، سێسیل، نووساوە
Shell : توێکڵی دەرەکی
Shrivelled leaf : گەڵای وشک
Simple : (گەڵای) تاک
Sinus : سینوس، بۆشایی نێوانی دوو لەپی گەڵا
Single leaf : گەڵای تاک
Smooth : (گەڵای) لووس، ساف
Spicate : بزماری شکڵ، وەکوو بزمار
Spinal plant : کەرتەشی، چاوبازە
Sporangium : سپۆرانجیۆم، ئۆرگانی بەرهەمهێنانی سپۆر
Spore : سپۆر، زایەندە
Sporophyll : سپۆرۆفیل، گەڵایێک کە ئۆرگانی بەرهەمهێنانی سپۆری تێدایە، گەڵای سپۆرهەڵگر
Sporophyte : سپۆرۆفایت، رووەکێک لە فازی (قۆناغ) سپۆربەرهەمهێنانی خواژەییدا (نێرموەکی، بێزایەندی)
Sprig : چێڵکە و چەوێڵ، ترک
Sprout : چەکەرە، چووزە
Stalk : لاسکی گوڵ و گەڵا
Stamen : نێرینەی گوڵ
Stem : چڵ، لق، تل
Stipel : گەڵاکۆکە، پەلکۆکە، گەڵای بچوک
Stipule : قنچکی گیا، ستیپول، قنچکە گەڵا
Stone : پێشە، ناوکە
Striate : دێردار، رێڕێی
Strobilus : 1. قووچەکی گوڵ 2. پێکهاتەی قووچەکیشکڵ لە گیادا
Stump : بن، بنکەدار، کۆتکەدار، ریشەی سەرەکی
Sympodial, Pseudaxis : لقی خواروخێچ (زیگزاگی)
Tap root : ریشەی مێخی، ریشەی سەرەکی دار
Tassel : فسکۆڵ، ریشۆی فێست
like -Tassel : وەکوو فسکۆڵ، فسکۆڵئاسا
Tendril : تەرزە، تەرزی رووەک (بۆ خۆهەڵواسین)
Thorn : درِک
Thoothed : (گەڵای) ددانەدار
Tracheophyte : رووەک بە سیستێمی رەگیەوە (دەماری)
Tree : دار، درەخت
Tri-foliate : سێ پەلکەیی (گەڵاچکە، گەڵاکۆکە)
Truncate : (گەڵای) پچڕاو
Trunk : قەدی گیا، کۆتەرە
Tuber : کڵۆریشە
Tubercle : سەلکۆڵکە
stem Tuberous : لقی سەلکی

Twig : سەرچڵ، سوارخە
Undulate : لێواری شەپۆلدار، شەپۆل شەپۆلی
Unfruitful plant : رووەکی بێ بەر، زرِ
Valvate : لێوارەی هاوتەنیشت، دەمەوانەی شکڵ
Vegetable : 1. رووەک، گیا 2. سەوزە
Vegetative : رووەکی، گیایی
Vein : گوڵدەمار، رەگی گوڵ
Virgin seed : باتۆو
Virgin fruit : بەری بێ دەنک
Waxy : لووس شکڵ، مۆمی
Wild plant : رووەکی کێویلە
Whorl : گەڵای لوول، لوولپێچ
Whorled : لوولپێچی، لوولکراوە
Wood : چێو، دار
Zygote : تۆوی بەبار (ئاووس). زایگۆت. شانەیەکە کە لە پێکهاتەی دوو خانەی زایەندی بەدی دێت

ڕۆژنامەوانی :

Journalism

Ad , Advertisement : ریکلام، بانگەشە

لایەنگریی، داکۆکی، ڕێبازێکی ڕۆژنامەنووسیە کە لەوێ هەواڵنێرەکە لە بابەتێکی مشتومڕهەڵگردا داکۆکی لە لایەنێک دەکات : Advocacy

Angle, Slant : ڕوانگە، گۆشەنیگا

Article : وتار

Assignment : کاروبار، کاری دەنگوباس کۆکردنەوەی هەواڵنێران

Attribution : دیاریکردنی سەرچاوە، گرێدان بە، نیسبەت داین، گەڕانەوە بۆ

Background : پێشینە، دوورروان، پاشبنەما، پشتگەلاڵە

Ballon : بازنەی قسە (لە چیرۆکی کاریکاتۆریدا)، بۆشایی قسە

Bank : 1. بەشی خوارووی سەردێڕ 2. فایلی کۆمپیوتەر کە بابەتێکی تێدا پێش ئەوەی لە چاپ بدرێ هەڵدەگیرێ

Banner : مانشێت، سەردێڕی گەورە، سەروتاری چەندستوونی

Bias : پێشدادوەری، داشداریی، لایەنگری

Body : بەشی سەرەکی بابەتێک، ناواخن

Box : چوراچێوە، چواردەوری وێنە یان بابەتێک

Bulletion : هەواڵنامە، ڕاگەیاننامە، بولێتن

Byline : ناوی پەیامنێر، واژۆی هەواڵنێر

Capital letter : پیتی گەورە

Caption : سەردێڕ، سەربابەت، ناوی وتار

Circulation : تیراژ

Column : ستوون

Columnist : ستوونووس

Commercial : ریکلامی تەلەفزیون، پەیامی بازرگانی تەلەفزیون، ڕادیۆ و فیلم

Copy : بابەت، ڕوونووسی چاپی، کۆپی، فەرکان، دەقی ریکلام

Copy right : مافی چاپ، کۆپی ڕایت

Copyreader : پێداچووەر، هەڵەگری (هەڵەراستکەر) وتار، سەروتارنووس، سەرنووسەری ڕۆژنامە

Correspondent : پەیامنێر (ی دەرەی شار یان دەرەوەی وڵات)، هەواڵنێر

Cover : بەرگ

Coverage : ئاوڕدانی هەواڵ، سەرنجی میدیا، بەدوودا چوونی هەواڵی ڕووداویک

Credibility : متمانە، باوڕ پێکردن

Credit line : واژۆی (ئیمزا) وێنەگر یان هونەرمەندیک لە خوارەوەی کارێکی هونەریدا

newspaper) Daily, Daily (: ڕۆژنامەی ڕۆژانە

Dateline : شوێنی ڕێکەوتدانان (لە سەرووی لاپەڕە)، دێرمێژوو

Deadline : دوامۆڵەت

Deck : سەردێری بچوکی نێوان سەرناو و بابەت

Edition : چاپ

Editorial : سەروتار ---- سەر بە سەرنووسەر

Editor : سەرنووسەر

Feature : وتاری سەرەکی، وتاری تایبەت

Freelance : ڕۆژنامەوان یان وێنەگری سەربەخۆ

Front page : سەرپەڕ، یەکەم لاپەڕەی ڕۆژنامە

Gatekeeper : چاویار، ئەو کەسەی کە بڕیار ئەدات چی لە ماسمێدیا (ئامرازی ڕاگەیاندنی گشتی) چاپ یان بڵاو بکرێتەوە

Gobbledygook : زمانی پێچاوپەن (ئاڵۆز) ، هەڵیت و پەڵیت، فڵتە

Gutter : پەراوێزی بچوکی ناوەڕاستی ڕۆژنامە، گۆڤار یان کتێب

Headline : سەردێڕ، ناوی وتار

Indentation : بۆشایی (لە سەرەتایی پەرەگراف)، شوێنی والا لە دەستپێکی دێرێ نوێدا
Interview : وتووێژ، هاوپەیڤین
Jargon : وشە یان زمانێکی ناتێگەشتەنی، زمانی تێکنیکی --- زمانی تایبەتی گرووپێک (بواری پیشەیی)
Journal : ڕۆژنامە، بڵاڤۆک، بڵاوکراوە
Journalism : ڕۆژنامەوانی، ژۆرنالیزم، ڕۆژنامەگەری
Journalist : ڕۆژنامەوان، ڕۆژنامەنووس، ڕۆژنامەگەر
Journalese : ڕێبازێکی نووسینی ڕۆژنامەنووسان، شێوازەک لە زمانی پێچاوپەن و ناتێگەشتەنی ڕۆژنامەنووسان
Layout : پلان، نەخشە، لەیئاوت
Lead : یەکەم پیتەکانی وتارێک --- پێشوتار
Letter to the editor : نامەی خوێنەران، نامە بۆ سەرنووسەر، نامە لە لایەن خوێنەرەوەو بۆ ڕۆژنامەیێک
Linage : دێرژمێری
Logo : لۆگۆ، کورتکراوەی لۆگۆتایپ، نیشانەی پێناسین
Lower case : پیتی بچوک
Magazine : گۆڤار
Mass media : مێدیا، ماسمێدیا، ئامرازەکانی (هۆکانی) ڕاگەیاندنی گشتی
Morgue : ئەرشیڤی دەنگوباس (فایل یان ژووری هەواڵ)
Morning paper : ڕۆژنامەی بەیانی
agency News : ئاژانسی هەواڵ
News article : وتاری دەنگوباس
Newspeak : زمانی ناخۆیا و تەماوی، زمانێک کە ڕاستی چەواشە دەکات
Newsroom : ژووری دەنگوباس
Objectivity : بابەتی بوون، بێلایەنیەتی، ئۆبجەکتیڤیەتی
column Opinion : ستوونی بیروڕا
Paparazzo : وێنەگری بەدووکەوتوی کەسانی بەناوبانگ، پاپاراتسی
Paraphrase : شرۆڤە، لێکدانەوە، ئازەنتی، تەفسیر
Periodical : گۆڤار، بڵاڤۆکی هەفتەیانە یان مانگانە. مانگانە
Photographer : وێنەگر، ڕۆژنامەوانێک کە وێنە دەگرێ
Plagiarism : دزیەتی بەرهەمی ئەدەبی
Preamble : پێشوتار، پێشەکی
Press : چاپەمەنی، بڵاڤۆک. ڕۆژنامە و گۆڤار
conference Press : کۆبوونەوەی چاپەمەنی، پرێس کۆنفرانس، کۆنگرەی ڕۆژنامەوانی
item Press : ڕاگەیان، وتاری کورت، پەیامی کورت لە ڕۆژنامەدا، داخۆیان
Press release : ڕاگەیاندنی چاپی
Profile: کورتەژیاننامەی کەسێک، پرۆفایل، نیوەڕوو
Proof : نموونەی چاپخانە، گەڵاڵەیێک بۆ ڕاستکردنەوەی هەڵەکان پێش چاپی کۆتایی
Proofreading : هەڵەگریی (ڕاستکردنی هەڵە) نموونەی چاپی
Publicity : بانگەشە، ریکلام، سەرنجی میدیا 2. گشتی بوون 3. ناوبانگی
Questionnaire, Poll : ڕاپرسنامە، پرسنامە
Quotation : وتەی گێڕاوە. وتەی وەرگیراو. لێگیراوە
mark Quotation : نیشانەی وتەی گێڕاوە
Reporter : هەواڵنێر، ڕاپۆرتەر
ڕەخنە (ی ئەدەبی و هتد)، وتارێک کە بیروڕای ڕەخنەگرێک لەبارەی بەرهەمی (بۆ نموونە: کتێب، فیلم، شانۆ، تەلەفزیون و سەما)
Review : هونەرمەندێک لە خۆ دەگرێ
Scoop : دەرچوونی دەنگوباس لەپێشد، هەواڵی ئەوەڵ بڵاوکراو، هەواڵی تایبەت و بەش بەخۆ، ئاشکراکارێکی گەورە

Script : دەستنووس، دەستخەت 2. نووسراوە

Source : سەرچاوە، ژێدەر

comic strips Speech bubble (In) : بازنەی قسە (لە چیرۆکی کاریکاتۆردا)

Subhead : سەدێڕی دووەمی (پلە دووەم)

Subjectivity : لێکدانەوەی کەسی، زەینیەتی

Syndicate : سیندیکا، کۆمەڵێک ڕۆژنامە کە خاوەنەکەیان یەکێک بێ

Tabloid : ڕۆژنامەی بچوکی وێنەیی، ڕۆژنامەی تابلۆید، ڕۆژنامەی نیوەبڕاو و وێنەیی، ڕۆژنامەی پڕوێنە

Technobabble : هەڵیت و پەڵیتی تێکنیکی، وشەی ناتێگەیشتەنی و سەرلێشێوەری تێکنیکی، چەڵتەی تێکنیکی

کەشناسی :

Meteorology

Advection : جووڵانەوی ئاسۆیی هەوا، ئەدڤێکشن، پۆگوازە
Air : هەوا
Air mass : هەرزی هەوا، کۆمای هەوا
Air pollution : پیسیی هەوا، ناخاوێنی هەوا
Altimeter : بەرزاییپێو، ئاڵتیمێتر، ترۆپکپێو
Altitude : (لە سەر دەریا) بەرزایی
Anemometer : هەواپێو، ئانێمۆمەتر
Anticyclone : پاڵەپەستۆی بەرزی کەشی، ئەنتیسیکلۆن، وەرچەرخە، گەردەلوولی کەشی
Area of rain, Rain area : ناوچەی بارانی
Atmosphere : ئەتمۆسفەر، کەش، تەوشک، ئاسمان
Autumn : پایز
Barometer : پەستانپێو، بارۆمەتر، هەواپێو
Barograph : بارۆگراف، پەستانپێوی تۆمارکەر
Breeze : شنە(با)، بای شەماڵ، شەماڵ
Ceilometer : پێوەری بەرزایی هەور، سیلۆمەتر
Celsius, C : سانتیگراد
Cirrus : هەوری تەنک، سیروس
Clear : سایی، ساماڵ، ساف
sky Clear : سایی، ئاسمانی ساف، ساماڵ
Climate : کەش، ئاووهەوا
Climatology : ئاووهەوازانی
Cloud : هەور، پەڵە
Cloudy : تاری، گیراو، هەوری
front Cold : بەرەی هەوای سارد
Compass : قیبلەنما، کۆمپاس
Cool : چایگ، سارد (ساردی خۆش)
Cumulonimbus : هەوری گورگوڕی، کیومۆلینیبوس
Cumulus : هەوری گەورەی گڤکراو، کیومولوس، کۆمەڵە هەور، هەوری لەسەریەک هەڵچنراو
Cyclone : : باهۆز، باگێژە، گێژەلووکە
Degree : پلە، دەردجە، پایە
Dew : شەونم، ئاونگ
Downpour : بارانی توند، خوڕژم
Drizzle : وردەباران، وەشت، نمە، نەرمەباران
Drought : وشکەساڵی، کەمبارانی
Dry : وشک، بێئاو
Duststorm : تۆفانی تۆزی
East : رۆژهەڵات، خورهەڵات
Eaterlies : بای رۆژهەڵات
El nino : ئێل نینۆ، ئاڵۆگۆڕ لە لێشاوی ئەقیانوسی پاسیفیکدا (دەریای هێمن)
Equator : ئیستوا، هێڵی ئیستوا
Evaporate : بەهەڵمبوون
Exosphere : بەشی دەرەکی کەش، ئێکسۆسفەڕ
Fahrenheit : فارنهایت (یەکەی پێوانی گەرما)
Floe : پارچەسەهۆڵ

Flood : لافاو، توندئاو، شیپ، ئاوڕابوون
Flurry : بەفری توند (ی کوتوپڕ و کورتخایەن)، باوبەفر، باوباران
Foehn : بای وشک و گەرمی داوێنی چیا
Fog : مژ، تەم
Forecast : پێشبینی
Front : بەرە
Frost : خوێس، زقم، ئاڵشک
Gale : زەریان، رەشەبا، بای توند
Glacier : سەهۆڵان
Graupel : گولێچ، دانەی بەفر
Greenhouse effect : دەرئەنجامی گەرمخانە، ئاکامی گۆلخانە
Greenhouse gas : گازی گوڵخانە، دیئۆکسیسی کاربۆن، میتان و ئۆکسیدەکانی نیترۆس
Gust : باوبۆران
Hail : تەرزە، تەیرۆک، گژڵ
Haze : تەم، دومان، مژی سووک
Heat : گەرما
Heat wave : شەپۆلی گەرما، شەپۆلێ لە هەوای گەرم
pressure High : پاڵەپەستۆی بەرز
Humidity : شێ، تەڕایی، نم
Hurricane : تۆفان، رەشەبای دەریایی، کرێوە
Hydrology : زانستی ئاوی زەوی، هایدرۆلۆژی
Hygrometer : شێپێو، نمپێو، دەزگای هەڵمپێوی هەوا
Infrared : ژێرسوور، پەیوەندیدار بە تیشکی خوارسوور
Isobar : ئیزۆبار، هێلی سەر نەخشەی هەوا کە ناوچەگەلی هاوپەستان پیشان دەدات
Latitude : پانیی جوگرافیایی
Lightning : بروسکە، هەورەبروسکە
Longitude : درێژایی جوگرافیایی
pressure Low : پاڵەپەستۆی نزم
Mesosphere : چینی کەشی، مێزۆسفەر
Meteorology : کەشناسی
Meteorologist : کەشناس
Fog ,Mist : مژ، تەم، تامار
Monsoon : مانسوون، بای وەرزیی ئەقیانووسی هیند
Nephelometer : هەورپێو، هەوربین
Nimbus : هەوری بارانی، نیمبوس، پەڵە
North : باکوور
Northern Hemisphere : نیوەگۆی باکووری، نیوەگرۆڤەری باکووری (ئەو نیوەی زەوییە کە لە باکووری هێڵی ئیستوا دایە)
Obscured : تاریک، تار
Overcast : هەوری
Ozone layer : چینی ئۆزۆن
Precipitation : بارین
Psychrometer : شێپێو، نمپێو
Rain : باران
Rainbow : کۆڵکەزێڕینە

Rain gauge : بارانپێو
Ridge : ناوچەی پاڵەپەستۆی بەرز
Rime : شەونمی ڕچاو، خوێس، زوقم
Satelite : سەتەلایت، مانگۆلە، مانگی دەستکرد
Season : وەرز، کەژە، فەسڵ
level Sea : بەرزای سەر دەریا
Shower : خورژم، خوڕەم
Sleet : گلێرکە، بارانی نیوەڕچاو، تەرزەلووکە، شلێوە
Slush : بەفراو
Smog : دووکەڵەمژ
Snow : بەفر
Snowfall : بارینی بەفر
Snowflake : دانەی بەفر
Snowstorm : تۆفانی بەفر، کرێوەی بەفر
South : باشوور
Southern Hemisphere : نیوەگۆی باشووری، نیوەگرۆڤەری باشووری (ئەو نیوەیەی زەوییە کە لە باشووری هێڵی ئیستوا دایە)
Spring : بەهار
Squall : باوبۆران، بای دژوار
Stable : پێبەجێ، ساف و هێمن، سەقامگیر
Stable weather : هەوای سایی و هێمن
Stratosphere : هەواگۆ، ستراتۆسفەر، چینی سەرووی کەش
Stratus : تویێژەهەور، ستراتوس، هەوری بەربڵاوی نزیک بە زەوی
Summer : هاوین، تاوسان
Sun : هەتاو، خۆر، ڕۆژ
Sunny : هەتاوی، خۆری
Sunshine : خۆرەتاو
Surge, Wash : شەپۆلی گەورە، شەپۆلی تەقڵەیی
Temperature : گەرما (پلەی)
Thermometer : گەرماپێو، تەرمۆمەتر
Thermoscope : تێرمۆسکۆپ، دەزگای گەرمابین
Thermosphere: گەرمگۆ، تێرمۆسفەر
Thunder : هەورەگرمە، گورژین
Tide, Ebb and flow : هەڵکێشە و داکێشەی دەریا
Tornado : گەردەلوول
Torrent : لافاو
Tropical : گەرمەسێری
Troposphere : بەشی خوارووی گۆهەوا، ترۆپۆسفەر
Trough : ناوچەی پاڵەپەستۆی نزم
Tyfhoon : بۆران، تایفوون، تۆفانی توند
Ultraviolet : سەرووبەنەوش، شەپۆلی ئەلکترۆموگناتیسی
Unstable : لە ئاڵوگۆڕی، ناپێبەجێ، ناجێگیر
Visibility : بینایی، چاوگەیشتن
Warm front : بەرەی هەوای گەرم
Waterspout : گەردەلوولی دەریایی

Tareqwaisi@Gmail.Com
Wave : شەپۆل
Weather : ئاووهەوا، هەوا، باری هەوا
Weather forecast, Weather report : پێشبینی هەوا، باری هەوا
West : رۆژئاوا، خۆرئاوا
Wet : تەڕ
Wind : با
Wind force : هێزی با
Wind vane : باخولەک، بانیشاندەر
Winter : زستان
Zephyr : بای رۆژئاوا، شنەبای رۆژئاو، زەفیر

تەلارسازی :

Architecture

Acanthus : نەخشەی گەڵا، دیزاینی گەڵا

Ancone, Scroll : نەخشەی لوولدراو، دیزاینی تۆماری

Adobe : خشت

Ambulatory : ڕێڕەو، ناوڕە

BE) Apartemnt, Flat): ئەپارتمان، وارخان، باڵەخانە

Arcade : زەنجیرەتاق

Arch : تاق، بۆت، میچی کەوانەی

Architrave : تەختەی سەر ئەستوون

Architect : ئەندازیاری بیناسازی، ئارشیتەکت، میعمار

Architeture : تەلارسازی، ئارشیتەکتور، میعماری، بیناسازی

Ashlar : بەردی خانوویی

Balcony : باڵکۆن، هەیوان، باهۆ

Baluster : کورتە کاریتە

Balustrade : سیاج، شوورە، نەردە

Bargehord : چاسەر، گوێ سوانە

Base : بنەڕەت، بناغە، بنچینە، پایە

Basilica : بینایێکی کۆنی ڕۆمی --- دادگای ڕۆمی --- کەنیسەی ڕۆمی

Bathroom : ژووری خۆشوشتن، حەمام، گەرماوە --- تەوالێت، ئاودەستخانە، بانێو

Batten : تەختە باریکە

Batter : لاچەماوەی دیوار

Bauhaus : باوهاوس، ڕێچکەیێکی تەلارسازی ئاڵمانیە کە واڵتر گرۆفیس لە ساڵی 1918 بنیادی کرد

Bay : چاڵایی دیوار، تاقچە

Beam : کاریتە

Bedroom : ژووری نوستن، دیوی خەوتن

Berm : لێوارەی جادە

Block : بلۆک (ی چیمەنتۆ)، خشت

Board : تەختە، پارچە چێوی تەخت

Bracket : ئەستوونی ڕاگرٍ، کۆنسۆڵ

Brick : کەرپوچ، تابووگ

Bricklayer : وەستا، بەنا

Building : باڵەخانە، خانوو

Bungalow : بونگەڵو، خانووی یەکنهۆمی

Buttres : کۆڵەکەی پشتیوانی دیوار، ڕاگر، پاڵپشت

Castle : قەڵا، شورهە --- قەسر

Capital : سەرکۆڵەکە، سەرئەستوون

Ceiling : بنمیچ

Cement : چیمەنتۆ

Ceramic : سیرامیک

Chamber : ژووری پێشوازی، دیو

Chimney : دووکەڵکێش، بۆری دووکەڵ

apartment ,Condominium [flat]: ئەپارتمان، ئەپارتمانی (چەند نهۆمی)

Cloister : ڕێڕەوی سەرداپۆشراو

Cob houses : خانووگەلی قوڕی، بیناگەلی هەڕگی

Column : ئەستوون، کۆڵەکە

Tareqwaisi@Gmail.Com
Concrete : کۆنکریت، بتۆن
Corel : بەردەکەوانەی پاڵپشت
Cornice : کورنیس، سەلەندە
Corridor : دالآن، ڕێڕەو
Courtyard : حەوش
Cruciform : بە شکڵی خاچ، خاچشکڵ
Crypt : ژێرزەمینی کلیسا
Cupola : گومەزی
Door : دەرگا، کەل
Drawbridge : پردی سەرچوو
Dormer : پەنجەرەی پێشهاتووی میچی خانوو، پەنجەرەی بنبان
Dublex apartment : باڵەخانەی دوونهۆمی، ئەپارتمانی دووبلێکس
Eave : سواندە، لێواری بان، چاسر، گوێسوانە
Embrasure : کونی دەرگا یان پەنجەرە
Entry : دەرک، ڕێڕەو
Façade : سەردەرانە --- دیواری پێشەوەی باڵەخانە
Fanlight : پەنجەرەی سەری دەرگا، پەنجەرەی نیوەخڕی بچوک
Fenestration : ریزبەندی پەنجەرە
Fence : پەرژین، شوورە
Flat : نهۆم، قات --- ئەپارتمان، باڵەخانە
Floor : زەوی، کەفی ژوور، هەرد
Foliated : بە گەڵابوو، بەگەڵا
Foliation : گەڵاسازی
Fosse : کەندالآ، خەندەق، جۆ، پاردە
Foursquare : چوارچەمک، چوارگۆشە
Frieze : فریز، کەندکاری بەرجەستە
Freestone : بەردی تایبەت بۆ تاشین، بەردی ماڵتا
Fresco : فرسکۆ، دیوارویێنە
Gable : سێ گۆشەی دیوار، سێ گۆشەی خانوو، لەچکی
way -Gate : ریگا، ریگای پێشەوەی دەرگا
Gallery : گالێری، ڕێڕەوی سەرداپۆشراو
Groined : جێگای جیاکردنەوەی دوو تاق، دووئاوبارەکردن
Hall : هۆڵ، ژووری سەرەکی، تەلار
Hood : سەرپۆشی کەوانەی
Gargoyle : پەیکەرێکی ناحەزی لە بەردروسترکراوی گیانەوەر یان دێو کە لە سەری بینا بۆ بەرگرتن لە چۆڕەی باران دادەنرێ
Gate : درگای گەورە، درگای سیاجی
Gothic : ڕێبازی تەلارسازی گۆتیک
block High-rise building, Block of flats, Towe : خانووی بەرز، ئەپارتمانی چەند نهۆمی
Jamb : چوارچێوەی دەرگا و پەنجەرە
Joist : کاریتەی ئاسن
Keystone : بەردی تاج
Kitchen : چێشتخانە، کلەر، مەتبەخ، ناندین
Ladder : پەیژە، پاچینە، نەردە
Lancet : پەنجەرەی نوکتێژ

Latrine : دەستاوخانە، تەوالێتی گشتی
Limestone : بەردی کەڵس
room Living : ژووری دانیشتن، دیوەخان
Lintel : کاریتەی سەردەگا
Loop : کوناوەجە
Lunette : پەنجەرەی سەرەوەی دەرگا، مانگۆڵە
Marble : بەردی مەڕمەڕ
Mason : ئۆسا، بەنا، بەردهەڵکۆڵ
Mosaic : موزایک
Mullion : دینگەی (ئەستوون) نێوان بەشەکانی پەنجەرە
Newel : ئەستوونی نێوانی پەیژەی بازنەی
Pilaster : ئەستوونی لاکێشە
Pillar : کاریتە، کۆڵەکە
Pier : دینگە، ئەستوون، کۆڵەکە
Pilaster : ئەستوونی لاکێشەیی یان چوارگۆشەیی
Pinnacle : گومەزی یان قەڵای نووکتیژی سەرەوەی باڵەخانە، لووتکە
Piscina : حەوزی ماسی
Pitch : لێژایی بان (میچ)
Plinth : بن کاریتە، بارخانوو، بنەڕەتی دیوار
post ,Pole : دینگە، ئەستوون، چەڵەک، کۆڵەکە
Postern : درگای پشتەوە
Quatrefoil : رازاندنەوەی چوارپەڕی
Rail, Railing : شوورە، سیاج، نەردە
Refectory : هۆڵی نانخواردن (بە تایبەت لە دێر و شوێنی ئاینی)
Revetment : دیواری پاراستن
Rib : چاتی (باریکە) کەوانەیی
Roof : سەربان، میچی خانوو، ساپیتە
Romanesque : رێچکەیێک لە تەلارسازی رۆمی
Scafolld : داربەست، قەرەچێو
Scarp : لێژایی کەنداڵ (خەندەق)
Scullery : ژووری بچوکی تەنیشتی چیشتخانە کە لەوێدا قازان و مەنجڵی تێدا خاوێن و ئەمبار دەکرێ، دوێر
Shutter : دەلاقە
Plot ,Site : نەخشەی خانوو، نەخشەی زەوی، زەوی خانوو --- حەوش، باخچە و بێسان
Soffit : ژێرتاق
Staircase, Stairway : پلەکان، پلە
Stucoo : گەچ دیوار --- گەچکاری --- روکەشکردن بە گەچ
Stuccowork : گەچکاری
Terrace : بانجیلە، تێراس، هەیوان
Terrace house : ریزەخانوو
Tile : کاشی، دیرەک
Timber : دارەڕا، راچە، شاتیر
Tower : قولە
Tower block : ئەپارمانی چەند نهۆمی

Vault : گومبەت، ئاوبارە، تاق
Viaduct : پردی ڕێگائاسن، جادە یان دۆڵ، ڤیادوکت، ئاوبارە

ئەلکترۆنیک :

Electronics

Tareqwaisi@Gmail.Com

Acceleration : تاو، لەزین، توندی
battery Accumulator, Storage : کۆکەرەوە، هەڵچنەر، کۆمگا
Aerial, Antenna (US): ئانتێن
Alternating current, AC : تەزووی نۆرەکی، تەوژمی (لێشاو) بەنۆرە
Ammeter : ئەمەتر، ئەمپێرپێو
Amplifier : دەنگاوەر، ئەمپلیفاریر، بەهێزکەر
Amplitude : ئەمپلیتود، گەورەترینی نرخی سیگناڵ --- بەرفراوانی شەکانەوە
Analogue (EN ,Analog): ئەنالۆگ
Anode : نانۆد، ئەلکترۆدی پۆزەتیف، جەمسەری پۆزەتیف (گەرم)
Apparent power : هێزی رواڵەتی (دیار)
Armature : ئارمیەچر، بەرکەوتە. بەشێک لە ئامرازی دینەمۆ
Attraction : راکێشان، هێزی راکێشان
Audio : دەنگ -، بیستراوی، سیگناڵێک کە بە گوێ دەبیسترێ
Base : تەرمیناڵێکی (کۆتایی، سەر) ترانسیستەر
Binary number : ژمارەی دووانەیی
Bipolar transistor : ترانسیستەری دووجەمسەری (دووپۆڵی)
Body : تەن، جەستە
[light] Bulb : گڵۆپ، لامپە
Cable : کەیبڵ، تەل، وایەری ئەستوور
Capacitance : گونجانی ئەلکتریک، بارگەگریی
Capacitor : کۆندەنسەر، بارگەگر، کۆمکەرەوەی کارەبا، کۆمگا، باتری
Cascade : زەنجیرەی، ریزکی، یەک لە دوای یەک
Cathode : کاتۆد، جەمسەری نێگەتیف، ئەلکترۆدی نێگەتیف (سارد)
Cell : پیل
Charge : بارگە، (کۆبوونەوەی) هێزی ئەلکتریکی
Charged : بارگەکراو
Chip : چیپ، تەختەگێژەنێکی ئەلکتریکی کە لە کۆمپیوتەردا بەکار دەبرێ
Choke : چەوک، گەیێنەرێکە کە وا دروستکراوە تا لە تەزووی نۆرەکیدا لەمپەڕی (بەرهەڵستی لە تەزووی نۆرەکیدا) زۆر پیشان بدا
Circuit : گێژەن، سێرکت، رێگای بازنەی بۆ کارەبا
Circuit Board : تەختەگێژەن
Coaxial cable, Coax : کەیبڵی بەخێرا گوازەر
Coil : کلافە، کۆیل، تەلپێچ
Collector : کۆکەر، هەڵچنەر، تەرمیناڵێکی (کۆتایی، سەر) ترانسیستەر
Component : پارچە
Condenser, Capacitor : بارگەگر، کۆندێنسەر، کۆمگا، ئەمبارە
Conductor : گەیێنەر
switching Connection in parallel, Parallel : پێوەندی هاوبەری (شانبەشان، هاوڕێک)، بەستنەوەی بەراوڕێک
Continous current : تەزووی بەردەوام
Converter : وەرگێڕ، کۆنڤێرتەر
Copper --- (Cu) مس، پاخر
Current : تەزوو (ی کارەبا)، کارەبا --- لێشاو، تەوژم
Dielectric : دابڕ، نەگەیێنەر، دیئەلکتریک، بەستەری کارەبا
Diode : دیۆد، نیوەگەیێنەرێک (ئامێرێکی دووسەری) کە تەنها بەرەو یەک سەر کارەبا دەگەیێنێت
Dipole : دووجەمسەری، دیپۆڵ

Tareqwaisi@Gmail.Com

Discharge : (کارەبا) بەتاڵ کردن
Discrete : دابڕاو، دەستەواژەیکە بۆ گێژەنێک (سێرکت) کە لە چەند پارچەی جۆراوجۆر پێک هاتبێت
Earphone : بیستەک، گوێیتەلەفۆن، بڵندگۆی گوێ
Earth : ئەرز، زەوی
Effect : کاریگەری، هێز، بڕی وزە ، توان، ئاوزان
Electricity : ئەلکتریک (جۆرێک وزە)، کارەبا
Electric field : کادی ئەلکتریکی، بواری کارەبای
Electric cable : تەلی کارەبا، کەیبڵی کارەبا
Electric current : تەزووی کارەبا
Electric energi : وزەی ئەلکتریکی
Electric field : ناوەندی ئەلکتریک
Electric shock : راتەکانی کارەبایی، شۆکی ئەلکتریکی
Electrician : کارەباچی، پسپۆڕی ئەلکتریک
Electron : ئەلکترۆن (ئەتۆمی بارگەیی ئەلێکتریکی کە لە دەوروبەری ناوەکی ئەتۆمدا دەجولێتەوە)
component Electronic : پارچەی ئەلکترۆنیک
Emitter : وەشێنەر، تەرمیناڵێکی (کۆتایی، سەر) ترانسیستەر --- مەتێریاڵی نیوەگەیێنەر لە ترانسیستۆردا
Energy : وزە. هێز(- یَک کە مەکینە دەبزوێنێ)
Energy source : سەرچاوەی وزە
Farad : فەراد، یەکەی گونجانی ئەلکتریک، یەکەی بارگەگری
Frequency : فریکانس، رادەی چەندپاتبونەوە
Impedance : تەگەرەی رواڵەتی (دیار)، بەرهەڵستی ئەلێکتریکی لە تەزووی نۆرەکیدا
Battery : باتری، پیل
Direct current : تەزووی راستەخۆ (ی کارەبا)
Fuse : فیوز
Galvanize : چێکۆ کردن، گاڵڤانیز کردن، ئاودانی میتاڵ (توخمی کانزایی) بە ریگەی تەزووی کارەبا
Generator : جەنەراتۆر، بەرهەمهێنەر، مولیدە، ئامرازی بەدیهێنانی وزەی کارەبا
Henry : هێنری، یەکەی ئەلکترۆموگناتیسی هاندان
Hertz-Hz : هێرتس، یەکەی فریکانس
Impedance : بەرهەڵستی رواڵەتی (دیار)، تەگەرەی کارەبا لە تەزووی نۆرەکیدا
Input : دەرخواردە، ئەو بەشەی گێژەن (سێرکت) کە سیگناڵ وەردەگیَت
Inductance : ئیندوکتانس، گونجاوەی هاندانی موگناتیسی
Inductor : هاندەر
Interface : بەستەر، ئامێری گرێدان
Inverter : وەرگێر، ئامێرێک کە تەزووی کارەبا دەگۆڕێ
Isolator : نەگەێنەر، ئیزۆلاتەر، دابڕکەر، جوداکەرەی گەرما و ئەلکتریک (مادە یان دەزگایَک کە ئەلکتریک ناگۆزێنێتەوە)
Integrated Circuit : گێژەنی (سێرکت، ریگای بازنەی بۆ کارەبا) پێکەوبەستراو
Junction : دووڕیان، جێگای پێکگەیشتنی دوو گەیێنەر، پەیوەندگە
Kilobyte (K): کیلوبایت، 1024 بایت
kWh Kilowatt - hour : کیلووات
Lamp : گڵۆپ، لامپە، چرا
Leakage : تەشەنە کردن، دزەکردن
Loudspeaker : بڵندگۆ
Osciloscope : شەپۆلبین، ئۆسکیلوسکۆپ، شەپۆلپێو
Ohm : ئۆم (یەکەی بەرهەڵەستی ئەلکتریکی)

Ohm's law : یاسای ئۆم
Magnetism : راکێشان --- هێزی موگناتیس، موگنایزم
Megohm : مێگ‌ئۆم، یەک ملیۆن ئۆم
Microphone : مایکرۆفۆن
(Linar) momentum : بڕی بزوێن
Multivibrator : شەکان‌رۆنەر
Output : دەربازە، ئەو بەشەی گێژەن (سێرکت) کە سیگناڵە دەسکاریکراوەکانی تێدایە
Particle : وردەڵە
Plug : پلاگ
Pole : جەمسەر، پۆڵ
Potential : شیان، توانایی شارەوە، رخسان
Potential energy : وزەی شارەوە، وزەی پێوار
Power : هێز
Pulse : پرتە
Radar : رادار
Rectifier : یەکبەرکەر، راکتیفایر
Repulsion : دەرپەڕاندن، پاڵپێنان، (لە خۆ) دوورکردنەوە
Resistance : بەرهەڵستی کارەبای، ریزیستانس
Semi-conductor : نیوەگەیێنەر
Seried connection : پێوەندی زەنجیرەی
Short Circuit : کورتە سێرکت (گێژەن)، کەین
Signal : سیگناڵ، زانیاری نێردراو
Silver - - - (Ag) زیو
Socket : سۆکێت، پریز
Solar cell : پیلی خۆری
Solenoid : کلافەلوولەی کارەبایی، سۆلینیوید، بەکرەی لوولپێچ
Source : سەرچاوە، ژێدەر
Spool : بەکرە، نەوەرە
Static electricity : ئەلکتریکی ستاتیک، کارەبای داسەکناو (وەستاو)
Circuit breaker ,Swich : سویچ، کلیلی کارەبا، دوگمەی کارەبا
Technician : تێکنیککار، پسپۆڕی تێکنیکی
Tension, Voltage : تەنگژن، ڤۆلتاژ، پەستانی کارەبا، جیاوازی رووی ئەلکتریکی
Terminal voltage : تەنگژنی دووسەری
Time : کات
Torrent : لێشاو، "لافاو"
Transformer : کارەباگۆڕ، ترانسفۆرماتۆر، بگۆڕ
Transistor : ترانسیستەر، پارچەیێک لە دەزگای ئەلکتریکیدا
Vacuum : والایی، بۆشایی
Vector : هەڵگر، گۆزێرەوەر
Voltage : ڤۆڵتاژ، پەستانی کارەبا، تەنگژن
Voltmeter : ڤۆڵت‌پێو، ڤۆڵتمەتر
Watt : وات، یەکی پێوانی کارەبا
Wattmeter : وات‌پێو، واتمەتر
Wire : وایەر، تەل

Wiring diagram : نەخشەی بەستنەوە

Wireless : بێتەل

Zener diode : زێنەر دیۆد، نیوەگەیێنەرک کە ڤۆڵتاژەکەی (پەستانی کارەبا) نەگۆڕە

میکانیک :

Mechanics

Action : کاریگەری، ئاکام
Aerodynamics : ئەیرۆدینامیک، زانستی دینامیکی هەوای (هەوا دینامیک)، زانستی جوڵانەوەی شت لە هەوادا
Alternating current, AC : تەزووی نۆرەکی، تەوژمی (لێشاو) بەنۆرە
Ammeter : ئەمپێرپێو، ئەمێتر
Analog, Analogue (EN): ئەنالۆگ
Anode : نانۆد، ئەلکترۆدی پۆزەتیف، جەمسەری پۆزەتیف
Armature : ئەرمیەچر، بەرکەوتە. بەشێک لە ئامرازی دینەمۆ
Axle : ئاکسل، تەوەر، چەرخ
Automatic : ئۆتۆماتیک، خۆجووڵە، خۆکار
Impulse : ئاژۆک (پاڵنەر)، کام، زەبری گورِ، گۆڕانکاری برِی جووڵانەوە،
Ball bearing : بۆڵبرین (هەڵگری)
Beam : کاریتە --- تیشک
Boundary : سنوور، لێوار
Buoyancy : توانایی (تایبەتمەندی) سەراوکەوتن
Cathode : کاتۆد، جەمسەری نێگەتیف، ئەلکترۆدی نێگەتیف
Center of gravity : ناوەندی راکێشان
Centripetal : بەرەوناوەند، هێزی راکێشان بەرەو چەق
Centripetal force : هێزی راکێشان بۆ ناوەوە، هێزی بەرەوناوەندی
Centrioid : ناوەندی راکێشان (ی هەرژێک، تەنێک)
Chip : چیپ، تەختەگێژەنێکی ئەلکتریکی کە لە کۆمپیوتەردا بەکار دەبرێ
Collinear : لە یەک هێڵی راستدا بوون
Constant : نەگۆڕ، چەسپاو
Constraint : بەتۆپزی، زۆرەملێ
Composite : تێکەڵە
Configuration : روخسار، بیچم، پێکهێنان
Coplanar : هاوڕوو
Couple : جووتە هێز
Crank : دەسک
Crankshaft : مێڵ کرەنک، دەسکە مێڵ
Cross section : پانەبڕگە
Crowbar, (Balanced) lever : نوێڵ، لۆسە، سمک
Cylinder : سیلەندەر، گلیل، لوولەک
Density : چڕیی
Drill, Gimlet : دریل، زمە، سمۆ، ئامێری کونکردن
Dynamic : دینامیک، جووڵەیی، بەجموجۆل
Dynamometer : هێزپێو
Elasticity : جیرِیی
Effect : کاریگەری، ستین، توان، ئاوزان
Dielectric : دژەکارەبا، نەگەیێنەر، ئیزولاتۆر
Digital : دیجیتاڵ، ژمار-
Diode : دیۆد
Displacement : جێگۆڕکێ، جێگۆڕین
Driving force : هێزی بزوێن، ئاژۆک
Dynamo : دینەمۆ

Engine : مەکینە، موتۆر
Equilibrium : هاوسەنگی
Equilibrium of forces : هاوسەنگی هێزەکان
Ergonomics : کارزانی، ئێرگۆنۆمی، زانستی کاربەندی (فرمان، ئەرک، کار) لەش لە کاتی کاردا
Fiber, Fibre : تان، ریشاڵە، تاڵ، فیبر
Force : هێز
Freefall : کەوتنی سەربەست
Friction : لێکخشان، فریکشن
Fuse : فیوز
Gadget : ئامێری میاکنیکی، ئامرازێکی بچووک
Gear : گێر، ددانە --- دەزگا
Gearbox : گێربۆکس
Generator : جەنەراتۆر، بەرهەمهێنەر، مولیدە، ئامرازی بەدیهێنانی وزەی کارەبا
Governer : گازی ئۆتۆمبیل، ڕێکخەر
Gravitation : هێزی راکێشانی[زەوی]، راکێشان، رافرِین
Gyroscope : جیروسکۆپ، ئامێری خۆسەقامگیرکەری، خولپێو
Hammer : چەکووش، مەردان
Horsepower : ئەسپهێز، توانائەسپ
Hub : ناوەڕاستی تایە، ناوک
Hydraulics : هایدرۆلیک، شلەزانی، ئاوهێززانی
Hydrometer : هایدرۆمەتر، ئامێری چرِیپیێو
Hysteresis : دواکەوتنی کاریگەری
Ignition : هەڵگرسان (ئاگر هەڵکردن)
Impending : وا خەریکە ڕوودا، هەڵواسیاو
Inertia : سرەوتن، سستی، خاوی
Infinitesimal : لە ڕادەبەدەر بچووک، نزیک بەسفر
Instrument : ئامێر
Joint : ژێ
Kinematics : جووڵەزانی
Kinetic : جووڵان، بزووتنەوە
Lever : نویێل، بەرزکەرەوە
Line of action : هێڵی کاریگەری
Load : بار
Machine : ئامێر، مەکینە
Material : مەتێریاڵ، مادە، هێمان
Measurement : پێوان
Mechanic : میکانیک
Mechanincs : میکانیک، زانستی میکانیک
Medium : کەرەستە، ئامراز، هۆکاری گەیاندن
Moment : نەترە، بزوێنی خولانەوە، مۆمێنت
Moment arm : باسکی زەبر
Moment of inertia : نەترەی سرەوتنی، زەبری خولانەوە
(Linar) momentum : برِی بزوێن
Motion : جووڵان

Motor : موتۆر، بزوێن
Nut : سەرجەڕ، سەری پێچ
Oscillator : (دەزگای) شەکانرۆنەر، لەرزۆک
Pliers : پلایز
Position : شوێن، جێگا
Power : هێز
Power equation : هاوکێشەی هێز
Pressure : پەستان، تەوژم، پاڵەپەستۆ
Reaction : کاردانەوە، بەرپەرچ
Rigid : رەق، توند
Rotation : خولانەوە
Rotor : خولێنەر
Srew : جەڕ، پێچ، بورغو، بزماری لوولپێچ
Screw driver : جەڕبادەر، دەرنەفیس، هاچەر
Size : قەبارە
Spanner : سپانەر
Spool : نەوەرە
Spring : سپرینگ، فەنەر، زەنبەلەک
Stable : خۆگرتوو، قایم، پتەو، سەقامگیر، جێگیر
Stability : سەقامگیری، پتەوی، خۆگرتووی
Static : نەجولاو، ستاتیک، بێ جموجۆل
Supersonic : سەرووی (خێرایی) دەنگ، سوپرسۆنیک
Technique : تەکنیک (شێوەکاری پراکتیکی)
Torque : رستێر، هێزی رستن
Transformer : ترانسفۆرمەر، گۆڕەر
Transient : کەمخایەن، تێپەڕاو، کاتی
Transistor : ترانسیستۆر
Truss : داربەست
Tube : بۆری، تیۆب
Turbine : تۆربین، پەرەکە
Turbulence : گێژاو، گەردەلول
Valve : دەمەوانە، زمانە
Variable : گۆڕاو، گۆڕبار
Velocity : خێرایی
Vector : هەڵگر
Vibration : لەرەلەر، راراِیی، شەکان، شڵەقان
Virtual : رەسەن
Viscosity : لینجی، چەسپانی
Voltage : ڤۆڵتاژ، تەنگژن، پەستانی کارەبا
Volume : بارستە
Washer : واشەر، بەرپێچ، بازنەیێکی پلاستیکی بچووک
Watt : وات، یەکەی هێزی کارەبا
Wedge : ئەسپین، دار یان ئاسنێکی نووک پان و تیژ، دارتڵیش
Wheel Base : ناوبەری ئاکسلی پاش و پێش

Wheel : ویڵ، تایە، چەرخ، تەگەر
Work : کار
Wrench : جەڕبادەری ئینگلیزی، کلیلی ئینگلیزی

پزیشکی :

Medicine

Abdomen : هورگ، زگ
Abortion : کورتاج، له بار بردن (-ی ساوا)، منداڵ لەبەر هاوێشتن
Abscess : کوان، پزرک، پەنمیانی کێمی
Achondroplasia, Dwarfism : بستەباڵایی، کورتەباڵایی
Acorn : سەری ئەندامی زایەنەی پیاو، پۆپکە
Acrophobia : ترسی/ فۆبیای بەرزایی
ئەکوپەنکچەر، میتۆدێکی چینی کە بە چەقاندنی دەرزی لە جێگاگەلێکی تایبەتی لەشدا هەندێ نەخۆشیی پێ چارەسەر دەکێرت : Acupuncture
Adam's apple : کەلەبابەی گەروو
Addiction : خووگری، راهاتووی، فێربووی، هۆگری
Afterbirth : پزدان
Agoraphobia : ترسی/ فۆبیای شوێنی گشتی
AIDS : ئەیدز (نەخۆشیێکی ڤایروسیە کە بەرگری لەش لاواز دەکات و وردە وردە دەیفەوتێنێت)
Albinism : هۆڵی، سپی پێستی، ئالبینیزم، شڵی
Allergy : ئالێرژی، هەستەوەری، هەستیاری
Alopecia : سەررِوتاوی، وەرینی موو، رِوتبوونی سەر
Alzheimer´s disease : نەخۆشیی ئالزامیر
Amblyopia : نەخۆشی تاریی بینایی
Ambulance : ئامبولانس، ئاوتۆفریا
Amnesia : فەرامۆشی
Amnion : ئاواڵ منداڵ، منداڵدان
Amniotic fluid : شلەی نێو منداڵدان
Ampule : ئەمپووڵ
Anaemia, Low Haemoglobin : کەم خوێن، ئانیمیا
muscle Anal : زۆنک، ماسولکەی کۆم
Anatomy : زانستی پێکهاتەی لەش، ئەناتۆمی، توێکارزانی
Aneursym : دەمارئاوسان، ئانوریسم
Anesthesia : بێهۆشی، سرِی، هۆشبرِی، لەهۆشچوون
Anesthetic : دەرمانی سرِکەری، دەرمانی بێهۆشی
Ankle : گۆزینک، مەچەکی پێ
Ankle joint : خرتکە، گرێی گۆزینگی پێ
Anorexia : بێئەشتیایی ناساق، ئانۆرێکسیا
of smell Anosmia, Loss : بێبۆنایی، نەبوونی هەستی بۆن
Anxiety : پەشۆکاوی، پەرێشانی، بژاڵی ، پەژاری
Anxiety disorder : شڵەژانی پەشۆکاوی
Anuria : مێزەچۆرِکێ، پچرِینی میز
Aorta : شادەمار، ئاورت، شاخوێنبەر
Aphasia : زمان بەستران، ناتەوانیەتی ئاخافتن، ئافازی
Antiseptic : میکرۆبکۆژ، پاکژکەرەوە
Antidepresent : دەرمانی دژخەمۆکە
histamine Anti : ئەنتی هیستامین، دەرمانی دژ هەستەوەری (ئالێرژی)
Antibody : دژەتەن (مادەیەکی پاراستنیە کە لە گیانەوەرکاندا دژ بە هەوکردن (Infection) دروست دەبێت)
Anus : کۆم
Appendex : رِیخۆڵەکوێرە، ئەپاندیکس

Tareqwaisi@Gmail.Com
Appendicitis : ئاوسانی (هەوکردن) ڕیخۆلەکوێرە
Appendectormey : لابردنی ریخۆڵەکوێرە
Aptitude test : تێستی (تاقیکردنەوە) لێوەشاوی
Arm : باسک، باڵ، قۆڵ، دەست
Arteriosclerosis : کەژۆک، دەمار توند بوون
Artery : خوێنبەر، شادەمار
Arthris : ئاوسانی جومگەکان، ئارتروز
Atrophy : لاوازی لەشی، پووکاوی
Asthma : تەنگەنەفەسی، ئاستما، نەخۆشیی بەرهەنگ
Astigmatism : ئەستیگماتیزم، چاوگێژی، کەموکوڕی لە سیستەمی بینای چاودا
Autopsy : توێکاری، ئۆتۆپسی
Back bone : ئێسکی پشت، گرێی پشت --- بڕبڕەی پشت
Baldness : سەرڕووتاوی، گەڕی
Bandage : بانداژ، لەفافە، پێچان
ill (Become (fall, be taken : نەخۆش کەوتن، ناساز بوون
Benign : بێزیان، خۆشگەد، خۆشخوو
muscle Biceps : ماسولکەی دووسەر، بی‌سێپس
Biliary : سەر بە جگەر و زراو
Biopsy : بایۆسپی، هەڵگرتنی شانە یان مادەی تر لە لەش بۆ مەبەستی لێکۆڵینەوە
tooth Biscuspid : ددانی خڕێ
Bladder : مێزڵدان
Bleeding : خوێنبەر بوون، خوێنڕێژی، خوێنپژران
Bleed to death : خوێنبەربوون کە دەبێتە هۆی مردن، تا مردن خوێنڕێژی کردن
Blepharitis : ئاوسانی پێڵوی (پێست) چاو، بلێفاریت
Blood cancer : شیرپەنجەی خوێن، کانسەری خوێن
Blood cells : خڕۆکەکانی خوێن
Blood clot : گرێ خوێن، خوێن مەیین، لوو، پەڵە خوێن
group Blood : کۆمەڵە خوێن، گرووپ خوێن
Blood donor : خوێندەر، خوێنبەخش
poisioning Blood : ژاراویی بوونی خوێن
Blood pressure : پەستانی خوێن، پاڵەپەستۆی خۆێن، زەخت
Bowel : ریخۆڵە(کان)
Bloodshot : خوێن تێچزاو، چاو سۆر بوو
Blood transfusion : گواستنەوەی خوێن
Blood- vessel : کۆئەندامی دەمار --- دەمار
Boil : کوان
Bone : ئێسک، پێشە
Brain : مێشک، مۆخ
Brain membraine : پەردەی مێشکپۆش
Breast : مەمک --- سینگ
Breech : سمت
Broken arm : باڵی شکاو
Bronch : بۆریچەی هەناسە
Bronchitis : ئاوسانی سیەکان، برۆنشیت، هەوکردنی سیەکان

Tareqwaisi@Gmail.Com
Bruise : کوتراویی، شین و مۆر بوونی پێست، کەووگ بوونی پێست
Bulimia : نەخۆشیی تێرنەخوەری، برسیەتیی هەڵپی، ئاوڕایی
Burnt out : سواوی، هێوژاوی، هیلاکی مێشک
Buttock : سمت، پاشۆل
By pass : نەشتەرگەری بایپەس
Caesarean (section) : (سیزارین) نەشتەرگەری قەیسەری
Callus : بزمارە
Cuspid ,Canine : ددانی کەڵبە
Capilair : دەزوولە خوێنیەکان
Capillary : شینەدەمار، ڕەهچک
Cardiac : پەیوەندیدار بە دڵ، دڵی
Cardiac valve : زمانەی دڵ
Cardiac arrest : سەکتە، دڵوەستان
Cardiad valve : گرەری دڵ
Cardiograph : کاردیۆگراف، نەخشەکاری دڵ
Cardiography : کاردیۆگرافی، تۆمارکردنی جووڵە و لێدانی دڵ
Cardiologist : پسپۆڕی نەخۆشیەکانی دڵ، کاردیۆلۆژ
Cardiology : دڵناسی، کاردیۆلۆژی
Caries, [tooth] decay : کلۆر (بوون)، ددان کونی، ڕزیانی ددان
Carcinogenic : شیرپەنجەزا، کانسەرزا
Carated artery : دەماری لامل
Carpus : ئێسکی جومگەی مەچەک
Cast : بەگەچگرتن (ی ئێسکی شکاو)، جیپس کردن
Casteration : ئەختە کردن، خەساندن
Cartilage : کرکراگە، نەرمە ئێسک
Catarrh : نزوول، پەسێو، هەواپەتا، هەڵامەت، ئاوسانی پەردەی چڵمین
Cataract : ئاوی مرواری، ئاوی شین لە چاو، کەتەراکت، ئاوی سپی چاو
Cell : خانە
Cerebrum : مەژی گەورە ، مێشکی پێشەوە
Cerebllum : مەژی بچووک، مێشکۆڵە
Cerebral emorrhage : خۆێنبەربوونی مێشکی، خوێنرێژی مەژی
Cerebral cortex : توێکڵی مێشک
Cervix : ملی ڕەحم
Chafe : پێست هەڵماڵینی پێ، پێست چوون
Thorax ,Chest : سینگ، قەفەسەی سینگ
Cheek : گوپ، ڕوومەت و گۆنا
Chicken Pox, Varicella : سۆریکە
Children birth : بەرەژان
Chin : چناکە، ئارزەن
Cholera : کولێرا، ئاهۆ (نەخۆشییێکی سەختی درمیی ڕیخۆڵەیە)
Chromosome : کرۆمۆسۆم (هەڵگری لێوەشاوی (تایبەتمەندی) میراتی لە ناوەکی خانەی لەشدا)
Chronic desease : نەخۆشیی درێژخایەن، نەخۆشیی کرۆنیک
Circulation : سووڕانەوە (سووڕی)، خولانەوە
Clavicle : چەڵەمە، ئێسقانی چەڵەمە

Clinic : کلینیک، بەشێک لە نەخۆشخانە، دەرمانگە
Clot : مەینی خوێن
Coagulation : مەیین، مەیاندن
Coccyx, Tailbone : بنی کلک، ئێسکی کلک
Coelentereta : بیھەناوی
Cold : ھەواپەتا، ھەڵامەت
Colon : ریخۆڵەی کۆلۆن
Color blind : کوێرڕەنگ
Colic : ژانەزگ (ی توند و ناکاو)، کۆڵنجی زگ
Coolar-bone : چەڵەمە
Coma : کۆما، نووسن، متی (بێھۆشیکی سەنگین و ناسروشتی بە ھۆی نەخۆشی و ھتد..)
Affliction ,Complaint : سووکە نەخۆشی، ناسازی، ئازار
Concussion : زەرپی مێشک، ھەژانی مێشک
Conjunctiva : ژێری پێڵووی چاو، ژێرپێڵوو
Constipation : ھەناو گیری، زگ گیری، قەبزی
Consumption : نەخۆشیی سیل، لەڕی، لاوازی
Contagious disease : نەخۆشیی پەتایی، نەخوشیی گیرەوی، - گوازەرە
Contraceptives ˈ : دەنکە نەزێن، حەبی دژ ئاوسی
pill, ˈthe pill
Convulsion : گرژبوونی ماسولکە، کۆڵنجی ماسولکە
Corn : بزمارە
Cornea : کۆرنیا، رەقێنەی چاو
Cortex : توێژی سەرەوە، توێژ، پێستە
Cough : کۆخە، کفە
mixture Cough : دەرمانی کۆخە
Cramps : کۆڵنج
Cross-eye : چاوخێلّی
Crown : تەپڵی سەر، تۆقەسەر
Cut, Gash : زامی برین، برین
Cutaneous : پێستی، پێست
Dandruff : کرێش
Delivery, Childbirth : زان، منداڵ بوون
Dentist : دوکتۆری ددان، پزیشکی ددان
Denture : ددانی دەستکرد، ددانی تاقم
Depression : نەخۆشیی خەمۆکە، داھێزان، ڕەشەبینی
Dermatits : پەنمیانی پێست، ئاوسانی پێست
Dermis : بەری پێست، ژێرپێست، بنتوێخ
Diabetes : نەخۆشیی شەکر، دەیابێت
Diagnosis : دەستنیشانکردنی نەخۆشی، دیاگنۆز
Diaphragm : پەردەی دڵ --- ناوپەنچک، دیافراگم
جوداکردنی چینی، دیالیز، پرۆسەی پاکژکردنی خوێن کاتێک کە گورچیلەکان ناتوانن خوێن پاڵێو بکەن (پرۆسەی جوداکردنەوەی مۆلەکولی
Dialysis : گەورە لە مۆلەکولی گچکە کە بۆ نموونە لە دیالزی گورچیلەدا بەکار دێت)
Diarrhea US) ,Diarrhoea) : سکچوون، ھەناوچوون، زگشۆڕی، ھەڵتوراِن
Digestion organ : کۆئەندامی ھەرس

Digestive System : دەزگای هەرس، سیستێمی هەرس
Dilator : بەرینکەر، کەرەستەیێکی پزیشکیە کە بۆ گەورەکردن یان پانکردنەوەی کوێنک بەکار دەبرێ
Diphtheria : دیفتێری، خروزەک، وەناق (نەخۆشییێکی گێرەویی گەرروپە)
Disinfectant : پاکژکەرەوە، میکرۆبکوژ، زام خاوێنکەر
Dislocate : لەجیێچوون (- ی ئێسک و جومگە)
Dissect : توێکاری کردن
Dizzy : سەرگێژ، گێژخواروو، ورِ
Dizziness, Giddiness : سەرەگێژە، ورِی
DNA, Deoxyribonucleic acid : میراتە مادە (ناوکە ئەسیدیەکان) 'دی. ئن. ئەی'، کورتکراوەی: ترشی دیئۆکسیدی ریبۆنۆکلیک
Donor : بەخشەر (کەسێک کە بەشێ لە ئەندامی لەشی دەبەخشێت بە کەسێک)
Dormatology : پێست پزیشکی
Duodenum : رِیخۆڵەی دوانزەگرێ
Dyspnea : گران هەناسە، بێهەناسەیەتی، گرفتی هەناسە
Dystentery : سکچوونی خوێنی
Ear : گوێ
Earache : گوێ ئێشە
Eardrum : پەردەی گوێ
Earlobe : نەرمەی گوێ
Ear lock : ئاگریجە
Eclodemis : توێژاڵی دەرەوەی پێست
Eczema : ئەگزیما، بیرۆ، خورِان، ولِین، پیزۆک
Edema : ئاودز، پەنمیان
Elbow : ئەنیشک، هەریژن، قورئانیسک
Emergency : ئۆرژانس، بەشی فریاکاری
Emergency ward : بەشی فریاگوزاری
Embolism : بەربەستی ریگای دەمار، لەمپەری دەمار --- بزمارەی خوێن، وردەپەڵەی بەبەستکەری خوێن
Embryo : ئاوەلەمە، پیزە، کۆرپەڵە، مەلۆتکە
Enamel : مینای ددان
Endodermis : توێژاڵی ناوەوەی پێست
Enzyme : ئێنزیم، مادەیەکی تێکەڵاوەیە کە کار دەکاتە سەر هەندێ پرۆسەی کیمیایی (هەرسی خۆراک)
Epedemic : پەتا، نەخۆشیی گیرەوە، درم
brain EEpencephalon, Hind : مەژی دواوە
Epidermis : سەرپێست، توێژە
Epigastric : سەرەوەی گەدە
Epiglottis : زمانەچکۆلە، زمانۆچکە
Epilepsy : فێ، نەخۆشی گەشکەخۆ گرتن (نەخۆشییێکی دەماریە بە هێرشی گرژی)
Epithelium : شانەی ناسکی سەری کۆئەندامی لەش، توێژی ناسک
Esophagitis : ئاوسانی بۆریی خوراک
Esophagus : بۆریی خوراک، سورچک، بۆری گەروو
Ethmois : ئێسکی بێژەنگی
Etiology : هۆی نەخۆشی (زانستی)
External ear : گوێی دەرەوە
Eye : چاو
Eyebrow : برۆ --- ئێسکی برۆ

Eyedrops : دڵۆپی چاو
Eye sore : سیچکە سلاوە، زامی چاو
Face : دەموچاو، ڕوومەت
Faint : بوورانەوە، لەهۆش خۆ چوون، بێهۆش بوون
Femoral : بنی ران
Femur, Thighbone : ئێسکی ران
Fever, Temperature : تا، یاو، تەو
Fibula : تەڵەزم، بریکە ئێسک
Finger : پەنجەی دەست، قامک
Finger tips : سەری پەنجە، پۆرتک
First aid : فریای سەرایی، فریاکەوتنی سەرەتایی
First aid box : قوتوی فریای پێشەکی
Influenza ,Flu : هەڵامەت، پەسێو، ئەنفلونزا
Follicles : سیکڵدانۆچکە، توورەکەی بچووک
Forearm : باسک، بن هەنگەڵ
Forefinger : کلک، پەنجەی دۆشاومژ
Foreskin : پێستی سونەت (خەتەنە)، پێش‌پێست
Front tooth : ددانی پێشەو، شیلە، کەڵپ
Fontanal bone : پۆرگی ناوچەوان
Foot : لا، پێ، قاچ
Foot fungus : قارچکی پێ
Forehead : تویێڵ، ناوچاوان
Fracture : شکانی ئێسک
Freckle : شڵی دەموچاو، خوریکە
Furnucle : دومەڵ
Gallbladder : زراو
Gallstone : بەردی زراو
Gangrene : کانگرێن، تیراوی، خۆرە، مردنی شانەی لەش بە هۆی نەگەیشتنی خوێن
Gastric : گەدەیی، هورگی، پەیوەندیدار بە زگ
Gastric catarrh : هەڵامەتی/ پەسێوی گەدە، ئاوسانی گەدە
Gastic ulcer : برینی گەدە، کولکی گەدە
Gastritis : ئاوسانی گەدە
Gauze bandage : گازبانداژ
Gynecologist : دوکتۆری ژنان
Gene : جین
Genetics : زانستی جینەتیک، میراتەزانی
Genecology : نەخۆشیەکانی ژنانە
Genital : زایەنی، زاوزێ
Geriatrics : پزیشکیی پیران، پیزپزیشکی
Germ : میکرۆب
German measles, Rubella : سورینچکی ئاڵمانی
Give a shot : لێدانی دەرزی
Gland : گلاندە، ڕژێن, لوو (کۆئەندامێکە کە لە لاشەدا مادە دەر ئەدات یان دوریان دەخاتەوە)
Glaucoma : ئاوی سەوز، گلۆکۆما، سەوزئاو، تەمیی چاو

Goiter, Goitre : گواتر، ئەستوربوونی لیکەگلاندە (تیرویید)
Gonorrhoea, (Gonorrhea US) : سووزەنەک
Gripes : کۆڵنجی گەدە
Gristle of the ear : کرکراگەی گوێ
Groin : بنی ران، نێوان ران و زگ --- ماسولکەی ران
Gullet : گەروو، قورگئاوک، ناق، بین
Gums : پووک
Hacking cough, Whooping cough, Pertussis : کۆکە ڕەشە، کۆخە ڕەشە
Hair : موو، پرچ، قژ
Hair follicle : سیکڵدانۆچکەی موو
Halitosis : بۆنگەنی دەم، هەناسەی بۆنگەن
Hallucination : وڕاوە و خەیاڵ، شپەستانی
Hand : دەست
Handicap : کەمئەندام، هەندیکاپ
Haunch : گەڵ، گۆشتی ران
Hay fever : پووشە تا
Head : سەر
Headache : سەرئێشە، ژانەسەر
Health : تەندروستی، لەشساغی، ساغڵەمی
Heal center : بنکەی دەرمانی (تەندروستری، لەشساغی)، دەرمانگە
Hearing : بیستن
Heart : دڵ
failure Heart : پەککەورتوی دڵ، نەتوانینی دڵ --- کۆتایی لێدانی دڵ
Heatache : دڵ ئێشە
Heart attack : سەکتەی دڵ، هێرشی دڵ
Heatbeat : دڵەکوتە، لێدانی دڵ
Heartburn, Pyrosis : دڵە کزە
Heavy cold : نزڵە
Heel : پاژنەی پێ
Hematologist : پسپۆری نەخۆشیەکانی خوێن
Hematoma : خۆێن مەیین
Hemiplegia : نیوەئیفلیج، ئیفلیجبوونی لایەێکی لەش
Hemoptysis : کۆخەی خوێناوی
Hemoglobin : هێمۆگلۆبین (مادەی ڕەنگییکی ئۆکسیژن هەڵگرە لە خرۆکە سوورەکانی خوێندا)
Hemorrhage : خونرێژی کردن
Hemorroyder : بێوەسیری
Hepatic : جگەری، سەر بە جگەر
Hepatitis : ئاوسانی جگەر
Hepatocyte : خانەی جگەر
Hepatoma : ناسۆری (تومۆر) جگەر
Hernia : پسان، قۆڕی، فیتق
Heum : بنی ریخۆڵە باریکە
Hiccup : نزگرە، ئیسک
Hip, Head of hemur : نێک، سەری ئێسکی ران

Hip bone, Coxa : کلۆک، ئێسقانی سیٚبەند، کولٚمک
Histology : شانەزانی، چێنراوزانی
Hospitilize : خەواندن (لە نەخۆشخانە)
Humerus : ئێسکی بازوو، ئێسکی نێوان ئانیشک و سەرشان
Humpback : کۆمڕ، کۆم، پشتچەماوە
Iching, Pruritus : ئاڵۆش، خوریان
Ill, Bad : ناساز، ناساغ
Ileum : ڕیخۆڵەی پێچاوپێچ، بەشێ لە ریخۆڵەدرێژە
Immune system : سیستێمی خۆگری (پاریزراو، بەرگری)، سیتێمی ئیمیون
Impacted : ددانی گیرکردوو
visoin, Poor sight Imposed : چاوپرووش، کزی چاو
Impotence : پەککەوتوو، نەتوانینی ئەنجامدانی سێکس
In Vitro : لە تاقیگەدا (لابراتۆری- لابۆر)
In Vivo : لە لەشدا
Incise : بڕانی نەشتەرگەری
Incisor : ددانی پێشەوە، ددانی برِەر، شیلە
Incontinent : چگەمیزە، نەتوانینی راگرتنی میز
Incubator : ئینکۆباتور. دەزگایێکی کە بۆ ئاگاداری لە ساوای پێنەگەیو بەکار دەهێنریێ
Incurable : بێچارە، بیٚدەرمان
Indisposition : هیق، هێلنجدان
Indolent : شیرپەنجەی کاووخۆ (سست)
Infection : هەوکردن، تەنینەوە، چڵککردن
Infectious disease : نەخۆشیی پەتایی
Infertility : نەزۆکی
Inflated toe : پەنجەی پەنمیاو/ ئاوساو/ ئاودزکراو
Influenza : ئەنفلۆنزا، هەواپەتا
Ingunial region : پەناڕان، لاڕان
Ingrown nail : نینۆک لە گۆشتدا چوون
Inhaler : هەڵمژ، ئامێری هەڵمژینی دەرمان، هەڵلوش
Injection : شرینقە، ئەمپوڵ
Injury : برین
Inoculation : کوتان
Insomnia : بێخەویی، خەوەڕەوینە، شەوارە
Insuline : ئینسۆلین
Internal ear : گوێی ناوەوە
Internist : پسپۆڕی نەخۆشیی هەناوی
Intestine pleat : درزی ڕیخۆڵە
Iris : گلێنەی چاو، گلارە
Irrigate : داشتن، شوشتن
Irritable : هەستەوەر، زووهەڵچوو
Ischium : ئێسکی سمت
Jaw : شەویلگە
Jaundice : زەردەوی
Jejunum : بەشی ناوەڕاستی ریخۆڵەباریکە

Joint : جومگە، ژێ، گە
Jugular : وردەدەماری لامل
Kidney : گورچیلە
Kidney stone : بەردی گورچیلە
Knee : ئەژنۆ، چۆک
Knee-cap : کەشک ئەژنۆ، کڵاوی ئەژنۆ
Knuckle : بەندی پەنجە
Labia : بەلۆکە (زایەنەی دەرەوەی ژن)
Labrtory : تاقیگە، لابراتۆری، لاب
Lamaze : لەمەز، میتۆدی زانی سروشتی. شێوەی کۆنترۆڵی هەناسەدان و هاوکاری مێرد (شوو)
intestine Large : ڕیخۆڵە ئەستوورە
Lash : برژانگ
Leg : لاق، قاچ
Lep : لێو
Leper : گول، گەڕۆڵ (گەڕ و گول)
Leprosy : گولی، گەڕوگولی، ریژ، هەوکردنی پێستی بە هۆی باکتێریا
Leucocyte : خڕۆکەی سپی
Leukemia : شیرپەنجەی خوێن، لیوکیمیا
Leukoma : لوکۆما، تانەی سپی سەر چاو
Limbs : پەل، دەست و قاچ
Little finger, pinkie : زرنە تووتە
Liver : جەرگ
Lividity : خوێنتێچزان
Lobe : نەرمەی گوێ، کرکراگەی گوێ
Local : ناوچەیی، خۆجێیی، ناوخۆیی
Lockjaw : کۆپانە
Long sightedness, Hyperopia : دووربینی
Loosening of the teeth, Periodontitis : کەوتنی ددان
jow bone Lower : خاڵی گەڕانەوەی ژێرەوە
Lumbago : کەمەرئێشە، ژانی ناوقەد، بەژنئێشە
Lump : کلۆ، گرێ، پەلمان
Lunate bone : ئێسکی کەوانەی، ئێسکی مەچەک
Lung : سی
Lung infection : هەوکردنی سیەکان، ئاوسانی سیەکان
Lyme : زەردەوی جۆری دیلتا
Lymphocyte : خڕۆکەی لیمفیا
disease, Jackosberg disease Mad cow : نەخۆشیی هاری مانگا
Malady : نەخۆشی، ئازار
Malaria : مەلاریا، (نەخۆشییەکی گەرمەسێری بە لەرزەتا و سەرمای سەخت)
Mandible : شەویلگەی خواروو
Mandibular bone : ئێسکی شەویلگەی خواروو، لاماژێریی
Mandibular tooth : ددانی شەویلگەی
Marrow : مۆخی ئیسک
Mastectomy : بڕین و لابردنی بەشێک یان تەواوی مەمک

Tareqwaisi@Gmail.Com
Maxillary bone : ئێسکی شەویلگەی سەروو، لاماژوریی
Measles : سورێژە، سورینچک
Medical care, Nursing, Medical service : چاودێری نەخۆشی، خزمەتی دەرمانی
Medical examination : پشکنینی پزیشکی
treatment Medical : تیمار کردن، چارەسەر کردن، دەرمان کردن
Medicine : دەرمان، دەوا
Melanin : مادەی رەنگی رەش و پەڵەی رەشی سەر پێست
Malignant : زیاندار، بەدگەد، گەنخوو، دوشوان
Membrance of foetus : پەردەی منداڵدان، پەردە هەناو
Menigitis : هەوکردنی پەردەی مێشک، نەخۆشیی گەشکە
Menopause : لە مانگانە وەستان، وەستانی مانگانە (قایدە)
Metastasis : مێتاستاز، بڵاوبوونەوەی نەخۆشی وەک کانسەر (شیرپەنچە) لە بەشێکی لەشەوە بۆ بەشێکی تر
Mid brain : مەژی ناوەڕاست
Middle ear : گوێی ناوەڕاست
Middle finger : پەنجەی ناوەڕاست
Migraine : مایگرەن، ژانەسەرەی قورس
Milk tooth : ددانی شیری
Miscarriage : (منداڵ) لە بار چوون، کورتاژی لەخۆوە
Molar : کاکیلە، ددانی هاڕەر
Mouth : زار، دەم
Mouth protection : زاربەند
Mucous Membrane : پەردەی چڵمین
Mumps : ملەخڕە، گوێڕەپە
Muscle : ماسولکە
Muscle fibre : ڕیشاڵی ماسولکە
Muscle rupture : پچرینی ماسولکە
Muscular pain : ئێشی ماسولکە
Musculature : سیتەمی ماسولکە، پێکهاتەی ماسولکە
Myocardina : ماسولکەی دڵ
Myophia, Short sightedness : نزیکبینی
Nail : نینۆک
Nape : پشت مل، پاتک
Navel : ناوک
Nausea : دڵشێواو، حاڵەتی رشانەوە
Nearsighted : نزیکبین
Neck : مل، ئەستۆ
Neck bone : ئێسکی پشت سەر
Nephralgia : ئاوسانی گورچیلە
Nerve sysytem : سیستێمی دەمار
Night blind : شەوکوێر
Nose : لووت
Nose bleed : خوێن لووت، ڕسکاندن
Nostril : کونی لووت
Num : سڕ، تەزیو، جەمام

Nurse : پەرەستار، سستەر، نەخۆشوان
Obesity : ئەستووری، قەڵەوی
Obsterician : دایەن، دوکتۆری منداڵبوون
Ocicput : ئێسکی پشتسەر
Ointiment : مەڵهەم، کرێم
Ophthalmology : پزیشکیی چاو
Orbit : چاڵی چاو، کاناڵی چاو
Osteopath, Osteopathy (US): پسپۆڕی نەخۆشیەکانی ئێسک، ئێسکپزیشک
Osteitis : پەنمانی ئێسک، ئاوسانی ئێسک
Oesteoporois : ئێسکپووکی، ئیستۆپۆرۆز
Ophthalmia : چاوئێشە
Operation : نەشتەرگەری، برینگەری، کردەوەی نوژداری
Orchitis : ئاوسانی هێلکەگون، باگون
Otitis : ئاوسانی گوێ
Ovary : هێلکەدان، تۆودان
Ovum : گەرا، پرگە
Pain : ژان، ئێش، گل (بۆ چاو)
Palate : ئاسمانەی دەم، مەلاژک
Palm of the hand : بەری دەست
Panic : سام، دڵەڕاوکە، تۆقین
Painkiller : ئێشبڕ، ژانکوژ، هێوەرکەرەوە
Palsy : ئیفلیج
Pancreas : پەنکریاس، گلاندی هەرس و گلاندی نێورژێن، شیلک
Paranoia : ارانۆیا، مانیای بەدووکەوتن
Parietal bone : خاڵی گەڕانەوەی تەنیشت
Parturition : زاین
Pathology : پاتۆلۆژی، نەخۆشیزانی
Patient, Sick person : نەخۆش
Pelvis : سێبەند، دیزەلە، کەلێن، حەوزی سمت
Pericardium : پەردەی دڵ
Petussis : کۆکەڕەشە
Pharmacy : دەرمانخانە
Pharmacology : دەرمانزانی --- دەرمانسازی
Pharynx : ناق، گەروو
Physiology : فیزیۆلۆژی، زانستی ئەرکی ئەندام، زانستی فەرمانی لەش، لەش ئەرکزانی
Pieura : پەردەی سیەکان
Placenta : پاوەڕ، پزدانگ
Plague : پەتا، درم --- تاعوون
Plasma : پلازما، زەرداوی خوێن، زینچکاو
plaster Plaster, put in : لەزگە کردن، پلاستر کردن، بەگەچ کردن، جیپس کردن
operation Plastic : نەشتەرگەری پلاستیک، نەشتەگەری جوانی
Pneumonia : پزوو
Physician, Doctor : دوکتۆر، پزیشک
Pigment : مادەی رەنگی (لە لەشدا)

Piles, Hemorrhoid : بێوەسیری
Pill : حەب
Pimple : زیپکە، ئازەبە
Plaster : پلاستر، مشەما
Platelet : پەڵەکانی خوێن
Pnemonia : سنگ خێزان، پزو
Podarga : نەخۆشی جومگە
Poison : ژار، ژەهر
Polio : ئیفلیجی مندال، پولیو
Polio jab : دەرزی ئیفلیجی زارۆیان
Poll : سەر، پشت سەر
Polyuria : دەڵەمیز
Pox, (Varicellae LA) : ئاوڵە، خوریکە
birth Premature : زاینی پێشوەخت، زانی نەبەکام
Prescription : ڕاچیتە (نوسکەی دەرمان کە پزشکێک دەینوسێت)
Prostate : پرۆستات (گلاندەیەکی پیاوانەیە کە لیکێک ئەداتە دەرەوە کە لەگەڵ تۆوئاودا تێکەڵاو دەبێت)
Prosthesis : ئەندامی دەستکرد، پرۆتێز
Protanopia : ڕەنگکوێری، پرۆتانۆپیا
labor Premature : بەبەکام، زاینی پێش کاتی تایبەتی خۆی
Psoriasis : سوریاپسیس، نەخۆشی توێژفرێدان
Psychiatrist : دەروونپزیشک، دەروونزان
Psycholog : دەروونناس
Psychopath : نەخۆشی دەروونی، سادار
Psychosis : سا، شێتیی هۆشی، سایکۆز
Psychotropic drugs : دەواودەرمانی نەخۆشییەکانی دەروونی
Pubes : بەر، بانەگا
Pulmonary tuberculosis : سیلی سی
Pull : هەڵپەلیانی دەمار، زەرپ پێگەیشتن بە ماسولکە، بریندار بوون
Pupil : بیبیلەی چاو, چاوانە
Quarantine : کارانتینە. جیاکردنەوەی مرۆڤ یان ئاژەڵ بۆ بەرگری لە گواستنەوەی نەخۆشی
Rabies : نەخۆشی هاری، گەستنی سەگی هار
Reception : پێشوازگەی دوکتۆر --- پرسگە
Rectum : ریخۆڵەراستە، ڕیخۆڵەی پاش
Red blood cells : خڕۆکە سوورەکانی خوێن
Reduced hearing, Heard of hearing : گوێ سەنگینی، گوێ کپی
Redness : سووری پێست
Renal stones, Kidney stones : بەردی گورچیلە
Reproductive system : کۆئەندامی زاوزێ
Reumatism : ڕۆماتیزم، باداری
Respiratory organ : کۆئەندامی هەناسە
tract Respiratory : بۆری هەناسە
Retarded : دواکەوتوو، ناتوان
Retina : تۆڕی چاو
Rheumatoid arthritis : ڕۆماتیزمی جومگە

Rib : پەراسوو
Rickets : ئێسک نەرمی
Ring finger : برای توورە، قامکی کلکەوانە
Rubeola, Measles : سورێژە
Salive : لیک
Salmonella; salmonellosis : سالمۆنێلا (باکتیری؛ نەخۆشییێکی هەوکردنیە لە ڕیخۆڵەکاندا)
Scalpel : نەشتەر، چەقۆی تۆێکاری
Scar : جێگای زام و برین
Scarlet fever, Scarlatina : سوورە گرانەتا
Schizophrenia : سیکتسۆفرێنی، شیزۆفێرنی
Scurvy : ئەسکەرپووت، ئێسکەنەرمە
Sea sickness : دەریا گێژی، سەرەگێژەی دەریا (حاڵ تێکچوون بە هۆی هەژێنی بەلەم)
Senior physician : سەردوکتۆر
Serum : سیرۆم، ئاووگ، ئاوخوێن
Sexual organ : کۆئەندامی زاوزێ
Sexually transmitted disease : نەخۆشیی گێرەوەی (درمی) زایەنیەکان
Sick : نەخۆش
Shin : پێڕەقە، سەرووی گوزینگ
Shin muscle : پووز
Shin bone : قامیشە
Zoster Shingles, Herpes : زۆنا
Shivers: سەرمای تا
Shock : ڕاتەکان، شۆک (بەخەیرا لاوازبوونی باری گشتی بە هۆی برینی لەش)
Shoulder : شان، سەرباڵ
Shoulder-blade : دەفەی شان
effect Side-effect, Secondary : کاریگەری لابەلا، زیانی لابەلا
Sinus : سینوس. کەوری، گیرفان (کون) لە ئێسکی دەموچاودا کە پەیوەندە بە کەوری لووتەوە
Sinusits : سینوزیتس، ئاوسانی سینوسەکان
Skeleton : سکێلەت، ئێسکە پەیکەر
Skin : پێست، کەوڵ
Skull, Cranium : کەللەسەر، کاسەی سەر، مێشکپۆش
Slipped disk : لە جێچوونی دیسک، دیسک کەمەر
Small intestine : ڕیخۆڵە باریکە
Sneeze, Sneezing : پژمین
Snoring : پرخە
Socket : چاڵایی چاو، کاسەی چاو
Sore : کێم
Sore throat : زامی گەروو، زامی قورگ
Sore throat : گەرووئێشە، قورگ ئێشە
Spasm, Cotraction : جەمام، کۆڵنج، کرژ بوونی ماسولکە
Spinal marrow : مۆخی بربڕەی پێشت
Spinal cord : دەماری دڕکاوی
Spleen : سپڵ، هەناو
Sprain one's ankle : گۆزینک (مەچەکی پێ، جومگەی نێوان لاق و پێ) لە جێ دەرچوون

Squirt : دەرزی، شرینقە
Stature : بەژن، باڵا
Sterilization : خاوێنکردن لە میکرۆب، ستێریلیزە کردن
Stethoscope : بیستۆکی (ئامێری گوێگرتن) پزیشک
Stich : گاو، تەقەڵ
Stomach : زگ، گەدە
Stomach trouble : ئازاری زگ
Strecher : دەستەبەر، برانکار
Stroke : هێرش، سەکتە
Surgery, (Doctor's office US) : نووسینگەی پزشک
Sunburn,Tan : هەتاوبردن، روو
Surgery : نەشتەرگەری --- پێشوازگەی دوکتۆر
Surgeon : نوژدار
Syphilis :نەخۆشیی فەرەنگی
Syringe : سرنج، دەرزی شرینقە
Stomach ache : زگ ئێشە
Stoamch ulcer : زامی گەدە
Strabismus : چاوخێلی
Styptic : دەرمانی خوێنبەست/ خوێنبڕ
Swelling : پەنمیان، هەڵئاوسان، باکردن
Swollen feet : پێی هەڵپەنمیاو/ هەڵئاوساو
Symptom : نیشانەی نەخۆشی
Syphilis : نەخۆشیی فەرەنگی
Talu : قەڵەمە بچوکەی دەست
Tear : فرمێسک
Temple : لاجانگ، بەشێکی نێوچەوان
Terneple bone : بەرزە ئێسک
Testicle : هێلکەگون، گون
Tetanus, Lockjaw : کۆپانە، ئەسکەرپوت، ماسولکە گیران
Thalamus : بێشکەی مێشک، پلی بینین لە مێشکدا
Therapy : تەراپی، پەریزایی (دەرمانکردنی نەخۆشی دەروونی یان فیزیکی)
Therapist : دەرمانکار، پەرایزکار
Thigh : ڕان، گەڵ
Thorax : سینگ --- کەڵەی سینگ، قەفەسەی سینگ
Thumbe : پەنجە گەورە
Tibia bone : قامیشە، قەڵەمە گەورەی لاق
Tinnitus : زرەی گۆێ
Tissue : ئەتەم، شانە
Tooth : ددان
Trunk ,Torso : نیوجەستە. (لەشی بێسەر، بێدەست و بێپێ)
Tonsil : ئالو، لەوزەتێن
Tonsillitis : ئالووکەوتن، ئاوسانی ئاڵوو (لەوزەتێن)، گەرووئێشە
Trachea, Windpipe : بۆریچەی هەوا، کوکرە
Tract : دەزگا

Tareqwaisi@Gmail.Com
Transplantation : ئەندام چاندن، پێوەندیدان، مۆتۆربە کردن
Travel (motion) sickness : نەخۆشیی ڕێباری
Trauma : (کۆستی دەروونی، (شۆکێکی دەروونی
Treatment : چارەسەر، هاوڵ، تیمار، دەرمان، سەوا
Trochanter : کلاوەی ئەژنۆ، بەشێک لە ئێسکی ران
Trunk, Torso : (نیوجەستە. (لەشی بێسەر، بێدەست و بێپێی
Tuberculosis : سیل
Tumour, (Tumur US) : لووە، تومۆر
Typhoid ،Typhous : ڕەشە گرانەتا، کەوتەیی، تیفوس
Typhoid fever, Enteric fever : سیرۆژە (حەسبە)
X-ray picture : وێنەی تیشکی ئێکس
Ulcer : برین، زام
Upper jow bone : شەویلگەی سەرەوە
Urea : جەوهەری میز
Urethra : بۆریی میز، مێزڕۆ
Urine : میز، گمێز
Vaccine : ڤاکسین، کوتان
Vagina : زێ، زاوزێی دەرەوە
Vagus nerve : دەماری سیگەدە، دەماری ئاوارە
Varicose : وەردەدەماری ئەستووربوو --- تووشبوون بە ڤەریکۆس
Vein : وردە دەمار
Ventricle : (سکۆڵە (بەشێک لە دڵ
Vertbra : بربڕە
Vertigo : سەرگێژە
Visceral : هەناوی
Vomiting : ڕشانەوە
Wart : بالۆک
cells White blood : خڕۆکە سپیەکانی خوێن
Windpipe, Trachea : بۆریی هەوا
Wisdom tooth : (ددانی ژیری (ئەقڵ
Womb, Uteras : منداڵدان، زاماڵ، ڕەحم
Wound : زامی برین
Wrist : جومگەی دەست
Zygoma : ئێسکی کولْم
year tooth 12 : ددانی 12 ساڵە
year tooth 15 : ددانی 15 ساڵە
Yellow fever : زەردەتا
Yoke bone : تەختە ئێسکی ڕوو
Zygoma, Cheekbone : ئێسکی ڕوومەت

US :ئینگلیزی ئەمریکایی
LA :لاتینی

Tareqwaisi@Gmail.Com

زەویزانی :

Geology

Tareqwaisi@Gmail.Com
Acid soil : زەوی/خاکی ترش
Active layer : چینی چالاک
Asthenosphere : نەرمەگۆ، چینی ژێرەوەی پێستی زەوی، بەشە لاوازەی سەرپۆشی زەی
Aftershock : پاشهەژێن، بوومەلەرزەی بچووک کە پاش ماوێک بەدوای بوومەلەرزەێکی گەورەدا دێت
Agate : بەردی زیوەری، کالسیدۆنی (کوارتزی ریشۆڵەدار) چەندجۆرەی
Agronomy : زانستی کشتوکاڵی، زانستی خاک و رووەک
Alluvium : بەڵخ
Alkaline : ئەلکاکیک، بازیک، تایبەتمەندی قلیایی
Allochthonous : جێگۆڕکراو، لە جێگای رەسەنی خۆدا نەبوون
Amber : زاخ، جەویی فۆسیلی (شیلەی دار)، ئەمبەر
Andesite : بەردی ئاگرین
Anticline : چینی کوورە، کووزە بەرد (بەردی کۆقز)
Antimony : بەردی کڵ
Aquifier : چینی ئاوهەڵگر
Arroyo : نهالی وشک
Autochthonous : جێگۆڕنەکراو، لە جێگای رەسەنی خۆدا بوون
Avalanche : هەرەس، رەنوو
Basalt : بازاڵت، بەردەرەنەن، جۆرە بەردەرەشێکی ئاگرینی
Basemnet rock : بەردی ژێرچین
Bay : ئاودرِ، کەنداوی بچوک
Bedrock : بەردی چینی ژێرەوەی زەوی
Biosphere : بیوسفەر، بەرگی ژیان، ژیانەگۆ
Biostratigraphy : زانستی مێژووداناني بەردی بنیشتوو، چینناسی بەپێی فۆسیل
Bitumen : قیری سروشتی
Bog : زۆنگ، زۆلکاو، زەلاو
Calamine : کالامین، بەردەتوتیا
Calcareous : کەڵسی، کالسیۆمی کاربۆناتی تێدایە
Canyon : دەربەند، کەنیۆن
Carbonate : کاربۆنات، کانزایێک بەسەرەکی پێکهاتوو لە ئایۆنەکانی کاربۆنات و کالسیۆم
Carat : کەرات (قیرات)، عەیار
Cave : ئەشکەوت، کەوری، مەڕ
Centrosphere : کرۆکی زەوی
Chalk : تەباشیر، گەچ
Chert : جۆرێک لە سیلیکا
Cirque : چاڵاییێکی نیوەبازنەیی (لە نشێوی چیادا)
Cirque glacier : چاڵی سەهۆلان
Clastic : پێکهاتوو لە پارچەبەرد
Clay : قور، هەرِگ
Cliff : زنار، زانک، تەختە بەرد
Carbon ... (C) کاربۆن، خەڵۆزی پەتی
Coalmine : کەمران
Coal : خەڵۆز، سوخاڵ، کەم
Coalstone : بەردە خەڵۆز
Coast : رۆخ[ئاو]، بەراو، قەراخی دەریا، کەنار

Tareqwaisi@Gmail.Com
Col : گەلی
Continent : قارە
Core, Core of the earth : کرۆکی زەوی، ناوەکی زەوی
Crater : دەمی گڕکان، زارکی بورکانی
Crevice, Cleft : کەڵشی/درزی چیا
Crust : پێستی زەی، توێکڵی زەوی، کەڵپی زەوی
Crystal : کریستاڵ، بلوور
Delta : یەکاو، دێلتا
Deposit : نیشتەمەنی، بنیشتوو، شێلگر
Desert : بیابان
Desertification : پرۆسەی بەربڵاوبوونی بیابان (بەبیابانبوون)
Diamond : ئەڵماس
Dike : بەردێکی ئاگرینیی درێژ
Dome : خڕەبەردی دەرپەڕیاو
Diatomite : دیاتۆمیت، بەردێکی سیلیکایی تۆزئاسا کە لە پاشماوەی دیئەتۆم-ەکان (کەوزەری تاکخانەیی، ئالجی یەکخانەیی) بەدەست دێت
Diorite : دیوریت، بەردێکی زروی رەشی دانەدانەی
Dolmite : دۆلمیت، بەردی بنیشتوو، پێکهاتووە لە زیاتر لە 50 لەسەدای کانزای کاربۆناتی کالوسیۆم - ماگنیزیومی
Dune (Sand dune) : گردە لم، گرتی زیخی
Eartquake : بوومەلەرزە، ئەردهەژێن
Eon : ئیۆن، ئێجگار درێژ. درێژترین یەکەی مەودای زەویناسی
Epicenter : ناوەندی بوومەلەرزە
Erosion : راماڵین، داشۆڕان، داخوران
Eruption : ئاریان، دانەدەر
Esturary : رێژکە
Evaporite : بەردی بنیشتوو کە بە هۆی پرۆسەی بەهەڵم بوونی سوێرئاو (ئاوی دەریا) بەدی دێت
Extrusive : ئاگرین، لە مەگمای پتەو رەق شکڵگرتوو --- دەرپەڕێنراو
Fault : شکیانی زەوی، جێگۆڕینی زەوی، کەڵش، شەق
Fjord : فیورد، کەنداوی تەنگ و باریک
Flint : بەردی چەرخ، بەردەئەستێ، بەرستە
Focous : چەق، ناوەند
Folded mountain : چیای شەپۆلی
Foreshock : پێشهەژێن، بوومەلەرزەی بچووک
Fossil : فۆسیل، بووبەرد، پاشماوەی ئاژەڵ یان رووەک
Fossil fuel : سووتەمەنی فۆسیلی
Gabbro : گابرۆ، بەردێکی زروی رەشی ئاگرینی
Gem : بیجاد، گەوهەر
Geochronology : جیۆکرۆنۆلۆژی، زانستی کاتنامەی زەویزانی، زانستی پەیوەندی نێوان کات و مێژوی زەوی، مێژووناسی زەوی
Geology : زەویناسی، زەویزانی
Geolog : زەویناس
Geyser : چاوکەی گەرم، گەیسەر، گڕاو
Gneiss : بەردی بەرستە، گنەیس
Granite : بەردی گرانیت، بەردە بیرۆ، بەردی خاڵاوی
Grindstone : بەردهەسان، هەسان، بەردی ئاش

Horn : شاخ

Hydrosphere : هایدرۆسفەر، ئاوەگۆ ، بەرگی ئاویی، ئاوەکانی گۆی زەی

Glacier : سەهۆلان، بەیەوە، کۆمەڵە سەهۆڵ

Grandorite : گراندۆریت، جۆرە بەردێکی گرانیتئاسا. بەردێکی زرووی ئاگرینی

Gravel : لم

Graywacke : بەردی ئاوێتە

Great stone : زنار، گاشە، بەردی گەورە، تاشە بەرد

Gypsum : بەردی دەباشیر

Hematite, Blood stone : بەردەخوێن

Hypersaline : بێڕادە (لەڕادەبەدەر) سوێر

Ice age : چەرخی سەهۆڵ

Ice cap : بەفری سەر لوتکەی چیا

Icicle : قەندیلی سەهۆڵ

Igneous rock : گورئاسن، بەردی ئاگرین

Inselberg : کەژ

Ironstone : بەردی ئاسن

Iron ore : کانگای ئاسن

Island arc : کەوانە دوورگە

Isostasy : هاوسەنگی نێوی چینی (پێست) زەوی

Isotope : زڕتوخم، ئیزۆتۆپ --- (ٔهاوتا)

Lava : پشافتە، لاڤا، بەردی تواوە کە لە گڕکانەوە دەبارێتە سەر رووی زەوی

Karts : ناوچەی کەڵسی

Kerbstone : بەردی گەورە، گاشە بەرد

Kind of rock : جۆری بەرد

Laccolith : لاکۆلیت، بەردێکی ئاگرینی گومەزیشکڵ (خڕ)

Lichen : کەوزەر (- ی کەسکی سەر بەرد)، بڤیز

Lignite : بەردەخەڵوزی نەرمی چێوئاسا

Limestone : کەڵس

Limy : کەڵسی، کەڵسدار

Lithification : پرۆسەی بەبەرد بوون

Lithosphere : لیتۆسفەر، بەردەگۆ، بەشە رەقەی زەوی

Lowland : زەوی نزم

Mafic : پەیوەنددار بە مەگنیزیوم و کانزاکانی ئاسن

Magma : بەردی تواوە، مەگما

Magneitit : مەگنێتیت، بەردی ئاسن. ئەم ناوە لە جێکایەک بە ناوی مەگنەیسیا لە مەراکێش سەرچاوەی گرتووە

Magnetism : تایبەتمەندی موگناتیسی، راکێشان

Mantle : سەرپۆش، ئەو بەشەی نێوان ناوەک و پێستی زەوی، بەشی ناوەندی زەوی

Marble : بەردی مەڕمەڕ، مەڕمەڕ

Melange : تێکەڵەی بەرد

Metamorphic rock : بەردی تێکگۆڕاو (بەتەواوی گۆڕاو)

Mineral : کانزا

Mieralogy : کانزازانی

Moraine : مۆرەن، لم و رێخی سەهۆلان

Mound : تەپۆڵکە، هەندەڤ، گردی بچووک

Mountain; Hill; Rock : چیا، شاخ، کێو
Mountainside : داوێنی چیا
Mud : هەڕگ، قوڕ
Oilsand : بەردی نەوتی
Opal : ئۆپاڵ، بەردەشیری
Ore : بەردی کانزا، کانزای خاو
Orogeny : بەدیهێنانی چیا، پرۆسەی پێکهێنانی چیا
Orography : زانستی چیاکان
Outcrop : سەرهەڵدانی بەردی ژێرچین
Palesol : خۆڵەکۆنە
Peak : شاخ
Peat : پیت، ئێزینگ. پاشماوەی رووەکی دارزراو لە ئاودا
Petroleum : پەترۆل، نەوتی خاو
فانێرۆزۆیک. سەر بە ئێۆنی زەویناسی (درێژترین یەکەی مەودای زەویناسی) کە پێکهاتووە لە چەرخەکانی پالیۆزۆیک (یەکەمین چەرخ)،
Phanerzoic : مێسۆزۆیک (دووەمین چەرخ) و سێنۆزۆیک (سێەمین چەرخ)
Petrography : چیازانی
Pinnacle : چیای نوک تیژ
Pillow lava : پاشفتەی (بەردی ئاگرین کە لە گرکانەوە دەبارێ) باڵیفئاسا
Plain : دەشت، کاکی
Plateau : لاتە بەرزە، زەوی تەخت، تەختان
Plutonnic : گرکانی، بورکانی، ئاگرین
stone Precious : بەردی بەنرخ
Pumice : بەردی پی
Pyrite : بەردەئاگر
Quarts : کوارتز، دێژە، ئۆکیسیدی سیلیکۆن
Ravine : کەنداڵ، دۆڵی تەنگ و قووڵ
Reef : گردی دەریای
Relict mountain : چیای داخوراو، خورماوە
Rhyolite : بەردی ئاگرین، هاوتای گرانیت
Rift : درزێکی درێژ و تەسک لە تەواوی ئەستووریی پێستی زەویدا، کەڵش، شەق
Ridge : یاڵ، سەفان، پشتەشاخ، رشتەی چیا
Rock : بەرد، کەور، تەوەن
Rubble : وردەبەرد، کەرپوچو
Rugged mountain : گەوەر، کێوی سەخت
Salt Lick : بەردی خوێ
Sandstone : زیخەبەرد، بەردی لمی، تاوێر
Sand soil : خاکی کاوی
Seamount : چیای دەریای
Sediment : نیشتەمەنی، شێڵگر، لیتە
Sedimentary rock : بەردی بنیشتوو، بەردی شێڵگر
Seismic : سیزمیک، پەیوەندیدار بە بوومەلەرزە
Seismograph : سیزمۆگراف، بوومەلەزەپێو، تۆمارکەی بوومەلەرزە
Seismology : بوومەلەرزەزانی، سیزمۆلۆژی
Serpentine : بەردەمار

Shale : تاوێر، بەردی نیشتوو، کورە، بەیدێکی تەنکی پان
Shoreline : لێوی دەریا
Siate : تەلەبەرد، تاوێر
Siderite : کانزای ئاسن
Silicification : گۆڕدران بۆ سیلیکا، گۆڕدران بۆ بەرد
Sill : چینی بەردی ئاگرین، تەختەبەردی ئاگرین
Silt : قوڕ و جڵیتاو
Sinkhole : ئاوڕێژ. داتەپینی سروشتی زەوی بە هۆی ئاوەڕۆی ژێرزەویەوە
Slope : نشێو، لێژایی
Soil : خاک، زەوی، خۆڵ
Sound : تەنگە، گەروو
Slate : تەختەبەردین
Slope : لێژایی، نشێو
Small mountain : شاخی بچووک، شاخۆڕ
Stratigraphy : چینزانی، زانستی چینی بەرد
Stratum : چینی بەردی بنیشتوو
Stratosphere : ستراتۆسفەر، بەرگی هەوایی، هەواگۆ
Stream, Small river : چەم، جۆگە، رووباری چکۆلە
Syncline : چینی چاڵ، (بەردی) ناوچاڵ، رووچاڵ، ناوبەتاڵ
Tarn : گول (-ی قووڵ و بچووکی کوێستانی)
Taphonomy : زانستی بەفۆسیل بوون
Tectonic : زانستی پێکهاتەی پێستی زەوی، تێکتۆنیک
Terrane : زەوی ناهەموار
Touchstone : بەردی مەحەک. بەردێکە زێڕی پێ تاقی دەکرێتەوە
Topography : تۆپۆگرافی، نەخشەی بەرزی و نزمی زەوی
Tributary : زێ
Upland : زەوی بەرز
Uplift : سەرچوون، بەرزبوونەوە، جووڵانی بەرەوسەری چینی زەوی
Valley : شێو، دۆڵ
Vulcano : گرکان، بورکان
Vulcanic stone : بەردە ئەستەمی (گرکانی)
Volcanism : چالاکی گڕکانی
Weathering : سوان یان دارزانی بەرد بە هۆی ئاووهەوا
Whin : بەردی گڕکانی
amber Yellow : بەردی مارەبا

مافناسی (زانستی ماف) :

Law

Tareqwaisi@Gmail.Com

Abatement : هەڵوەشاندنەوە
Abduction : مرۆڤڕفێنی
Abet : دەستهەبوون لە-، هاوکاری کردن
Abode : مانەوە
Abolish : هەڵوەشاندنەوەی یاسا
Abrogate : لابردنی قانوون، هەڵوەشاندنەوەی یاسا، لەناو بردن
Absence : بزری، لەوێنەبوون، ئامادە نەبوون، نادیاری
Absentee : ئامادەنەبوو، نادیار، بزر
Acceptance :قایلیی، رەزامەندی، دانپێنانی رەسمی بۆ دانەوەی پارە
Acess : بەردەست، دەستباری، دەرفەتی بەکارهێنان، لەدەست، دەستگەیشتن
Accident : رووداو
According to : بە گوێرەی، بە گوێن --- بەپێی
Accusation : تۆمەت، تاوانبارکاری
Accuse : تۆمەتبار کردن، تاوانبار کردن
Acknowlegment : دانپێنان، راستی وتن --- وەرگرنامە --- رەسید
Acquit : بێتاوان دەرچوون، پاکانە کردن، رزگار بوون
Acquittal : بریاری بێتاوان دەرچوون، حوکمی بێگوناهی
Addendum : پاشبەند، پاشکۆ --- زێدە ـ
Adress (Postal): ناونیشانی پۆستی
Adjourn : وەدواخستن، پاشخستن
Adjournment : پاشخشتنەوە، وەدواخستنەوە
Adjudicate : حوکم دان، بریاردانی دادگا
Adjudication : حوکم دانەوە، دادوەری
Administration : بەرێوبەرایەتی
Administrator : بەرێوبەر، بریکار
Admission : دانپێنان، راستی وتن --- قەبووڵ کردن
Adversary, Adversary party : لایەنی بەرانبەر
Advice : ئامۆژگاری
Advise : ئامۆژگاری کردن، راوێژ کردن
Advisory body : دەستەی راوێژی / رێنوێنی
Affidavit : سوێندنامە، باورنامە
Affirmative : ئەرێنی، پۆزێتیف
Age of majority : تەمەنی یاسای
Agenda : ئەجێندا، سەرباس، رۆژەڤ، بەرنامەی کار
Agreemnt : رێککەوتن
Aid : یارمەتی، کۆمەک، هاریکاری
Legal aid : یارمەتی شەرعی
Alien : بیانی، هاوولاتی بیانی --- بێگانە
Allow : رێدان، هێشتن، بواردان، روخسەتدان
Allowance : یارمەتی ماڵی
Maintenance allowance : یارمەتی بژێوی
Alimony : بژێوی
Alteration : گۆڕان
Amalgamation : یەکخستنەوە (-ی چەندان کۆمپانیا بۆ یەک کۆمپانیا)

Tareqwaisi@Gmail.Com
Ambit : دەورەبەر --- ناوچە، جێگا
Amend : هەموار کردنی یاسا
Amendment : هەمواری یاسا
Annulment : پووچەڵکاری، بەتاڵکاری
charge Answer (to a): لەخۆ داکۆکی کردن
Appeal : گازندە لە حوکمێک کردن، (بە دامێکی باڵاتر) شکاتکردن، داوای سەر لە نوێ پێداچوونەوەی (حوکمێک
Appear : ئامادە بوون لە دادگا --- سەردەرنان، سەرهەڵدان
Appendix : پاشکۆ، پاشبەند
Application : داخوزانامە
Applicant : داواکار
Apply for : داخواز کردن، داوا کردن
Appoint : دامەزراندن (لە کارێکدا)
Appointment : ناوراگەیاندن، پاڵاوتن
Apprehend : گرتن، دەسبەسەر کردن
Approval : قەبووڵی، ڕەزامەندی، هاوڕایی، قایلی
Arbitration : ناوبژی
Arbitrator : ناوبژیکەر
Arguemnt : شانک، گوڤانی، دەلیل، بەڵگە
Arrangment : ڕێگەچارە، هەوڵ، کردەوە، ئامادەکاری، پێکهێنی
Arrears : قەرزی پاشکەوتوو (نەدراو)
Arrest : گرتن، ڕاگرتن، دەستبەسەر کردن
Arrest warrant : بریاری گرتن
Arson : ئاگرنانەوەی بەئەنقەست، تاوانی سوتان
Article : بەندی یاسا
Assault and battery : دەستدرێژی، ئازاردانی جەستەیی، هێرشی لەپڕ، پەلامار
Assembly : کۆبوونەوە
Assistant judge : دادوەری هاریکار
Attempt : هەوڵدان، تێکۆشین
Attest : سەلماندن (بە یارمەتی شایەت)، شایەتی دان
Attorney : پارێزەر
Attorney genreal : پارێزەری گشتی، دادستێن
Authority : دامودەزگای دەوڵەتی
Authorization : بریکاری، بریکارنامە
Bailiff : کاربەدەستی دادی --- فەرمانبەری دەسبەسەرگرتنی ماڵ و مڵک
Bail : دەستەبەری دراوی، کەفالەت
Bailee : دەستەبەر، ئەمانەتدار
Ballot : دەنگدان
Bankrupt : مایەپووچ، موفلیس
Bankruptcy : مایەپووچی، موفلیسی، کاولی، تێکشکاوی
Bankrupty petition : داخوازنامەی مایەپووچی
Bar association : کۆمەڵەی پارێزەران
Barrister : پارێزەری دادگای باڵا
Bench : دەستەی دادوەران
Beneficiary : قازانجوەرگر، قازانجبەرکەوتوو

Bigamy : دووهاوسەری
Bill : پێشنیاری یاسا، پیلانی یاسایکی نوێ
Bind : خستنە ئەستۆ، هەڵپێچان، ناچار کردن
Binding : ناچاری
Blackmail : بە هەڕەشە و چاوسۆری پارە لە خەڵک سەندن، بەزۆر وەرگرتن، خاوە سەندن
Blood test : تاقیکردنەوەی خوێن
Board : ئەنجومەنی بەڕێوبەرایەتی، ڕێبەرایەتی، کۆمیتە
Breach : پەیمان شکێنی، پێشێلکردنی ڕێکەوتن
Breach of duty : تاوانی کاری، سەرپێچی ئەرکی ئیداری
Breach the law : سەرپێچی یاسایی، شکاندنی قانوون
Cancel : لابردن، لاوەنان، سڕین
Cancellation : سڕینەوە، لاوەنانەوە
Capital : سەرمایە، دەستمایە
Care : چاودێری، سەرپەرەشتی
Certificate : باوڕنامە، بەڵگەنامە
Certify : شایەتی دان، گەواهی دان، باوڕنامە پێدان
Challenge : بەرەنگاری گردنی شایەت لە دادپرسیدا
Charge : تاوانبار کردن، گوناهبار کردن --- تۆمەت، تاوانبارکاری
Chief judge : سەرۆکی دادگا
Circumstances : بارودۆخ، ڕەوش
Citizen : هاووڵاتی
Civil : مەدەنی، سیڤیل
Claim : داخوازی، ویست --- بانگەشە
Clerk : فەرمانبەر
Collusion : سازوبار
Commission : لیژنەی لێکۆڵینەوە، کۆمیسۆن
Committee : لیژنە، کۆمیتە
Condonation : لێبووردن، چاوپۆشی
Confession : دانپێنان، گرتنە ئەستۆی تاوان
Cohabitation : پێکەوژیانی
a crime Commit : تاوانکردن، سەرپێچی کردن
Commute : گۆڕینی سزا، سووککردنی سزا
reason Compelling : هۆی ناچاری
Complain : سکاڵا کردن، گازندە کردن، شکات کردن
Complaint : سکاڵا، گازندە، گلەیی، شکات
Complaintan : سکاڵاکەر، گازندەکەر
Compromise : ڕەزامەندی دوولایەنە، سازیان، چارەسەری ناوەندی
Compulsory : ناچاری، زۆرەملی
Condemn : مەحکووم کردن --- مەحکووم بوون
Consensus : کۆکبوون لەسەر، هاودەنگ، ڕەزامەندی گشتی، هاوڕا
Consign : ڕاسپاردن
Conspiracy : پلانی نهێنی، کۆمپلۆ، کەینوبەین، هاودەستی
Constitution: یاسای بنچینەیی، دەستوری حکومەت
Contract : ڕێکەوتننامە، کۆنتراکت

Tareqwaisi@Gmail.Com
Conveyance : گواستنەوە، بەڵگەنامەی گواستنەوە
Convict : گوناهبار کردن، مەحکووم کردن، تاوانبار کردن
Conviction : گوناهباری، تاوانباری
Copyright : مافی چاپ
Coroner : لێپرسەری گشتی، کارمەندێکی دەوڵەتی کە لە مەرگی بەگومان دەکۆڵێتەوە
Council : ئەنجومەن، راوێژگە، دیوان
Covenant : رێکەوتن
Creditor : قەرزدەر
Crime : تاوان، گوناه
Criminal law : یاسای تاوانی، مافی سزای
Cross-examination : دواندن، لێپرسینەوە بە زەبر
Custody : سەرپەرەشتی (منداڵ)
Customs duty : گومریکی، باجی گومریک
Damages : زیان، زەرەر، خەسار
Death penalty : سزای مەرگ
Deceased : کۆچکردوو، مردوو، خوالێخۆشبوو
Debtor : قەرزدار
Decapitation : سەربڕین
Deed : بەڵگەنامەیێکی ئیمزاکراو لەمەر سامانی هەرمانی (نەگۆڕ)
Deem : وادانین، وازانین
Defalcation : قۆڵبڕی، دەستبڕی، هەڵەخەرجی پارە یا سامانی کەسێکی تر، دزینی پارە
Defamation : ناوزڕاندن، بەدناوکردن، تۆمەت، سووکایەتی پێکردن
Defeasance : بەتاڵ، پووچەڵ --- بەندی یاسایی
Defendant : (لایەنی) تۆمەتبار، داوا لەسەر تۆمارکراو
Deliberate, Intentional : بەئەنقەست
Deportation : گەڕاندنەوە، وەدەرنان، دیپۆرتکردنەوە
Deposition: بەڵگەنامەی شایەتی، گەواهی
Descendant : نەوە، وەچە
Detain : راگرتن، دەستبەسەر کردن، گرتن
Detainee : دەسبەسەر کراو، گیراو، بەندکراو
Detention : دەستبەسەری، گلدانەوە، راگرتن
Detention order : بڕیاری گیران دەسبەسەری
Detention period : ماوەی گیران دەستبەسەری
Determination : یەکلاکردنەوە --- بڕیاری یەکالایی
Detinue : داوای قەزایی (دادپرسی، پرۆسەی یاسایی) بۆ بەدەستهێنانەوی مڵکی کەسی
Diplomat : دیپلۆمات، نوێنەری ولاتێک (لە ولاتێکی تردا)
Directions : رێنوێنی
Discharge : هەڵپەسارتن، دەر کردن، بەردان، ئازاد کردن
Discretionary : بە دڵخوازیی، سەرپشکی، بە ویستی خۆ
Disbursement : پارەدان
Dismiss : دەر کردن --- رەد کردنەوەی گازندە (دادخوازی)
Dispute : کێشە، ناکۆکی
Dissident : جودابیر، بەرهەڵەست
Disrate : دابەزاندن، پلەکەمکردن

Tareqwaisi@Gmail.Com
Dissolution : کۆتایی پێهێنان (-ی هاوسەری یان هاوبەشی بازرگانی)، دوایی هێنان --- دارِووخان، تێکچوون، تەفرووتوونا بوون
Distraint : دەستبەسەر گرتنەوە
District : ناوچە، دەڤەر، هەرێم
District court : دادگای هەرێم
District court judge : ئەندامی دادگای هەرێم، دادوەر
Divorce : جیابوونەوە، تەڵاق
Docket : لیستەی دادگا، تۆماری داوایی (گەلیش، کێشە) دادگا
Doctor´s certificate : بەڵگەنامەی دوکتۆر
Doctrine : زانستی ماف، دۆکترین
Document : بەڵگە، شانک، سەنەد
Documentary evidence : بەڵگەنامە
Domain : بواری لێهاتووی
Domicile : جێگەی مانەوە، بارەگە، نیشتنگە، ماڵ
Draft : گەڵاڵە، رەشنووس، پێشنووس
Drunk : سەرخۆش
Duplex : خانووی دووبنەماڵەیی (بە دوو دەرگاوە)، دوبلێکس
Duress : زۆرەملی نایاسایی، زەبر، زۆر
Duty : ئەرک --- باج --- خەرج
Easement : مافی بەرسنورکردنی سامان، بەندایەتی
Effectuate : جێبەجی کردن، راپەڕاندن، ئەنجام دان
Emancipation : رزگاری، ئازادی
Embargo : ئابلۆقە، گەمارۆی ئابوری
Embezzle : هەڵەخەرجکی کردن، دزینی ئەو پارەی کە بەرپرسیت
Emolument : دەستمز، مووچە، هەقدەس
Employee : کارمەند، کارکەر، فەرمانبەر
Employment : کار، ئیش، خزمەت، جێگا
Employment office : بنکەی کار
Emplyer : خاوەنکار
Enactment : یاسا دەرکردن
bill Enact a : دەرکردنی یاسا، پەسەند کردنی یاسا
Endorsement : ئیمزای پشت بەڵگەیێک
Endowment : دەستئاوێز، بەخشین
Engage : بەکار گرتن
Equal opportunities : یەکسانی
Equity : دادپەروەری، ئینساف، بەرابەری
Error : هەڵە
Escape : هەڵاتن، راکردن
Escheat : گەڕانەوەی سامان بۆ دەوڵەت
Estimate : تەخمین، مەزندە کردن، خەملاندن
Euthanasia : کوشتنی بێئازار
Event : رووداو، بەسەرهات
Evidence : بەڵگە، شایەتی
Examination : تاوتوێکردن، هەڵسەنگاندن --- لێکۆڵینەوە --- لێپرسی
witness Examination of a : لێپرسینی شایەت

Tareqwaisi@Gmail.Com
Exculpate : پاكانه كردن، بێتاوان دەرخستن
Executor : راپەڕێنەر، جێبەجێكار
Exception : ئاوارتە، هەڵاوێردی
Excessive : لەڕادە بەدەر، زیادە
Exhibit : بەڵگەی پیشاندراو لە دادگا
Expel : كردنە دەرەوە، رتاندن
Expenditure : خەرجی
Expenses : تێچوون، خەراج
Expert : پسپۆڕ، شارەزا
Expertise : شارەزایی تایبەت
time Expired : كاتی بەسەرچوو
Expropriation : فرۆشی زۆرەملی زەوی بە دەوڵەت، دەستبەسەردا گرتنی ماڵ و مڵك
Expulsion : دەرەونان، دەركردن
Expunge : سڕینەوە
Extortion : بەزۆر وەرگرتن، بەدەستهێنان یا لێسەندنی شتێك لە ڕێگای هەڕەشەوە، خاوە سەندن
Extradition : بەدەستەو دان، دانەدەست، تەسلیم
Extraordinary : نائاسایی --- سەیرمان
Eyewitness : چاونێر، شایەتی بەچاودیتوو
Fair : لەبار --- دادوەرانە --- هەرزان
Fairness : دادپەروەری، دادوەری
False : چەوت، ناراست
Felony : تاوانی گەورە، جەنایەت، كەتن
Fetch . هێنان بۆ دادگا
Fiduciary : ئەمانەتدار، وەسیەتكار
File : فایل، دۆسیە
Final order : حوكمی كۆتایی، بڕیاری داویی
Fine : قەرەبوو، بژارە، غەرامە، خەسارەت
Fiscal : باج- --- بوودجە -
Fiscal year : بوودجەی ساڵ
Foreclosure : لابردنی مافی لەگرەو دەرهێنان
Foreigner : كەسی بیانی
Forensic medicine : پزیشكی قانوونی
Forenisc psychiatry : دەروونپزیشكی قانوونی
Forfeit : لەكیس دان، لەدەستدان
Form : فۆرم
Formal : رەسمی، فەرمی
Fraud : قۆڵبڕ، دەسبڕ، فەندەكباز، ساختەچی
Free of cost : بەخۆڕایی، هەوانتە، بەلاش
Freedom : ئازادی، سەربەستی
Freehold : مڵكی رەبەق، خاوەنیەتی سەربەست
Fugitive : هەڵهاتوو (لە دادگا)، راكردوو --- پەنابەر
Full session : دانوستانی (كۆبوونەوە) گشتی
Garnishment : بانگێشتكردنی قەرزدار بۆ دادگا
Gavel : چەكوشی دادگا

Tareqwaisi@Gmail.Com
General : گشتی
Go bankrupt : مایەپووچ بوون
Goods : شتوومەک، کالآ
Ground : هۆ، سۆنگە
Guarantor : دەستەبەر، متمانەدەر، زامن
Guardian : سەرپەرەشت، چاودێر
Guilt : تاوان، گوناه
Gulity : تاوانبار، گوناهبار، تاوانکار، مەحکووم
Grant : بەخشین --- یارمەتی --- هێشتن --- دانپێنان
Harassment : ئازار، دڵئێشانی، هەراسانی، ئاریشە، زیزکاری
Hearsay : شایەتی دەست دووەم
Hearing : دانوستانی دادگا
Hindrance : کۆسپ، لەمپەڕ، ئاستەنگ
Hire : بە کرێگرتن --- بژارە، قەرەبوو
Holiday : پشوو، وەچان
Homicide : مرۆڤکوژی، تاوانی کوشتن
Honour : ناموس
Hostage : بارمتە
ID, Idenity card : پێناسنامە، کارتی پێناسە
Ignorance : نەزانی، نەفامی
Illegal : نایاسایی، ناقانوونی، ناشەرعی
Illicit : ناقانوونی
Immigrant : کۆچبەر
Impartial : بێلایەنانە، دادپەروەرانە
Imprisonment : زیندان، بەنیدخانە
Inapplicable : نالەبار، نابەجێ --- نارەوا
Inappropriate : ناگونجاو --- نادروست
Income : داهات
Inconvenience : گێچەڵ، دەردیسەر، نارەحەتی، ئازار
Incorrect : نادروست، ناراست
Incrimination, Indictiment, Charge : تۆمەت، تاوانبارکاری
Infant : منداڵ، ساوا
Informal : نارەسمی، نافەرمی
Infringement : پێشێلکاری --- سەرپێچی
inheritance : میرات
Injustice : بێدادی، نادادپەروەری، بێئینسافی
Inmate : بەندی، زیندانی
Innocent : بێتاوان، بێگوناه
Inquiry : لێپرسینەوە
Jeopardy : مەترسی، ریسک
Judge : دادوەر، قازی، حاکم
Judgment : بڕیاری دادگا
Judicial oath : سوێندی شەرعی
Juvenile : هەرزەکار، لاو، گەنج

Tareqwaisi@Gmail.Com
delinquent Juvenile : تاوانی هەرزەکاران
Labour : کار، کار ـ
Labour exchange law : مافی کار
Labour agency : بنکەی کار
Lack : کەمی، کەمایەسی
Land tribunal : دادگای ملّک (دەوڵەت، زەویوزار)
Law, Jurisprudence :مافناسی، زانستی ماف
Lawful absence : هۆی شەرعی بۆ ئامادەنەبوون (لە دادگا)
Lawsuit : داوای قەزایی، پرۆسەی دادی
Lease : بۆندی کرێ
Legal staff ,Legal expert : مافناس، مافزان، یاسازان
Liable : بەرپرس
Liberty : ئازادی، سەربەستی
Limit, Time limit : مەودا، مۆڵەتی کاتی
Limitation : بەرسنووری، سنوورداری
Locum : جێگر، جێنشین
Lower court : دادگای خواروو
Marriage : هاوسەری، ژنومێردی، پەیمانی هاوسەری
Matrimony : ژنومێردی
Measure : کردەوە، چارەسەری، هەوڵ، مامەڵە
Medical examination : لێکۆڵینەوەی پزیشکی
Mediation : ناوبژی
Medo-legal expert : پزیشکی قانوونی
Minor : کەمتەمەن، مێرمنداڵ، لاو
Minutes : تۆمار، پرۆتۆکۆل
Misdemeanour : تاوانی بچووک، سەرپێچی
Malfeasance : تاوانی کاری، سەرپێچی ئیداری، گەندەڵی ئیداری
Misuse : بەکارهێنانی نابەجێ، خراپ بەکارهێنان
Mitigate : داشکاندنی سزا
Motive : سۆنگە، هۆ، مۆتیڤ
Municipality : شارەوانی
Negotioation : وتووێژ
Non-optional : ناچاری
Oath : سوێند
Objection : بەرهەڵستی
Obligation of secrecy : ئەرکی راگرتنی نهێنە
Observe the law : پەیڕەوی کردنی یاسا
Offender : سەرپێچکار، تاوانبار
Office : فەرمانگە، نووسینگە، ئۆفیس
Officer : کاربەدەست، فەرمانبەر، کارمەند
Official : گشتی
Official letter : بەڵگەنامە، سەنەد، پەیام؛ نامە
Opinon : را، مەبەست --- تێڕوانین --- رای پسپۆڕ
Opponent : رکابەر، بەرانبەر

Tareqwaisi@Gmail.Com
Oral : زاری
Order : دەستور، حوکم، بڕیار
: ڕەد کردن --- هەڵوەشاندنەوەی بڕیاری پێشوو
Overrule
Paragraph : بەندی یاسا
Pardon : لێخۆشبوون، لێبوورین
Parenthood : دایکوباوکێتی
Parole : ئازادی مەرجی --- بە شەرتی بەردان
Pass a sentnece, Pass a judgment : ڕاگەیاندنی حوکم، ڕاگەیاندنی بڕیاری دادگا
Pecuniary penalty : سزای دراوی
Period of limitiaton : ماوەی بەرسنووری
Peril : مەترسی، ریسک، خەتەر
Perjury : شایەتی بەدرۆ
Permanent abode : مانەوەی دایمی
Perpetrator : تاوانبار
Plaint : داخوازی تاوانبارکردن
Plaintiff : شکاتکەر، سکاڵاکەر
Petiotion, Clain, Motion : پێشنیار، داخواز، داوا
Plea : بیانوو، دادخوازی، پاڕانەوە، لاڵینەوە
Postponement : ودواخستن، پاشخشتن
Preamble : سەرەتا، دەستپێک
Preference : مافی بەرایی
Press libel case : داوای ئازادی چاپەمەنی
Prisoner : زیندانی، بەندی
Privileged : نهێنی، شارەوە
Probable cause : هۆی شیمانەی/ ئیحتیماڵی
Probation : حوکمی مەرجی --- چاودێری
Property : سامان، ملک، خانووبەرە، زەویوزار
Prosecute : داوا لە دژ بەرزکردنەوە، شکات لێکردن، سەر لە دوونان
Prosecuting attorney : دادستێن
Prosecutor : داواکار، پارێزەری گشتی
Proecution : دادگای، دادپرسی
Protest : ڕەخنە
Prove : سەلماندن
Provision : بەند، دەستور
Provisional : دەستپێکی، سەرەتایی
Proxy : بریکارنامە، بریکار، نوێنەرایەتی
Public : گشتی
Punish : سزادان --- سزا
Punishment : سزا
Quash : لابردن، سڕینەوە، هەڵوەشاندنەی حوکم یا بڕیاڕ
Questioning : لێپرسینەوە
Receiver : کاربەدەستی مایەپووچی، کارگێڕی موفلیسی
Recording clerk : تۆمارکار

Retification : راستکردنەوە، چاککردنەوە
Rectify : راستکردن، چاککردن
Refugee : پەنابەر
Refusal : رەد، بەرپەرچی، وەڵامی رەدی
Regulation : رێنوێنی، ئامۆژگاری، پێشنیار --- دەستور، یاسا
Reimburse : دانەوە --- قەرەبوو کردن، بژاردن
Rejection : رەد، بەرپەرچی، وەڵامی رەدی
skin, Relative Next of : کەسوکار، خزم
Right of access : مافی هاتوچوو
Release : رزگار کردن، ئازاد کردن
Remand : بڕیاری دادگای باڵا بۆ سەر لە نوێ لێکۆڵینەوی داوایێک
Remedy : قەرەبو، بژارە
Remedies : شێوەێک بۆ سەر لەنوێ لێکۆڵینەوەی داوایێک
Represent : نوێنەرایەتی کردن
Resolution : چارەنووساز، یەکلاکەرەوە، دوابریار
Reviw : پێداچوونەوە، چاوپێخشانەوە
Revoke : هەڵوەشاندنەوە --- هەڵگرتنەوە
Right : هەق، ماف
Secretary : کاردار، رازگر، سکرتێر
Secret ballot : دەنگدانی نهێنی
Seize : دەستبەسەر گرتن، زەوت کردن، داگیر کردن
Sentence : حوکم، بڕیاری دادگا ---- حوکم دەر کردن، مەحکووم کردن
Sentenced : مەحکووم کراو
Sequestration : زەوت، دەسربەسەرگرتنی کاتیی بەسەر سامانی کەسێکی قەرزار
Settle : یەکالاکردن (یەکلاییکردن)، برینەوە
Signature : ئیمزا، واژۆ
Soliciter : پارێزەر
Spouse : ژن، مێرد
Staff : کارمەند، ستاف
Statue : یاسا، قانوون --- دەستوری حکومەت، یاسای بنچینەی
Staute book : کتێبی یاسا
Stay : مانەوە، راگیربوون، وەستن
Subsidy : یارمەتی، باربوو، یارمەتی ماڵی، پاڵپشتوو
Sue : دادخوازی کردن، شکات کردن
Suffering : ئازارکێشان، کوێرەوەری دیتن --- تەنگانە
Suit : دادخوازی، گازندە
Summons : بانگکردن (بۆ دادگا)، داوا کردن
Summons : بڕیاری ئامادەبوون لە دادگا، بانگێشتنامە
Superior court: دادگای باڵا
Supervision : چاودێری
Supervisor : چاودێر
Suspect : گومانبار، گومانلێکراو، بەگومان
Suspend : هەڵوەشاندنەوە بۆ ماوەێک، راگرتن، دەستبەتاڵ کردن
Talks : وتووێژ

Tareqwaisi@Gmail.Com
Temporary : کاتی، دەمی
Tenancy : کرێداری، ملَکی بەکرێ، ماوەی کرێداری
Tenant : کرێدار
Term : مەودا، مۆڵەت --- مەرج، شەرت
Testament : وەسیەتنامە
Testify : شایەتی دان
Testimonial : گەواهی، شایەتی
Testimony : وتەی شایەت، گەواهی شایەت
Trial : دادپرسی، دادوەری
Tribunal : دادگای تایبەت، تریبوناڵ
Trustee : وەسیەتکار
Unanimous : هاوڕا، هاودەنگ --- سەرجەم
Unchallenged : بەرەنگار نەبوو، رەد نەبوو، بێ چەندوچوونی
Unjust : نادادی، نائینسافی
Unlawful : نایاسای، ناقانوونی
Unwritten law : یاسای نەنووسراو (نەریتی، سوننەتی)
Valid : رەوا، قانوونی --- بەکار --- جێی متمانە
Verbatim : دەقاودەق، وشە بە وشە
Verdict : حوکم، بڕیاری دادگا، رای دادگا
Violate : پێشێلکردن
Void : بێڕەوا، بێبایی، بەتاڵ
Wrong : ناڕاست، نادروست
Young offenders : سەرپێچکارانی گەنج

Tareqwaisi@Gmail.Com

وێژە (ئەدەبیات) :

Literature

Tareqwaisi@Gmail.Com

Abstract : دەرهەست، ئەبستراکت، ناخۆیا، ناپتەوە، هەڵماڵیاو

Accent : جەخت --- شێوەزار

Act : پەردەشانۆ، ئەکت، پارچەیێک لە شانۆ، بەش

Aestheticism : جوانپەرەستی، ئێستاتیزم

Allegory : چیرۆکی هێمایی، ئالێگۆری، کینایە

Alliteration : دووبارەبوونەوەی پیتێک لە دێڕێکی شیعردا، سەرواى دەستپێکی نێوان وشە کە بە هەمان دەنگ دەستپێدەکاتەوە

Allusion : ئاماژە، هێما

Ambiguity : لێڵی، تەمومژی، نادیاری

Analogy : وێکچووی، ئانالۆژی، هاوتایی، هاوسانی

Anecdote : کورتیلەچیرۆک

Antagonist : دژەپاڵەوان --- بەرهەڵستکار، نەیار، دوژمن

Anthropomorphism : مرۆڤبیچمگەری، بەجەستەکاری

Approach : بۆچوون، ڕێباز

Archetype : نموونەی سەرەتایی، ئارکێتیپ، مۆدێڵ

Assonance : هاودەنگی --- نیوسەروا

Audience : خوێنەر (-ی نووسەر)

Autobiography : خۆژیاننامە

Ballad :بەلاد، سترانی چیرۆکیی نەتەوەی، هەڵبەستی ئەفسانەیی

Baroque : رازاندنەوەی سەیر و سەمەر، بارۆک، ڕێچکەیێک لە نێو هونەر، مووزیک، ئەدەبیات، و ...هتد. بە شکڵگەلێکی خەملێندراوی سەنگین

Biography : ژیاننامە، بایۆگرافی

Burlesque : گاڵتەجاڕی، ترانەیی، تەوزەیی

Burlesque : ئاهەنگ، ریتم، کێش

Caesura : وەستانی هەڵبەست لە ناوەڕاستی رستەدا

Catharsis : دەروونپاکژکاری، پاک و خاوێنکردنی نەفس لە ڕێگەی هونەرەوە

Character : کاراکتەر، کەسێک لە بەرهەمێکی ئەدەبیدا، کەسایەتی

Chorus : دەستەی ئەکتەرانی سەر شانۆ لە درامای کەونی یۆنانیدا --- دەستەی گۆرانیبێژان، دەنگەوەرە، کۆڕ

Chronicle : تۆماری ڕووداوەکان بەپێی ریزی مێژووی، کرۆنیک، مێژووچکە

Classical : کلاسیک، پەیوەنددار بە ئەدەبیاتی کەون (-ی یۆنان یا رۆم)

Classicism : کلاسیزم، پەیرەوی لە ڕێبازگەلی یۆنان و رۆم، ڕێچکەی (ستایل) کەون لە وێژە و هونەردا

Climax : پۆپکە، ترۆپک، کەمت، خاڵی وەرچەرخانی چیرۆکێک؛ ئەو دەمەی کە کێشەوبەرەکان (ململانێکان) لە بەرزترین ئاستدان

Colloquialism : دەستەواژەی ئاخاوتنی

Comedy : کۆمێدی، شانۆی پێکەنیناوی

Consonance : هاوئاهەنگی، هاودەنگی

Connotation : زێدەمانا، واتای ڕاگەیێندەری، واتەی تەنیشتی، ئەو زیادەچەمکانە کە بەسەر وشەیێک دابڕوان

Co-rhyming : هاوسەروا، سەروا هاوبەش

Concrete : کۆنکرێت، بەرجەستە، ڕاستەقینە

Conflict : کێشەوبەرە، ململانێ

Couplet : جووتخشتەکی، دووبەیتی

Criticism : رەخنەی ئەدەبی

Denotation : واتایی، پێناسەیی --- مانای هەقیقی وشەیێک

Denouement : ئەنجام، ئاکام، بەرئەنجام

Description : پێناسە، تاریف، وەسف

Detective Story : چیرۆکی پۆلیسی

Dialogue : دیالۆگ، وتوویژ
Diary : دەفتەری بیرەوەری
Didactic : (بەرهەمی ئەدەبی) فێرکارانە، راهێنانی
Documentary : بەڵگەیی
Draft : گەڵاڵەی سەرەتایی
Drama : شانۆ، دراما
Eclogue : سروودی شوانی، شیعری گوندی
Elegy : پەژارەشیعر، چامەی ماتەم، سیاچەمانە
Eloquent : رەوانبێژ، خۆشدوو، جوانپەیف، قسەخۆش
Eloquence : رەوانوێژی، خۆشدووی، جوانپەیڤی --- هونەری ئاخاوتن
Empathy : سۆزیاری، ئیمپاتی، هاوسۆزی، هاودڵی (چوونەنێوەوەی هەستی کەسێکی تر و تێگەیشتنی ئەوەی ئەو هەستی پێدەکا)
Epic : شیعری چیرۆکی
Epigram : ئێپیگرام، نوکتە
Epilogue : دوواوتە، کۆتایی شیعر
Episode : رووداو، بەسەرهاتێکی گچکە (ناگرنگ)
Epitaph : نەخشی سەر کێڵ و گۆڕ، گۆڕنامە
Epithet : نازناو، پەسن
Essay : وتار
Exemplum : کورتەچیرۆک (بە پەیامێکی رەوشتی)
Exposition : راڤە، شرۆڤە
Fable : ئەفسانە، چێرۆکی ئاکاری، چیرۆکی هەڵبەستراو
Fairy Tale : چێرۆک (-ی ئەفسانەی)
Fantasy : فانتازیا (جۆرێک لە ئەدەبیاتی چیرۆکیی مۆدێرن بە جێگا، روخسار و رووداوگەلی خەیاڵاوی)
Fiction : چیرۆکی خەیاڵاوی
Flashback : فلاش بەک، پاشڕوان، گەڕانەوە بۆ ڕابردوو
Folklore : فۆلکلۆر، دابونەریت و ئەفسانەی بەجێماوی کەلتوور یان گرووپێک لە خەڵک
Folktale : چیرۆکی نەتەوەیی
Formalism : شکڵگەری، فۆرمالیزم، بیچمخوازی
Futurism : ئایەندەخوازی، فوتوریزم
Genre : چەشنی بەرهەمی ئەدەبی، ژانێری ئەدەبی
Half rhyme : نیوسەروا
Hellenism : هێلێنیزم، پەیڕەوی کردنی فکر و رێچکەی یۆنانیی کەون
Hexameter : دوازدەبڕگەیی
Humanism : مرۆڤخوازی، مرۆڤپەروەری، پساتپەرەستی
Hymn : سروودی ئاینی
Hyperbole : فشەکاری، (زێدەرەوی، پێوەنان)
Identity : ناسنامە
Idiom : ئیدیۆم، دەربڕینی زاری --- زاراوە، زمانی تایبەت
Illusion : وەهم، خەیاڵی خاو، ساوێر، خۆخڵەتان
Imagery : وێنای ئەدەبی
Interior monologue : مۆنۆلۆگی ناخی
Internal ryhme : سەروای ناوەکی
Intertext : ناودەق
Irony : تەوەس، توانج

Journalism : رۆژنامەوانی، رۆژنامەگەری
Line : دێڕەشیعر
Litterature : وێژە، ئەدەبیات، بەرهەمی نووسراوی
Literal Language : زمانی ئەدەبی
Literary : ئەدەبی
Love poem : چامەی ئەڤینی
Lyrics : لیریک، شیعری بەزمی
Manuscript : دەستنووس
Melodrama : میلۆدراما، شانۆگەریی هەستبزوێن و وروژێنەر
Memoirs : بیرەوەری. بیرەوەری جیاوازە لەگەڵ خۆژیاننامە چونکە بایەخ بە بەسەرهات و ژیانی خودی نووسەرەکە نادا
Metacriticism : رەخنەی رەخنە
Metaphor : مێتافۆر، خوازە
Meter, Metre : کێش
Mitrics : کێشناسی
Modernism : مۆدەرنیزم، نوێخوازی
Monologue : مۆنۆلۆگ، تاکدوانی، لەگەڵ خۆ دوان
Myth : ئەفسانە
Mythology : میتۆلۆژی، کۆمەڵە ئەفسانە
Narration : چیرۆک، گێڕانەوە، حیکایەت
Narrator : گێڕەوەر، چیرۆکبێژ
Narratee : گوێگر
Neoclassicism : نیوکلاسیزم (کلاسیزمی نوێ)، ڕێبازێک کە پەیڕەوی ئەدەبیاتی کەونی (ئەنتیکی) کلاسیکی دەکات
Novel : رۆمان
Novlette : کورتەڕۆمان
Octave : شێعری هەشت خشتەکی، ئۆکتاڤ
Ode : پارچە شێعری بەزمی، چامەی گۆرانی
Opera : ئۆپێرا، شانۆگەری بە مووزیک و هەڵبەست
Oration : ئاخاوتن، لێدوان
Oxymoron : دەستەواژەیێک بە دوو وشەی دژانبەر (هاودژ)
Panegyrist : بەندبێژ
Pantheism :هەموو خودایی --- یەکێتی هەبوونی
Parable : چیرۆکی رەوشتی
Parallelism : شانبەشانی، بەراوڕێکی، هاوبەری، میتودی بەراوردکردنی دوو هزر
Persona : کاراکتەری (کەسێک) بەرهەمێکی ئەدەبی
Plagiarism : دزیی ئەدەبی
Parody : پارۆدی، لاسایی گاڵتەجاڕیانەی بەرهەمێکی جیددی ئەدەبی
Pastoral : شیعری شوانکارەیی
Pentameter : پێنجیەکەیی
Personification, Prosopopoeia : دواندنی شتی بێگیان --- بەمرۆڤی کردن
Phenomenology : دیاردەناسی
Picaresque Novel : چیرۆکێک کە پاڵەوانەکی فێڵباز و ساختەچی بێ
Plot : گەڵاڵە، گرێ، تانوپۆ، نەخشەی رووداوەکانی چیرۆک یان رۆمان لە رەخنەی ئەدەبیدا
Poem : چامە، هونراوە، هەڵبەست، شێعر، هۆزان
Poet : هۆزانوان، شاعیر، هەڵبەستوان

Tareqwaisi@Gmail.Com
Poetry : هۆزان، شێعر، هۆنراوە
Poetic prose : پەخشانەشیعر
Polemic : بەرهەمی مشتومڕهەڵگر
Pornography : پۆرنۆگرافی، نووسراوە یان بڵاوکراوێک کە دنەدەری هەوەسی سێکسە
Postmodernism : پۆستمۆدەرنیزم، ڕێبازێکی ئەدەبی و هونەری کە لای وایە ئیتر مۆدەنزیم باوی نەماوە
Primitivism : دێرینخوازی، ڕەسەنپەرەستی
Prologue : پێشەکی، پێشوتار
Prose : پەخشان
Protagonist : پاڵەوانی چیرۆک، کاراکتەری سەرەکی داستانێک
Proverb : پەندی پێشینان
Pseudonym : زرناو (-ی نووسەر)
Pun : یاری وشە
Quatrain : چوارینە، شێعری چوار خشتەکی
Realism : راستەڤینخوازی، ریالیزم
Refrain : سەرەدەنگ، پارچەیێک کە لە شێعرێکدا دووپات دەبێتەوە
Renaissance : هۆزیزان، رێنێسانس
Resolution : کۆتایی، ئەو بەشەی چیرۆک کە کێشەوبەرەکان (ململانێکان) چارەسەر کراون
Rhetoric : هونەری دوان (ئاخاوتن)، ریتۆریک
Rhythm : ریتم، کیشی شێعر
Riddle : مەتەڵ
Romance : رۆمانی ئەڤینی، ئەفسانە
Rhyme : سەروا، پاشەڵ
Rhytm : ریتم، کێش
Satire : ساتیر، تەنز
Scansion : لێکدانەوەی هەڵبەست
Scene : دیمەن --- شانۆ، سێن
Fiction Science : چیرۆکی خەیاڵی زانستی، ساینس فیکشن، چیرۆکێکی ئایەندەیی بە جەخت لەسەر تێکنیک و گەشتی ئاسمانی
Semiology : سیمۆلۆژی، ئاماژەناسی
Semiotics : هێماناسی، زانستی هێما
Sestet : شێعری شەش دیڕ، شەشێنە، دواین شەش دێڕی سۆنێت
Setting : شوێن و کات
Short story : کورتیلەچیرۆک
Simile : لێکچووان، بەراودکاری
Soliloquy : تاکوێژی
Sonnet : سۆنێت، چامەیێکی 14 نیوەدێڕی
Spondee : یەکەی ریتمی شێعری
Stanza : بەندی شێعر
Stereotype : ستێریۆتایپ، کلێشە، چەمک یا وێنەیێکی زۆرسادەکراو
Structure : پێکهاتە، رۆنان
Structuralism : بونیادخوازی
Subplot : ژێرچیرۆک
Suspense : ورووژاوی، گرژیی بەلەزەت --- درِدۆنگی، دوودڵی
Style : رێچکە، شێواز
Symbol : سیمبۆڵ، رەمز، هێما

Tareqwaisi@Gmail.Com
Symbolism : هێماگەری، سیمبۆڵیزم
Syllable : بڕگە (-ی وشە)
Syllogism : بەرئەنجامی لۆژیکی
Text : دەق، تێکست
Textual Criticism : شیکاریی ئەدەبی
Theme : خاڵی سەرەکی، تێم، باس، بابەت
Thesis : تێز، وتار و خاڵی مشتوومڕلەسەر
Tone : ئاواز
Tragedy : مەرگەسات، تراژێدیا
Tragecomedy : تراژیکۆمێدی
Turning point : خاڵی وەرچەرخان
Unities : یەکایەتی، دەستووری پێکهاتەی شانۆیی
Utopia : یوتۆپیا، داهاتووێکی ئایدیالی (نموونەیی)
Verisimilitude : راستئاسا، روخساری راستی
Verse : کۆپلەشیعر --- هەڵبەست
Versification : هەڵبەستسازی، هۆنراوەکاری

Tareqwaisi@Gmail.Com

فەلسەفە :

Philosophy

Abstract : دەرهەست، نادەسدانبار، ناخۆیا، ئەبستراکت، ناپتەوە
Aesthetics : جوانناسی، ئیستاتیک
Aestheticism : جوانخوازی، جوانپەرەستی
Agnosticism : زانستی ناشیاو، نازانمانیەتی، روانگەیێک لە زانستیی تیۆری کە نکۆڵی لە شیاوی زانیاری دەکات
Amoral : نارەوشتی، نائاکاری
Animism : گیانکیەتی، بڕوا بەوە کە هەموو شتێک لە دونیادا گیانی هەیە یا بوونەوەرە
Antecedent : پێشین
Altruism : بەشەردۆستی، ناخۆپەرەستی، مرۆڤپەروەری، پساتپەرەستی
Anarchism : ئاژاوەگێری، ئانارشیزم (ڕێبازێکی سیاسی کە دەیەوێت هەموو دەسەڵاتێکی دەوڵەتی هەڵوەشێنێتەوە)
Analysis : شیکاریی، لێکۆڵینەوەی سەروبەر
Antinomy : ناکۆکی یا دژوێژی نێوان دوو دیتانە، پرێنسیپ یا بەند
Antithesis : دژتێز، دیتانەیێک کە تێزێ پێشتر هەڵدەوەشێنێتەوە
Argument : گۆڤانی، بەڵگە (بۆ بۆچوون)، دەلیل، شانی
Atheism : نکۆڵی هەبوونی خودا، ناخوداپەرەستی
گەردیلەگەری، بڕوا بەوە کە جیهانی مادی دەتوانرێت ورد بکرێت بۆ پارچەگەلی بچووکی ناجودابوو کە ناوی دەنرێت بە ئەتۆم (گەردیلە)
Atomism :
Axiom : وتەی خۆیا، راستی راشکاو، بنچینەی باس
Belief : باوڕ، بیروباوڕ، ئیمان
Bias : لایەنگری، داشداری -- پێشدادوەری
Cause : هۆ
Certainty : دڵنیایی، بێگومانی، بێدرِدۆنگی
کلاسیزم، پەیرەویی لە ڕێبازگەلی یۆنان و ڕۆم، ڕێچکەی (ستایل) کەون لە ویژە و هونەردا، ڕێبارێک لە هونەر و ئەدەبیاتدا :
Classicism
Concept : باوڕ، ، هزر، رامان، چەمک
Conclusion : کۆتایی، دەرئەنجام
Consequent : ئاکام، هەڵکولاو
Conscience : ویژدان، زەویڵ
Constructivism : بونیادخوازی، ئاواخوازی
Copula : وشەی پەیوەندی
Courage : بوێری، زات، ورە
Creature : بوونەوەر
Criticism : رەخنە، لێگیری
Critique : هەڵسەنگاندن، پێداچوونەوەی چۆنیەتی فیلم یا کتێب
Deism : خوداپەرەستی
Determinism : فەلسەفەی چارەنووسی ، فەلسەفەی ناچاری
Discourse : لێدوان، دیسکۆرس، گوتاردان، باسکردن
Dogma : دۆگما، بیروباوڕی ئاینی، برواگەی دەسەڵاتدار، وشکەباوڕی
Dualism : دووانیەتی، دووانەپەرەستی
Empiricism : فەلسەفەی ئەزموونگەری
Enthymeme : گۆڤانی دەرئەنجامی --- ئاکامی ئیحتیمالی
Epistemology : تیوریی زانیاری، ئێپیستۆمۆلۆژی، ماریفەتناسی
Evidince : بەڵگە، شانک، ستۆڤ
Existence : هەبوون، بوون، ژین
Existentialism : هەبوونخوازی، بوونگەری، ڕێبازگەی ئیگزیستنسیالیزم

Extrinsic : دەرەکی، ناجەوهەری

Fact : فاکت، راستی، هەقیقەت، شتێک کە راستە

Fallacy : دەرئەنجامی چەوت، گۆڤانی (بەڵگە (بۆ بۆچوون)) هەڵە، سەفسەفە

Fantasy : خەیاڵ، فانتازیا

Fatalism : باوڕ بە چارەنووس

Hedonsim : فەلسەفەی چێژپەرەستی

Hellenism : کەلتووری یۆنانی (سەردەمی ئەسکەندەری ماکەدۆنی)، هێلێنیزم

Humanism : پساتدۆستی، مرۆڤپەروەری، مرۆڤدۆستی

Hypothesis : گریمانە

Idea : بیرۆکە، بیرێکی کوتوپڕی، هزر

Idealism : ئایدیالیزم، بڕوا بەوە کە تەنها شتانێک کە راستەقینەن بوونی رۆحین

Inconceivable : باوڕنەکراوی، شێلی، ناتێگێشتنی

Intrinsic : زەینی، سۆنگەی، سروشتی، زاتی

Logic : لۆژیک، ژیربێژی، مەنتیق، زانستی بیرکردنەوەی ماقووڵ

Materialism : مادەپەرەستی، مەتێریالیزم، فەلسەفەی مادیی

Metaphor : خوازە، مێتافۆر

Metaphysics : مێتافیزیک (ئەودیوی سروشت)

Modernism : نوێخوازی، مۆدەڕنیزم

Monism : یەکانیەتی، تاکپەرەستی

Moral : رەوشت، ئاکار

Naturalism : فەلسەفەی سروشتی، سروشتگەری

Objectivism : بابەتگەری، هەیبەریەتی

Ontology : زانستی هەبوونی، هەبوونناسی

Paradox : وتە یا دەربڕینێکی نامائەقووڵ، دژوێژی، پارادۆکس، ناکۆکی

Perception : تێگەیشتن، دەرک --- تێڕوانین

Philosopher : فەیلەسوف

Platonism : فەلسەفەی ئەفلاتۆن، فەلسەفەی ئایدیالی بوون

Positivism : پۆزێتیڤیزم، فەلسەفەی ئەرێنی

Premise : گریمانی پێشین

Pragmatism : پراگماتیزم، فەلسەفەی قازانجی پراکتیکی (کرداری)، بەرژەوەندگەری

Principal : بنەما، پرێنسیپ (دەستوری بنچینەی)

Proposition, Statement, Assertion : دەربڕین، وتە، دیتانە

Rationalism : ئاوەزگەری، فەلسەفەی ئەقڵانیەت، باور بەوە کە سەرچاوەی زانست لۆژێک، هۆش و فامە

Realism : ریالیزم، راستەقینگەری

Reality : هەقیقەیت، راستی، واقیع

Reason, Sense : فام، هۆش، ئەقڵ، ئاوەز

Reasoning :(بەڵگە، گۆڤانی، دەلیل --- باس، لێدوان، وتووێژ --- شێوەی بیر(- کرنەوە)

Reification : بەجەستەکاری، مادەکاری

Reflection : ئەندیشە، هزر ---- رەنگدانەوە

Relativism : رێژەگەری

Romanticism : رۆمانتیزم، قوتابخانەی هونەری رۆمانتیک

Sensation : هەست

Semantic : واتایی، سێمانتیک

Semiotics : هێماناسی

Skepticism: فەلسەفەی دڕدۆنگی (دوودڵی)
Solipsism : نەفسگەری
Sophism : سۆفیزم، دەرئەنجام یا دژویژێکی چەوتی بەئەقەست، سەفسەفە
Sophist : سۆفیست، سەفسەفەکار
Sorites : رەچەی/ زەنجیرەی/ رەدووی لۆژیکی
Soul : گیان، رۆح
Spirit : رۆح، نەفس، گیان
Sublime : پایەبەرز، مەزن، بڵند
Superstitious : هەڵیتەپەرەست، پڕوپووچپەرەست، خورافی
Supervenient : هەڵکەوتووی، چاوەڕواننەکراو
Surrealism : سوڕیالیزم
Syntax : رستەزانی، سینتاکس
Syllogism : دەرئەنجامی لۆژیکی، دیتانەی لۆژیکی --- پێوانی لۆژیکی
Tautology : دووپاتکردنی بێمانا (ناپێویست)
Term : زاراوە
Theism : خواناسی
Theorem : دیتانە، دۆز
Thesis : تێز، وتە یا دەربڕینێک کە دەبێ بسەلمێنرێت
Theory : بیردۆز، تیۆری، ریبیر
Tolerance : دەربەری، سەبر، پشوو، لێبردوویی
True : راست، دروست
Truth : راستی، دروستی
Unscrupulous : بێویژدان
Vague : نادیار، تەموژاوی، ناڕوون
Virtue : چاکی، سنجی
Volition : خواست، ویست، ئیرادە

ئەستێرەناسی :

Astronomy

Alpha particle : وردەڵەی ئەلفا، هێشوویک بریتی لە دوو پرۆتۆن و دوو نیۆترۆن؛ ناوەکی هێلیۆم (گازی خۆر)
Antimatter : دژمادە
Aphelion : گوپیتک، ئەو خاڵەی لە گەڕۆکی (سوورگە، مەدار) تەنێکی ئاسمانیدا کە دوورتێین خاڵە لە خۆرەوە
Apogee : خاڵی تروپک، ئەوپەڕ، ئەو خاڵەی لە گەڕۆکی (سوورگە، مەدار) مانگێک یان سەتەلایتێک کە دوورتێین خاڵە لە زەویەوە
Aquila : بورجی هەڵۆ
Asteorid : هەسارۆکە، ئەستێرەئاسا، تەنی هەسارەیشکڵ کە لە نێوان هەساری موشتەری و مەریخدا دەسووڕێتەوە
Asteorid belt : پشتێنەی (ناوچە) هەسارۆکە (ئەستێرەئاسا)
Asterik : ئەستێرەنیشان
Asterism : ئەستێرە نیشان، بورج، کومەڵەی ئەستێران
Astronaut, Cosmonaut : بۆشایەوان، ئاسمانگەر، کۆسمۆناوت
Astronomer : ئەستێرەناس، ئەستێرەگەر، ئەستێرەڤان
Astronomy : ئەستێرەگەری، ئەستێرەڤانی، ئەستێرەناسی
Atom epoch : سەردەمی (مێژوویی) ئەتۆم (چوارەمین سەردەم لە مێژووی گەردووندا)
Atmosphere : کەش، ئەتمۆسفەر، تەوشک (توێژی هەوا کە دەوری زەوی دەگرێت)
Auorora : گزینگ
Borealis Aurora : گزینگی باکووری
Auriga : بورجی دروشکەچی
Basin : شیو، دۆڵی قووڵ لە مانگدا کە ناوبانگە بە "تاریکی"
گرمە گەورەکە، ئەم تیۆریە "بیگ بەنگ" لەبارەی ئەوەیە کە چۆن گەردوون لە تەقینەوەیێکی مەزنەوە نزیکەی 10-20 ملیارد ساڵ
Big Bang : لەمەوپێش هاتوەتە دی
Binary star : دووانە ئەستێرە
Black hole : کونی رەش
Bolide : شۆڵەتەقیو، تیرێژئەستێری (بەردەنەیزە) پڕشەوق
Canis Major : بورجی سەگی گەورە
Cancer : بورجی قرژاڵ
Capricorn : بورجی گێسک
Capsule : کەپسول، بەشی جێگای سەرنشینانی کەشتی ئاسمانی
Cassiepeia : برجی دوتمیری (کچی شا) ئیتیوپی
Celistial : ئاسمانی
Celistial body, Orb : تەنی ئاسمانی
Celestial sphere : گۆی (گرۆڤەر، تۆپ) ئاسمانی
Celestial equator : ئیستوای ئاسمان
Celestial pole : جەمسەری ئاسمان
Center : جەق، ناوەند
Cluster : هێشوو، دەستە
Comet : کۆمێت، ئەستێرەی کلکدار
Constellation : ڕوومەتی ئاسمانی، بورج، وێنەی ئاسمانی
Core : ناوەکی هەسارە
Corona : چینی خەرمانە، مادەی تەنکی دەوری خۆر، بازنەی ڕووناکی دەوری خۆر
Cosmic ray : تیشکی گەردوونی
Cosmology : گەردووناسی
Crux : بورجی خاچی باشوور
Cygnus : بورجی قوو (وەردەک)
Declination : درێژایی جوگرافیایی ئاسمانی، دووری لە ئیستوای ئاسمانەوە

Dwarf star : ئەستێرەی نەوبەست (کورتەبالاَ، چلّەنۆک)
Earth : گۆی (گرۆڤەری) زەوی
Eclipse : گیرانی، تاریکبوون (وەکو رۆژگیران یان مانگگیران)
Ecliptic : پەیوەندادار بە گیرانی
Ejecta : مادەی تووڕدراو، مەتێریای بڕکدراو
Ellipse : هێلّەیی، تەنی هێلکەیشکلّ
Elliptic turn : خولیانەوەی هێلّەیی
Ephemeris : خشتەیێک کە شوێنی پێش‌حیسابکراوی تەنێکی ئاسمانی تێدایە، ئێفەمێری
Equator : هێلّی ئیستوا، بازنەی ئێستوا
Equinox : یەکسانی شەو و رۆژ
Era : چەرخ، سەردەمی مێژوویی، دەم، چاخ
Eridanus : بورجی رووبار
Extragalactic : دەرەوکاکێشانی
Evolved star : ئەستێرەی پێگەیێشتوو
Eyepiece : لینزی سەری تێلسکۆپ
Filament : بیچمێکی تاریکی مێلّیشکلّ لە سەر هەسارەی خۆردا
Fireball : بەردی ئاسمانی گەورە
Flying shuttle : کەشتی هەلّفڕ
Fomalhaut : بورجی زاری ماسی
Fornax : بورجی فڕن
Galaxy : گەلەستێرە، گەلاکس، کاکێشان
Galaxy epoch : سەردەمی (مێژوویی) کاکێشان، چوارەمین سەردەم لە مێژووی گەردووندا
Galilean satellites : مانگەکانی گەلیلی (پەیوەندادار بە گالیلە)، چوار شەوقدارترین مانگەکانی موشتەری
Gemini : بورجی دووانە (لفانە)
Giant plantes : هەسارەگەلی مەزن
Halo : خەرمانەی مانگ، بازنەی رووناکی
Horizon : ئاسۆ (بازنەیێکی هزریە کە سنووری نێوان ئاسمان و زەوی دیاری دەکات)
Igneous rock : بەردی ئاگرین
Impact : بەریەککەوتن، لێککەوتن، بەیەکاماڵین، تێکهەلّچوون (لێکدانێک لە نێوان دوو تەنی هەسارەیی)
Inclination of orbit : لاریی سووڕگە
cloud Interstellar : هەوری نێوئەستێرەیی
ئایون-گۆ (، گرۆڤەر، تۆپ)، ئایۆنسفەر، ناوچەیەک لە سەرەوی ئەتمۆسفەری زەوی کە لە نێوان بەرزایی جوگرافیایی 80-کم و 500-کم
Ionosphere : دایە
Jupiter : هەسارەی موشتەری
Leo : بورجی شێر
Libra : بورجی تەرازوو
Light year : ساڵی تیشکی/ رووناکی
Lithosphere : لیتۆسفەر، بەردەگۆ، بەشە رەقەی زەوی، پێستی زەوی
Luminary : تەنی رووناک، تەنی شەوقداری ئاسمانی
Luminosity : رووناکیەتی، درەوشانی، شەوقداری --- روونهاوێژی
Lunar : مانگی، هەیڤی، پەیوەندادار بە مانگ
Magnetic field : کادی/ گۆڕەپانی موگناتیسی
Magnitude : پرشنگدانەو، درەوشانەوە، پلەی تین/ رووناکیی تەنێکی ئاسمانی
Manned space shuttle : کەشتی ئاسمانی سەرنشیندار

Tareqwaisi@Gmail.Com
Mars : هەسارەی مارس/ مەریخ
Mercury : هەسارەی مێرکری، زاوە
Meridain : مێریدیان، خاڵی نیوەڕۆ
Meteor : راخۆشینی ئەستێرە، بەردەنەیزە، تیرێژ ئەستێر، بەردی ئاسمانی
Meteorite : شۆڵە، بەردی ئاسمانی، مێتیوریت
Monoceros : بورجی تاکشاخ
Moon : مانگ، هەیڤ
Moonlet : مانگۆڵە
Nadir : خوارووی ئاسمان، دژانبەری دوند
Nebula : پەڵە، تەمەئەستێر، هەورێک بریتی لە گاز، تەم و مژ کە لە نێوان ئەستێرەکان دایە
Neptune : هەسارەی نێپتون
Nova : نوێ ئەستێرە
Objective : لینز یان ئاوێنەی تەلسکۆپ
Opposition : دژانبەر، کاتێک دوو تەنی ئاسمانی بەرانبەری یەکدی راوەستاون، واتە کاتێک لە نێوانیاندا 180 پلەیە
Optical telescope : تێلسکۆپی ئۆپتیکی (ئۆپتیک : پەیوەندار بە رووناکی و بینایی)
Orbit : سوورگە، مەدار، فەڵەک، رێی سووڕی، گۆڤەک
Orion : بورجی راوچی
Parsec : یەکەی پێوانیی ئەسێرەناسی، پەرسک (ساڵی رووناکی 3,26 = pc یەک)
Penumbra : نیوچەسێوەر --- بازنەی رووناکی ناوەکە رەشەی پەڵەی خۆر
Periscope : پێریسکۆپ، ئاسۆبین، دووربینی ئاسۆ
Perseus : بورجی پاڵەوان
Photosphere : فۆتۆسفەر، رووناکەگۆ (توێژی رووی خۆر)
Piscis Aaustinus : بورجی ماسی باشوور
Planet : هەسارە، پلانێت، ئەستێرەی گەڕۆک
Planetoid : هەسارۆچکە، هەسارەی زۆر بچوک
Pluto : هەسارەی پلوتۆ
Praesepe : بورجی پوورە (پلوورەی هەنگ، کەوار، کاریتان)
Probe : پشکنەر، کەرەستێک بۆ توێژینەوە لە والاییدا
Aries : بورجی بەران
Radiance :پرشنگدانەو، درەوشانەوەی بەتین
dwarf Red : نەوبەستی (چلەنۆک، کورتەبالا) سوور
Reflecting telescope : تەلسکۆپی ئاوێنەی
Refracting telescope : تەلسکۆپی لینزی
(Space) rocket : راکێت (- ی والایی)، هاژەک
Saggita : بورجی تیر
Saggitarius : بورجی تیرکەوان
Saros : ماوەی 18 ساڵ و 11 رۆژ کە رۆژگیران دووبارە دەبێتەوە، سارۆس
Satellite : سەتەلایت، مانگی دەستکرد، مانگ
Saturn : هەسارەی ساتورن/ کەیوان
Scorpius : بورجی دووپشک
Solar : رۆژی، خۆری، پەیوەندیدار بە خۆر
Solar system : سیستێمی رۆژی، کۆمای رۆژی، کۆمەڵەی خۆری
Solar wind : بای رۆژی/ خۆری
Sorona Corona : خەرمانەی خۆر

Tareqwaisi@Gmail.Com

Space : والآيی، بۆشایی
Space capsule : کەپسولی ئاسمانی
Space center : ناوەندی والآیی
shuttle Space :کەشتی/ شاتڵی (مەکۆ) ئاسمانی
Space ship : کەشتی ئاسمانی
Space probe : والآیی‌کۆڵەر
Space ship : کەشتی ئاسمانی
Space suit : جلی والآیی
Space station : وێستگەی (ئێزگە) ئاسمانی
Spectrum : شەبەنگ، پێوەری ڕووناکی رەنگ
Star : ئەستێرە
Sun : خۆر، رۆژ
Sunspot : پەڵەی خۆر، قانەڕەشە
Space journey : گەشتی ئاسمانی
Stellar : ئەستێرەیی
Super nova : نویَ ئەستێرەی مەزن
Taurus : بورجی گا
Telescope : تەلسکۆپ (جۆرە دووربینێکی ئەستێرەناسیی)، چاوگێڕ
Terrestrial : زەویی، ئەردی، خاکی
The earth rotation : سوورانەوەی زەوی
The globe : گۆ، گرۆڤەر
The Milky Way, the Galaxy : ڕێگای شیریی، کاکێشان، گەلەستێرە
Umbra : ناوچەی رەش (-ی ناوەندی پەڵەی خۆر). خاڵی رەش--- سێوەری ناوەکی
Cosmos ،Universe : گەردوون
shuttle Unmanned space : کەشتی ئاسمانی بێ‌سەرنشین
Uranus : هەسارەی ئورانوس
Ursa Major : ورچی گەورە
Vela : بورجی بایەوان (چارۆکە، یەلکان)
Venus : ئەستێرەی گەلاوێژ، ئەستێرەی بەربەیان
Virgo : بورجی گوڵەگەنم
Vulpecula : بورجی ڕێوی
Wavelength : درێژی شەپۆل
Weight : کێش، سەنگی، گرانایی، وەزن
Weightlessness : بێ‌کێشی، بێ‌سەنگی، بێ‌وەزنی
Zenith : زێنیت، دوند، سەرووی ئاسمان
Zodiac : ناوچەی کەلووەکان، زودیاک، بازنەی ئاژەڵان

ئابوری :

Economy

Asset : هەیەتی، سامان
Accounting : ژمێریاری
Additional charge : خەرجی زیادە، فرەبوونەوەی نرخ
Advertising, Publicity : بانگەشە، پەیامی بازرگانی، ریکلام، بانگەواز
Sum ,Amount : کۆ، سەرجەم، مەبلەغ
Bank account : حیساب بانک، کۆنتۆ بانک
Banknote, (Bill US) : بانک نۆت، پارەی کاغەز، بانک نۆت
Bankruptcy : مایەپووچی، موفلیسی، تێکشکاوی
Bill, Account : پسوولەی حیساب، هێمان، حیساب
Boom : گرمەی بازرگانی، گەشەی خێرای ئابووری
Budget : بووجە
Business : 1. مامەڵە 2. ئیش، پیشە، کاربەند
Business economics : ئابووریی بازرگانی
Buyer : کڕیار
Calculation : ژمێرکاری، مەزەندە کردنەوە، خەملاندنی خەرج، حیساب
Capital : سەرمایە، دەستمایە، مایە
Cartel : کارتێل، یەکێتی نێوان کومپانیاکان بۆ هاوئاهەنگ کردنی نرخ و هتد
Cash : پارەی نەخت، کەش، پارەی ئامادە
Central Bank : بانکی ناوەندی
Cheque, (Check US) : چێکی بانک
Closure, Closing : داخستنی (بەستنی) حیساب بانک
Coin : سککە، قەرەپووڵ، پارەی کانزا
Collection, Levy : باجوەرگری، کۆکردنەوەی باج
Commerce : بازرگانی
Company, (Corporation US) : کۆمپانیا، شەریکە، فیرما
Competitive mean (Toll) : کەرەستەی پێشبڕیکدار، ئامرازی هەڤڕکیدار
Consumer : تێبەر، مەسرەفکەر
Contract : رێکەوتننامە، کۆنتراکت
Contribution : نرخی شتێک دەر لە خەرجی گۆڕباری (گۆڕاو) بەرهەمێک
Cooperative : هەرەوەزە، زبارە، مەهبەرە
Expense ,Cost : خەرج، تێچوون
Credit : (متمانەی پێدانی) قەرز، مۆڵەتی قەرزپێدان، کرێدیت، ژوان
Credit Card : کارتی متمانە، کارتی کرێدیت، کڕیانی قەرزی
Creditor : داواکار، قەرزدەر
Currency : دراو، پارە کە لە وڵاتێکدا بەکارە
Customer : مشتەری، سەنیار
Debt : 1. قەرزدار 2. قەرز، دەستەواو، دەین
Debtor : دەیندار
Deduction, Reduction : لێدەرکاری، داشکاندنەوە، کەمکردنەوەی کۆی مووچە لە کاتی حیسابکردنی باجدا
Deficit : کەمبوو (ی بوودجە)
Deflation : فشیان، داشکانی نرخ بە بەرزبوونی بەهای پارە
Demand : داوا، خواست، داخواز
Denomination : بەهای سکە یان پوول (ستامپ) (یان پارەی کاغەز و هتد)
Deposit : 1. دانان (ی پارە لە حیسابی بانکدا)، تێخستن، رژتن 2. ئەسپاردە

Depression : سستی ئابووری

Devaluation : بەهاداشکان، داشکانی بەهای دراو نیسبەت بە زێڕ یان دراوێکی تر

Distribution : بڵاوکردنەوە، پەخشکردنەوە

Dividend : قازانجی سەهام

Efficinecy : کاریگەری، کارایی، سوودمەندی

Employee : کارمەند، دامەزراو

Employer : خاوەنکار

Enterprise : شەریکەی بازرگانی

Equity ratio : توانایی قەرزدانەوە لە درێژخایەندا

Exchange : پارە گۆڕینەوە

Exchange rate : نرخی گۆڕینەوەی دراو

Export : دەرەوەناردن

Fee : 1. دەسهەق، مز 2. کرێ، تێچوون، خەرج

Finance : کاروباری ماڵیی

Financial (economic) resource : کەرەستە/ سەرچاوەی ئابووری

Fiscal : پیتاکی، باجی، خەرجی

Fund : سەرمایەی هەرمانی (هەمیشەیی)، فەند، ئابوونە

Gain : قازانج، سوود، کەڵک، مفا

Goods : واڵە، کەلوپەل، کاڵا، شتومەک

Gross national product : داهاتی گەلی/ نیشتمانی

Gross : 1. داهاتی ناپوختە 2. بە شێوەی ناپوختە

Guarantee : گەرانتی، دەستەبەری، دابینی

Guarantor : ئەستۆگر، دەستەبەر، زامن، ئۆدەگر

Import : نێوەوەهێنان

Income : داهات، دەرامەد

Inflation : هەڵئاوسانی دراویی

Infrastructure : ژێرخان، ئینفراسترەکتور

Insolvency : داماویەتی، نەتوانینی دانەوەی قەرز

Instalment, Hire-purchase payment : قەرزدانەوەی پاژی، قیست

Insurance : دابینی، بیمە، مسۆگەری، دەستەبەری

Interest : سوود، خێر

Investment : سەرمایەخستنەگەڕ، سەرمایەگوزاری

Invoice : هێمان، لیستەی فرۆش، فاکتورە

Labour, Manpower : هێزی کار

Labour market : بازاڕی کار

Liquidation : کەوتوویی، مایەپووچی، موفلیسی، لەنێوچوون، تێشکاویی

Liquidity : توانایی قەرزدانەوە لە کورتخایەندا، ئاوباری (بە پارە کردن)

Loan : قەرز، وام، دەین، حاس

Loss : زیان، خەسار، زەرەر

Market : بازاڕ

Marketing : بازارڕدۆزینەوە، مارکێتین

Market economy : ئابووریی ئازاد، بازاڕی ئازاد

Minimum wage : مووچەی بنکەی

Monetary policy : رامیاری سەرمایەیی

Money : پارە، پووڵ، دراو
Mortgage : گرەڤ، گرەونامە
Multinational firms : کۆمپانیاکانی چەند نەتەوەیی
Natural asset : سامانی سروشتی، سەرچاوەی سروشتی
Net : پوختە، ، نێت، پاشماوە
Objective : ئامانج
Order : راسپاردن، راسپاردنی کاڵایێک
Output : بەرهەم، بەرەچە
Ownership : خاوەنیەتی، وەێریەتی، خودانیەتی
Payment : پارە دانەوە
Piece work : گۆترەکار، ئیشی پارچە
economics Political : ئابووریی گەلی/ نیشتمانی
Price : بایی، نرخ، بەها
Private : ئەهلی
Private property : ملّکی تاکەکەسی
Private sector : کەرتی تایبەتی
Private consumption : مەسرەفی تاکەکەسی
Producer : بەرهەمهێنەر
Product : بەرهەم
Profit and loss account : فرومایە، مایە و سوود، حیسابی قازانج و زیان، حیسابی دەرئەنجام
Promissory Note : قەرزنامە، پەیماننامەی نووسراوی کە زانیاری لەسەری قەرزی تێدایە، سەنەد
Property : ملّک، ماڵ، دەوڵەت، خانووبەرە، زەویوزار
Public consumption : مەسرەفی گشتی
Purchase : کڕیان، سەندن
Purchase contract (agreement): رێکەوتننامەی کڕیان، کۆنتراکتی سەندن
Quotation, Tender : پێشنیاری نرخ
Range : رادەی کاڵا بۆ فرۆش، رادەی کاڵا کە دەتوانرێت لە بازاڕدا بکڕدرێت، هەڵبژاردە، گوڵبژێر
Raw material : کەرەستەی خاو
Real capital : سەرمایەی راستەقینە، ریاڵ کاپیتاڵ
Recession : قەیرانی ئابوری، پاشۆچوون، بێبازاڕی، پەنگی ئابووری، سستی ئابووی
Receipt : رەسید
Resource : کەرەستە، چاوگە
Result : ئەنجام، دومایی، ئاکام
Revenue : داهاتی دەوڵەت، بەرەچە
Sale : هەڕاج، فرۆشی داشکاو
Saving : پاشکەوت، پەیدەس
Security, Surety, Guarantee : دەستەبەری، ئۆدەگری، ئەستۆگری، زەمانەت
Seller : فرۆشیار، فرۆشەر
Share, (Stock US) : سەهام، پاژ، بەش
Stockbroker, Broker : جامباز، دەلاڵ، ناوبژی مامەڵەی بازرگانی
Share price : نرخی بۆرس
Stock Exchange : بازاڕی بۆرس/ سەهام
Subsidy : یارمەتی ماڵیی
Supply : سامان، ژیاندن، سەرچاوە

Surplus : سەررِێژ، زیادی
Tax : باج، خاوە، زەکات، "سەرانە"
Transference : گواستنەوە
Trade union : سەندیکا، یەکێتی بازرگانی
Unemployment : بێکاریی
Value-added-tax, VAT : زیادەباج
Wages, Salary : مووچە، مانگانە، بەرات، دەستهەق
Wage-earner : مووچەخۆر
Welfare state : کۆمەڵگای ئاسوودەیی، دەوڵەتی باشبژیەتی
Warehouse : ئەمباری کەلوپەل، بارخانە
Withdrawal : دەرهێنان (ی پارە لە بانک)، دەرکێشان
bank World : بانکی جیهانی
Yield, Prodeeds, Profits : بەرەچە، دەسکەوت، بەرهەمدانەوە، بەهرە
Zero growth : سفرگەشە

بایۆلۆژی (زیندەوەرزانی):

Biology

Tareqwaisi@Gmail.Com
Abdomen : هورگ، زگ، گەدە
Abiotic : نازیندوو
Abscess : پزرک، دومەڵ، پەنمیانی کێمی
Acephalous : (زیندەوەری) بێ‌سەر
AIDS : ئەیدز (نەخۆشیێکی ڤایروسیە کە بەرگریی لەش لاواز دەکات و وردە وردە دەیفەوتێنێت)
Afterbirth : پزدان
Air : هەوا، با
Albumen : سپیێنەی هێلکە. ئالبومین
Alcohol : ئەلکهۆل
Alga, (Algae US) : کەوزەر
Allergen : مادەیەک کە دەبێتە هۆی ئالێرژی
Allergy : ئالێرژی، هەستەوەری
Alluvial soil : خاکی جلّیتاوی، خۆڵی سێلاکی
Amnion : پەردەی پزی ناوەکی، چینی دەوری پز
Amphibia : ئاژەڵی دووژینگەیی، خێزانی بۆق
Anabol : کارلێکێک کە دەبێتە هۆی سازبوونی خانەیک (شانە، سلوول)، ئانابۆڵ
Anandrous : گیای بێ‌نێرەک
Anatomy : توێکاری
Androgen : جۆرێک لە هۆرمۆنی پیاوانەیە کە دەبێتە هۆی بەدیهێنانی تایبەرمەندی پایەدووەم (وەکوو ردێن و دەنگ) لە پیاودا
Anemophilous : ئاوسبوون/ بەرباربوون بە هۆی باوەوە
Anoxia : کەمێتی/ کەمبووی ئۆکسیجن
Antibody : دژەتەن (مادەیەکی پاراستنیە کە دژ بە هەوکردنی (Infection) لە زیندەوەراندا دروست دەبێت)
Aorta : شادەمار، ئاورت
Apodous : گیانداری بێ‌پێ
Atrophy : لاوازی لەشی، پووکاوی
Autotroph : خۆخۆر
Auxin : هۆرمۆنی رووەکی
Germ ,Bacterium : باکتێریا، زیندەوەری تاکخانەیی
Back bone : پەراسوی تەنیشت
Benign : بێزیان، خۆشگەد، خۆشخوو
Benthos . بنی دەریا
Biennial : دووساڵە
Binuleate : دووناوەکی
Biospy : زیندوودیتنەویی، چێنراوهەڵگری، شانەهەڵگری
Biotic : زیندوو
Bipedalism : (زیندەوەری) دووپێدار
Bird : پەلەوەر، باڵندە
Blood vessel : دەمار
Botany : رووەکناسی، گیازانی
Brain : مێشک، مۆخ
Brain membraine : پەردەی مێشکپۆش
Breast : مەمک --- سینگ
Bronch : بۆریچەی هەناسە
Capilair : دەزوولە خوێنیەکان

Capillary : شینەدەمار، مویرەگ، ڕەچک
Carcass, Cadaver : کەلاک. لاشەی ئاژەڵ، لاک
Carbone dioxide : دیئۆکسیدی کاربۆن
Carnivor : گۆشتخۆر
Carated artery : دەماری لامل
Cell : (شانە، سلوول) خانە
Centipade : هەزارپێ
Cerebrum : مێژی گەورە، مێشکی پێشەوە
Cerebllum : مێژی بچووک، مێشکۆڵە
Chromosome : (هەڵگری شیانی (تایبەتمەندی) میراتی لە ناوەکی خانەی لەشدا) کرۆمۆسۆم
Circulation : سووڕانەوە (سووڕی)، خولانەوە
Climate : کەش، ئاووهەوا
Competition : پێشبڕکێ، هاوڕکی، بەربەرەکانێ، بەرامبەرکێ
Coral : شیلان، مەرجان
Crayfish : قەرژاڵی درێژ
Crocodile : تیمساح
Dermatits : پەنمیانی پێست
Detritus : داوەرە، وردە، پرتک
جوداکردنی چینیی، دیالیز (پرۆسەی جوداکردنەوەی مۆلیکولی گەورە لە مۆلیکولی گچکە کە بۆ نموونە لە دیالزی کورچیلەدا بەکار دێت) :
Dialysis
Diploid : کۆمەلە کرۆمۆسۆمی دووانە
Dinosaur : دایناسۆر
Donor : (کەسێک کە بەشێ لە ئەندامی لەشی دەبەخشێت بە کەسێک) بەخشێنەر، پێشکەشکەر
Dose : ژەم، دۆز
Duct : بۆریەی ئاو، تیوبی ئاو
Dyad : ئەتۆم یان مولیکول یان توخم کە لە دوو یەکە پێک هاتووە
Dyspnea : بێهەناسەیەتی، گرفتی هەناسە، گران هەناسە
Earthworm : کرمی خاکی
Embolism : بەربەستی ڕێدەمار
Embryo : ئاوەلەمە، پیزە
Endemic : تایبەت بە دەڤەرێک
Endophyte : زیندەوەری مشەخۆر
Endospern : شانە ناوەکی تۆم
Enzyme : (هەرسی خۆراک) ئێنزیم، مادەیەکی پێکهاتوویە کە کار دەکاتە سەر هەندێ پرۆسەی کیمیایی
Etology : زانستی هەڵسوکەوتی ئاژەڵان، ئێتۆلۆژی
Evolution : وەراری، گەشە، گۆڕانکاری کاووخۆیی
Fat : رۆن، چەوری
Fauna :تەواوی ئاژەڵان (لە دەڤەرێکدا)، فاونا، ئاژەڵنامە، گیانەورنامە
Fecundity : بەباریەتی، بەربارییی
Feral : گیانداری راویی، راویی
Fern : تەراش
Foetus, (Fetus US) : پز، تۆل، بێچوو
Fossil : فۆسیل، پاشماوەی رووەک و ئاژەڵی سەردەمی پێشمێژوویی
Flora : گۆڵنامە، فلۆرا، تەوای گیاگەلی دەڤەرێک

Frog : بۆق
Fungus : کووارگ، رووەکی قارچکی
Fur : فەروە، کورک، پۆستین
Gamete : خانەی زایەندی
Gastrin : گاسترین، هۆرمۆنێک کە دەبێتە هۆی دەردانی شیرەی زگ
Gene : جین، تایبەتمەندی میراتی
Germ, Bug : خۆرەتووکە، جووجە، میکرۆب
Glaciation : سەهۆڵبەندان
Gland :گلاندە، رژێن (ئەندامێکە کە مادە لە لەش دەر ئەدات یان دووریان دەخاتەوە)
Glycerol : گلیسێرین
Gonad : گلاندە/ رژێنی زایەندی
Greenhouse : گوڵخانە
Groundwater : ئاوی ژێرزەویی
Habitat : نیشتتنگە، وارگە، بنکە
Hermaphrodite : نێرموک، دووزایەند
Herbivor : گیاخۆر
Hiberation : زستاننوستنی
Holotroph : گیانەوەری هەڵمەقووتکەر
Horn, Antler : شاخ (ئاژەڵ)، قۆچ، ئاسرۆ
Host : یانەوان
Humus : خاکی رووەکدار
Hybrid : دوورەگە
Indigenous : خورسک، سروشتی
Incisor : ددانی پێشەوە (-ی گوانداران)
Insect : گەناوەر، پێتک
Insecticide : گەناوەرکوژ، دەرمانی دژگەناوەر
Insectivore : پێتکخۆر، گەناوەرخۆر
Insemination : ئاوسکردن، بەربارکردن
Insulin : ئینسۆلین، هۆرمۆنێک کە خەستیی خوێن رێک دەکات
Lichen : بقز، کەوز
Kidney : گورچیلە
Leaf : گەڵا، بەرگ
Libido : هەوەسی سێکس
Lipid : پی، بەز، چەوری
Lobster : قەرژاڵی دەریایی
Mammal : گواندار، شیردەر
Marinebiology : بایولۆژی دەریایی
Melanin : مادەی رەنگی رەش و پەڵەی رەشی سەر پێست
Malignant : زیاندار، بەدگەد، گەنخوو، دوشوان
Membrance of foetus : پەردەی منداڵدان، چینە هەناو
Meosis : دابەشکاری خانەیی
Metabolism : راچەنین، مێتابۆلیزم، (پرۆسەی وەرگرتن، وردکردن و سووتانی خۆراک لە زیندەوەردا)
Microorganism : زیندەوەری میکرۆسکۆپی
Molecule : مۆلیکول، گەرد

Mould, (Mold US) : کەڕوو، کەڕەکیفە
Mullosc, Shell : گیانەوەری نەرمک، شەیتانۆکە، سەدەف
Muscle :ماسولکە
Mussel, Clam : سەدەفی دووتۆیی، خورمەی دەریایی یان رووباری
Mutation : رابوون، بازدان، گۆرانکاری ناکاویی لە شیانی (تایبەتمەندی) میراتیەتیدا
Natural selection : هەڵبژاردەی سروشتی
Nectar : شیلەی گوڵ
Nerve sysytem : سیستێمی دەمار، سیستێمی ئاوەرز
Niche : جۆری ژینگە، نیش
Nitrogen : نیترۆجین
Oestrogen : هۆرمۆنی ژنانە، ئوسترۆجین
Omnivore : هەمووشتخۆر (وەکوو ورچ و ئەسپی ئاویی)
Organism : زیندەوەر، ئۆرگانیزم، بوونی زیندوو (وەکوو ئاژەڵ و گیا)
Parasite : مشەخۆر، گیانەوەری نەرمۆ، پارازیت
Pelvis : دیزەلە، کەلێن، حەوزی سمت
Pathogen : نەخۆشیزا، ناساقکەر
Phylum : پۆل --- رەگەز
Pigment : مادەی رەنگی (لە لەشدا)
Plant : رووەک، گیا
Pollination : هەڵاڵە گواستنەوە، گواستنەوەی هەڵاڵە لە نێرەکی گوڵ بۆ مێیەکی گوڵ
Predator : راوڕ، ئاژەڵی دڕندە
Primate :(گوانداری رەسەن، پێشەوا (وەکوو مەیموون و مرۆڤ
Prostate : (پرۆستات (گلاندەیەکی پیاوانە، لیکێک ئەداتە دەرەوە کە لەگەڵ تۆوئاودا تێکەڵاو دەبێت
Protein : پرۆتین
Pollen : هەڵاڵە، گوڵەتۆزە
Reptile : گیانەوەرانی خزێنە، خزۆک
Respiratory organ : کۆئەندامی هەناسە
Roe deer : ئاسکی کێوی
Root : ریشە، رەگ
Sediment : نیشتەمەنی، بەڵخ، لیتە
Seed : تۆو، تۆم
Shark : ماسی بڕەک، کۆسە
Species : جۆر، چەشن، دەستە، پۆل
Spinal marrow : مۆخی بڕبڕەی پێشت
Spore : زایەندە، تۆو
Stamen : نێرەک
Starch : نیشاستە
Stem, Stalk : چڵ، لەق، تڵ
Sterile : نەزۆک
Symbiosis : (هاوژینیەتی، هاوژینی بۆ سوودی دوولایەنە (لەنێوان دوو زیندەوەردا
Taxon : یەکەی پۆلێنکردنیی رووەکی یان گیانەوەری
Testicle : هێلکەگون، گون
Testosteron : هۆرمۆنی پیاوانە، تێستۆستێرۆن
Toxin : ژاراو، ئاوێتەی بەژەهر

Tareqwaisi@Gmail.Com
Trach : بۆریەی هەوا
Vagina : زێ، زاوزێی دەرەوە
Vegetation : سەوزەڵاتی، هەشیناتی
Vertbra :بڕبڕە
Viruse : ڤایروس، زیندەوەری میکرۆسکۆپی کە پەتا هەڵدەگرێ و دەیگوازێتەوە
York : زەردێنەی هێلکە
Water : ئاو
Wax : مۆم، جۆرە چەورێک
Weed killer : هەرزەکوژ، مادەی دژی گیای بژار
Whale : نەهەنگ، هووت، واڵ
Zygote : تۆوی بەبار، شانەیەک کە لە پێکهاتەی دوو خانەی زایەندی بەدی دێت

ڕێزمان :

Grammar

Tareqwaisi@Gmail.Com
Abstract : بەرهەست، ئەبستراکت، ناپتەوە، بەستە
Accent : جەخت، هێز
Accusativus : بەرکاری راستەخۆ
Active : کارا، چالاک
Adjective : ئاوەڵناو؛ رازا (بۆ نموونە گەورە، سوور، خۆشحاڵ)
Adjectival : ئاوڵناوئاسا
Adjunct : ئاوڵناوی بژاری
Adverb : ئاوەڵکردار، ئاوەڵفرمان، هۆکەر
Abbreviation : کورتکراوە، چووکەکراوە
Agent : بریکار
Antonym : وشەی دژانبەر
Apostrophe : نیشانەی دەربواردن (دەرکردن)، نیشانەی خاوەنیەتی، ئەپۆسترۆف
Article : پیتی پێناسە
Auxiliary particle : ناسە
Auxiliary Verb : کرداری یاریدەر
Acusative : کرداری هۆیی
Cardinal Number : ژمارەی سەرەکی
Case : دۆخ
Clause, Sentence : بەشێک لە رستە، تیپ، هەڤۆک
Colon : جووتەخاڵ
Comma : کۆما، دابڕ، بۆر (،)
Comparison : دۆخەکانی بەراورد
Complement : کۆڵکر
Compound : لێکدراو
Concrete : کۆنکرێت، راستی، سەرخۆیی (تیوریی؛ دژی ئەبستراکت)
Conditional : مەرجی
Conjunction : ئامرازی پەیوەندی، گەهاندەک، پیتی بادانەوە
Conjugation : گەردانکردن (-ی کردار)
Connective : پیتی ماوش
Consonant : نەبزوێن، بێدەنگ
Construct : سازدان
Dash : بەندەک (-)
Definite : ناسیاو، خۆیا، شینبار
Declination : گەردانکردن (-ی ناو، جێناو، ئاوڵناو)
Demonstrative : نیشاندەر
Diphthongs : جووتەبزوێن، بزوێنە دوو دەنگیەکان
Exclamations : سەیرمەن
Exclamations mark : بانگنیشان(!)
Feminine : مێ
Finite Clause : رستەی بەرسنوور
Future : داهاتوو، هاتوو
Gender : رەگەز، جەندەر، جۆرە
Genitive : دۆخی خستنەپاڵی، خاوەنی
Grammar : رێزمان، گرامێر

Idiom : ئیدیۆم، زاراوە
Infinitive : چاوگ، چاوگی کردار
Interjection : ئامرازی سەرسووڕمان
Interrogative : پرسیاریی
Imperative : فرمانی
Letter : پیت
Verb Main ،Lexical Verb : کرداری سەرەکی، شاکردار
Main Clause : شاڕستە
Mark : نیشانە
Masculine : نێر
Morphology : مۆرفۆلۆژی
Noun : ناو
Infix : ناوگر
Negative : نێگەتیف، نەرینی
Neutral : نێتار، بەدەری، بێلایەن
Nominative : بکەر
Numeral : ژمارە، وشەی ژمارە، ڕەقەمی ژماردن
Genitive : دۆخی خاوەنیەتی، دۆخی وەپاڵنراو
Object : بەرکار
Opposite : دژرابەر
Bracket, Parenthesis : کەوان، پەرەنتێز
Paronym : پارۆنیم، وشەی هاوریشە
Passive : ناکارا
Past : زوونە، رابردووی سادە
Particle : پارتیکڵ
Past article : رابردووی گێڕاوەیی
Perfect : رابردووی دوور
Person : کەس
Personal Pronoun : جێناوی کەسیی
Phoneme : فۆنیم، دەنگ
Phrase : دەستەواژە، کورتەقسە، وتە
Plural : کۆ
Positive : پۆزێتیف، ئەرینی
Possesive : خاوەنی
Pronoun Possesive : جێناوی خاوەنی
Predicate : راگەیێنەر
Prefix : پێشگر
Preposition :وردەوشە، پرۆپێزیشون
Present : ئێستا، دۆخی کرداری رانەبردوو
Pronoun : جێناو، راناو
Pronunciation : راوێژ، بێژە، زارکردن، تەلەفوز
Proper Noun : ناوی تایبەت
Quantifier : چەندێتیپێو
Question mark : (?) پرسنیشان

Reflexive : خۆیی، ڤەبەیی
Reflexive Pronoun : جێناوی خۆیی
Relatives : پەیوەندی
Relative Pronoun : جێناوی پەیوەندیی
Reciprocal Pronoun : جێناوی دوولایەنە
Root : بنە، ریشە
Semicolon :(;) خاڵەدابڕ
Sentence : رستە
Singular : تاک
Slash : لارەهێڵ
Spelling : رێنووس
Statement : ئاگاداری
Subject : بکەر، کریار
Subjunctive : وێچوون
Suffix : پاشگر
Superlative : بەرزترین
Syllable : بڕگە
Thesaurus ،Synonym, Synonymous : هاوواتا، هاومانا
Syntax : پێکهاتەی رستە، رستەنووسی، سینتاکس
Tense : دەم
Tone : ئاواز
Transitive : تێپەڕ
Dot : (.) خاڵ
Verb : کردار، فرمان
Vocabulary : بزوێن، دەنگدار
Vocal : وشەدان
Word : وشە، پەیڤ، وتە
Class Word : جۆری وشە
Word order : ریزکی وشە، پاشیەکی وشە

Tareqwaisi@Gmail.Com

دەروونناسی :

Psychology

Tareqwaisi@Gmail.Com
Abnormal : ناوازە، نائاسای، ئاوڕێیی/ لادانی، دوور لە سروشت
Accommodation : سازیان، گونجاندنەوە لەگەڵ بارودۆخی ژینگە
Acrophobia : فۆبیای/ ترسی بەرزایی
Addiction : خووگرتووی، بەستەیی، فێربووی
Adolence : لاو، مێرمنداڵ، هەرزەکار، جەحێڵ
Aggression : دوژمنکاری، رەفتاری شەڕانی، پەلامار
Aggressive : تیژۆ، جەنگز، شەڕانی، جەنگەرانی، دڕندە، جەربەزە
Agoraphobia : فۆبیای/ ترسی شوێنی گشتی
Alexithymia : کەمایەسی وشە بۆ دەربڕینی هەستی ناخ، ئالێکسیتیمیا
Altruism : مرۆڤدۆستی، ناخۆپەرەستی
Amnesia : فەرامۆشی
Anal stage : قۆناغی پشتی
Anorexia :بێئەشتیایی ناساق، ئانۆرێکسیا
Antecedent Conflict : کێشەوبەرەی (ململانێ) پێشی
Antidepressive Medicine : دەرمانی دژخەمباری/ خەمۆکە
Antisocial : دژ کۆمەڵ، دوژمنی کۆمەڵگا
Antisocial Behavior : هەڵسوکەوتی دژکۆمەڵی
Anxious : پەشۆکاو، پەرێشان، بژاڵ، نیگەران
Anxiety : پەشۆکاوی، بژاڵی، پەرێشانی، نیگەرانی، پەژاری
Anxiety disorder : شڵەژانی پەرێشانی
Aphasia : زمان بەستران، ناتەوانیەتی ئاخافتن، ئافازی
Apathetic :خەمسار، بێحاڵ، بێمەیل
Apathy : خەمساری، دڵساردی
Appreciation : رێززانی، پەسن، قەدرزانی، تێگەیشتووی نرخ یان هێژایی شتێک
Tests Aptitude : تێستی (تاقی کردنەوە) بلیمەتی
Archetype : سیمبۆڵ یان رامانی سەرەتایی، ئارکێتیپ
Assimilation : تێکەڵاوی --- یەکسانی، زاناقی، هاوچەشنی
Association : هاونشینی، پەیوندی، کەین، پەیوەستی، پێکەویی
Attention : سەرنج، ئاوڕ
Attitude : هەڵویست، شێوەی هەڵسوکەوت، حاڵ
Autism : ئاوتیزم، تێداکەوتن لەنێو دونیای خەیاڵی خۆدا
Babbling Stage : قۆناغی هەڵەوەڕی (دەستپێکی قۆناغی پەرەسەندنی زمانی منداڵ لە تەمەنی 3-4 مانگەدا)
Behaviour, (behavior US): هەڵسوکەت، رەفتار
Behaviour therapy : تێراپی/ پەریزایی (دەرمانکردنی نەخۆشیی دەروونی یان فیزیکی) رەفتاری
Behaviourism : هەڵسوکەوتیەتی، رەفتاریەتی (رێبازێک لەنێو دەروونناسیدا کە تەنها لە هەلسوکەوتی دەرەکی دەکۆڵێتەوە)
Brain washing : شۆردنەوەی مێشک
Brood, Ponder : ماتبوون، تێڕامان، ئەندیشە کردن
Bulimia : برسیەتیی هەڵپی، ئاوڕایی
Burnt out : سواوی، هێوژاوی، هیلاکی مێشک
Calm : هێمن، هێدی، هەدار، ئارام
Castration complex : گرێی ئەختەکردنی/ خەساندنی
Child rearing : بەخێوکردنی منداڵ، پەروەردەکردنی منداڵ
Claustrophobia : فۆبیای/ ترسی جێگای داخراو و تەنگ
Classic condition : مەرجی کلاسیکی، مەرجی دێرینی

Cognition : پێزانین، دەرک
Compassion : بەزەیی، رەحم
Concentrated : ئاوڕجەم، هۆشجەم
Concentration : ئاوڕجەمی، هۆشجەمی، گورجکردنەوەی هۆشی خۆ (پەیتیی، بایەخداری)
Concept : هزر، چەمک، بیرۆکە، ئەندیشە
Conditioned Response : وڵامدانی مەرجی
Conditioned Stimulus : دنەدانی مەرجی، هاندانی مەرجی
Conflict : کێشەوبەرە، ململانێ، ناسازان
Conformity : هاوڕێڕەوی، هاوچەشنیەتی
Confusion : شڵەژان، گێژی، هێوان، شەپەرزەبون، سەرلێشێواوی، لێتێکچوون
Confused : گێژ، سەرلێشێواو، وڕ، سەئاڵۆز
Conscience : ویژدان، دڵ
Conscious : وشیار، ئاگا، وریا
Consciousness : وشیاری، ئاگایی، وریای
Compassion, Sympathy : هاودڵی، دڵسۆزی، هاسۆزی، سیمپاتی
Compensation : قەرەبوو، بژاردن
Creativity : بەدیهێنانیەتیی، توانای داهێنانی، ئافراندنیەتی
Crisis : قەیران، تەنگانە
Defence mechanism : میکاینیزمی بەرگری
Delusion : خاپاندن
Denial : حاشایەتی، ماندەلیەتی
Depression : خەمباری، داهێزان، خەمۆکە، ماتیی (ناساق)
exhaustion Depression of : هێوژای، داهێزانی هیلاکی
Desperate : داماو، بێچارە
Desperation : داماوی، بێچارەی
Desire, Wish : خواست، ویست، مەیل، ئارەزوو
Dream : خەون
Drive : ئاژۆک، پاگز
Discomfort : ناخۆشی، تەنگەتاوکردن، نارەحەتی
Displacement : خزاندن
Disturbed : پەشێواو، نارەحەت، ئەرامەندە، تێکچو
Dizziness, Giddiness : سەرگێژی، وڕی
personality Dual : کەسایەتی دووانە
Ego : خۆ
Ego-centric : خۆپەسن، لەخۆ بایی
Electra complex : گرێی ئێلێکرا
Emotion : هەست، سۆز، پسوو، دنگۆ
Envy : چاونژێری، بەخیلی، ئێرەیی
Escapism : هەڵاتن لە راستی
Existentilalism : هەبوونیەتی، بوونگەری
Excitation : وروژان، ئارۆزان، جۆش، خرۆش
Family Therapy : تێراپی خێزانی
Fantasy : خەیاڵ، ساویر، فانتازیا
Fixation : خیەیەی، هۆگری زۆر، خیەی زۆر بە شتێک

Forensic Psychiatry : دەروونپزیشکیی قانوونی
Generalization : گەلەمپەرکردنی، تێکڕایکردنی، گشتیکردنی
Genital period : سەردەمی زایەنی
Melancholy ,Gloom : دڵتەنگی، زڤڕی، رووگرژی، پەژارە، خەم
Habitation : راهاتووی، خووگری
Hallucination : وڕاوە و خەیاڵ، شپەستانی
Hearted, Chicken : ترسەنۆک، دڵچیچک
Helpless : هەژار، ناحمێو، زەبوون
Hierarchy of Needs : پلەکانیی پێداویستییەکان
Hopeless : بێهیوا، نائومێد
Humble : بێفیز، بێدەیە، سادە
Humiliation : سووککردن، سەرشۆڕکردن، شکاندنەوە، شەرمەزار کردن
Hyperactive : بەچالاکی ڕادەبەدەر
Hypnosis : خەوی هیپنۆتیزمی، دۆخێکی خەوئاسا
Hysteria : هیستێریا، ورووژاوی زۆر، هەڵچوونی
Iconic Memory : زەینی وێنەی
Id : ئەو (دنەدەرەکان، هێوەژەکان، هاندەرەکان)
Ideal : نموونەی بێخەوش، ئایدیاڵ
Identification : هاوپێکردنی، یەکسانکردنی
Identity crisis : قەیرانی کەسایەتی
Implicit Memory : زەینی بەرپێوا، زەینی نادیار
Impulse : هێوەژ، هاندەر، دنە --- سەرەڕۆ
Incentince : هاندەر، هەڵاستێن، بزۆک، پاڵنەر
Individual Therapy : تێراپی تاکەکەسی
Inherent : خورسکی --- زگماکی
Inhibition : دامرکانی، هێڵینەوە، بەربەستکردنی هەستەکان
Indifference : بێدەربەست، کەمتەرخەم، گوێنەدەر
Insane : شێت، دین، بێمێشک، دێوانە
Insecure, Unsure : دڕدونگ، ناخاترجەم، نائەرخەیان، گوماندار، دوودڵ
Insight : تێگەیشتووی، دووربینی، بیرتۆژی
Insomnia : بێخەویی
Instinct : هەوەسی خورستی گیانەوەران، پژەڵ، دنە، غەریزە، پاگەز
Integrity : سەربەست، خۆبوونی، ئەتک/ بێحورمەتی پێنەکرەنی
Intelligence Test : تێستی (تاقیکردنەوە) ژیری
Intimacy : دۆستایەتی نزیک، پەیوەندی ئەرخەیانی
Introvert : لەنێوخۆچوو، نێوخۆگەر، دوورەپەرێز
Introversion : نێوخۆگەری، لەنێوخۆچوونیەتی
Irritation : تووڕەی، جهنین، ئارۆزانی، ورۆژانی، جاڕسکردنی
Isolation: دوورەپەرێزی، گۆشەگیریی، تەنیایی، لاپەڕیی
Latent period : سەردەمی پێوار/ شارەوە
Listless, Sluggish, Slow : لەش قورس، ساردوسڕ، دڵسارد، کپ، کڕ
Long Term Memory: زەینی درێژ دەم
Libido : هەوەسی سێکس، فێتکاری
Manifest dream : خەونی ئاشکرا

Tareqwaisi@Gmail.Com
Manipulation : کارتێکردن یان دەستکاریکردنی کەسێک یان شێک بە تەڵەکبازی
Masochism : ماسۆچیزم، ئاوریێی/ لادانی زایەندی کە خۆشی لێدێت لە کاتی کرداری سێکسدا ئێشی پێبگەیەنرێت
Melancholy : ماخولیا، ماتێی قورس
Memory : زەین، بیر، (بیرەوەری)
Mental : رۆحی، هۆشی
Mental Retardation : دوواکەوتویی زەین/ ئاوەز
Narcisitic personality : کەسایەتی خۆپەرستانە
Negative reinforcement : بەهێزکردنەوەی نێگەتیف، هێزانەوەی نێگەتیف
Nightmare : مۆتەکە، دێوەزمە، کابووس (خەوی ناخۆش)
Neurosis : دەروون پەشێوی/ پەرێشی، شڵەژانی دەروونی، نێوروز
Nervous : هەراسیاو، ترساو، جهنی، دەسەپاچە --- دەمارگیر، هەڵچوو
Obsession : وەسواس، خولیا --- رارایی
Obedience : گوێڕایەڵی، ملکەچی، ستۆخواری، متووهی
Obesity : ئەستووری، قەڵەوی
Odipus complex : گرێی ئۆدیپ
Optimism : گەشبینی
Optimist : گەشبین
Orale stage : قۆناغی زاری
Palpitation : دڵەتەپێ، دڵەکوتی
Panic : سام، تۆقین، ترس‌ولەرز، خۆف، هەراس
Panic attack : هێرشی سام
Panic syndrome : سیندرۆمی (کۆمەڵێ نیشانەی ناساقی کە تایبەتە بە برێک نەخۆشی) سام
Paranoia : پارانۆیا، مانیای بەدووکەوتن
Penis envey : بەخێڵی کێر
Perfectionism : ئازگاریەتی، کامڵیەتی، تەکوزیەتی (رەبەقگەری)
Perfectionist : ئازگارخواز، کامڵخواز، تەکوزخواز، رەبەقگەر
Personality Disorder : شڵەژانی کەسایەتیەتی، تێکچوونی کەسایەتیەتی
Pespotism : ماریسی، ستەمکاری، زۆرداری
Pessimistic : رەشبین، هیوابڕاو
Pessemism : رەشبینی
Phallic stage : قۆناغی کێری
Phobia : فۆبیا، سام، ترسی وەسواساوی
reinforcement Positive: بەهێزکردنەوەی پۆزێتیف، هێزانەوەی پۆزێتیف
Prejudice :پێش‌دادوەری ، لایەنگری --- قەڵسی
Primary need : پێداویستی پلە یەکەم
Privation : هەژاری، سەختی
Procedual Memory : زەینی پێواژۆیی (رەوتی)
Projection : راپاڵدانی، دەرهاوێژی، راگواستنی
Psyche, Mentality : دەروون، رۆح، زەین
Psychiatrist : دەروونپزشک، دەروونزان
Psychoanalysis : دەروونشیکاریی، دەروونتۆێژی، دەروونکۆڵی، شیکاریی دەروونی
Psychodynamic : دەروون دینامیک
Psycholog : دەروونناس
Psychopath : نەخۆشی دەروونی، سادار

Psychosis : سا، شێتیی هۆشی، سایکۆز
Psychotropic drugs : دەواودەرمانی نەخۆشییەکانی دەروونی
Puberty : تەمەنی باڵەقی، تەمەنی هەرزەکاری
Quarrel, Dispute : هەڵا، شەڕەچەقە، دەمەقاڵێ، ناکۆکی
Quarrelsome : شەڕانی، وەیخڕ، شەڕاشۆ
Rationalization : ئاوەزمەندی (ژیربیرکردنی)، ئەقڵگەری
Reaction : پەرچدانەوە، کاردانەوە
formation Reactin : پەرچدانی بەرواژ، کاردانەوەی پێچەوانە
Refusal : نەپەژیرانی، سەرپێچی، ملبۆنەدانی
Regression : پاشۆچوون، وەگەڕیان
Reproach : تێخوڕی، سەرزەنش، لۆمە
Rorschach Test : تێستی (تاقیکردنەوەی) رۆرشاک
Satisfaction : قایلی، هەداری
Secondary need : پێداویستی پایە دوەم
Self-analysis : خۆتوێژی، خۆکۆڵینەوە
Self-fulfillnet ,Self-actualization, Self-realization : خۆبەدیهێنان
Self-confidence : باوڕ بەخۆ، بەخۆباوڕی
Self-controlled, Restrained : خۆگر، بە کۆنترۆڵ، لەسەرخۆ، هێمن
Self-esteem : ریز بەخۆ، قەدر بەخۆ
Selfish : خۆبین، خۆپەرەست، لەخۆرازی، خۆخواز
Sex drive : ئاژۆکی سێکس
Separation : دابڕانی، جودای
Sexuality : زایەندیەتی، ئاژۆکی سێکس
Sexual desire : ئارزوی سێکس
Schizophrenia : سکیتسۆفرێنی، شیزۆفرێنی
Shame : شوورەیی، شەرمەزاری، نەنگی
Short Term Memory : زەینی کورت دەم
Shy, Timid : شەرمن، کەمڕوو
Soul, Spirit : رۆح، گیان
Stress : نهێم، سترێس، زەبر، گوشاری دەروونی
Subconsciouce : نالەسەرخۆ، ناخۆئاگا، ژێروشیار
Sublimation :هەڵکشانی، بەرزینی
Superego : سەرخۆ، کەلاخۆ، منی بالا (ویژدان)
Suppression : کردنە دڵەوە، پێشگرتن، شاردنەوە
Therapy : تیراپی، پەرایزی (دەرمانکردنی نەخۆشیی دەروونی یان فیزیکی) ، هاوڵ، دەرمانکاری
Therapist : دەرمانکار، پەرایزکار
Temper : حاڵ، نەریت، گێوڵ، خوو
Temperament : مەجاز، میزاژ، سروشت، مۆڕک
Trauma : راتەکانی دەروونی، کۆستی دەروونی، زامی رۆح
Type A personality :کەسایەتی جۆری ئا
Type B personality : کەسایەتی جۆری بێ
Unhappy : بەدبەخت، هەژار، خەفەتبار، داچەکاو
Unscouncious : ناوشیار، نائاگا
Unscounciousness : ناوشیاری، نائاگایی

Unscrupulous : بێویژدان
Wrath : داخی دڵ، غەزەب، ئەنرین، هێرس

کۆمەڵناسی :

Sociology

Axiology : بەهاناسی، زانستی بایەخ و نرخ
Aberrant behavior (Aberrance) : هەڵسوکەوتی لادەری، رەفتاری لارێیی
Abortion : کورتاژ، لەباربردنی ساوا
Abuse : بەکارهێنانی نابەجێ، بەد بەکارهێنان، کرداری خراپ کردن، دەستدرێژی کردن --- جنێودان، خوەسندان، سخێف گوتن
Affinity : نزیکایەتی، خزمایەتی، بەندیواری
Age : تەمەن
Age/sex structure : سترکتوری (پێکهاتە) تەمەن/ زایەند
Aggregate : کۆمەڵ، ئاپورە، گرووپ، دەستە، کۆبوونەوە
Agrarian society : کۆمەڵگای کشتوکاڵی
Agriculture revolution : شۆڕشی جوتیاری
Alienation : بێگانەیەتی، هەستی بێگانهایەتی
Alternative communities : کۆمەڵگاگەلی لەباتی، جڤاکگەلی ئەلترناتیڤی
Anarchistic : ئاژاوەخوازی، هەراخوازی، خوارمرخوازی
Ancestor worship : ئەژدادپەرەستی
Anthropology : زانستی مرۆڤناسی
Amalagamation : تێکەڵاوی/ هاوێتەی (پرۆسەی ژنومێردی لەگەڵ کەسانی نەتەوەی تر یان رەگەزگەلی جوارجۆر)
Androgyny : کەسایێتی نێر و مێینە، هەبوونی دوو باری ژنایەتی و مێردایەتی پێکەوبەستراو
Anomie : بێدام و دەستوری، بێڕێسای، بێنۆرمی، بێدابی
Antagonism, Opposition : بەرهەڵستی، ناسازاوی، دژایەتی، دوژمنداری، ناگونجان
Apartheid : ئەپارتاید (هەڵاواردنی رەگەزی لە ئەفریکای باشووری پێشودا)
Artificial Intelligence : ژیریی دەستکرد، هۆشی دەستکرد
Aristocracy چینی خانەدان، (دەسەڵاتی) ئەریستۆکراتی،
Asceticism : رەبەندی، خۆنکۆڵی، ئەوداڵی
Assimilation : یەکسانی، زاناقی، هاوچەشنی --- تێکەڵاوی
Asylum : پەنابەری
Atheism : بێخودایی، باوڕ بە خودا نەبوون، بێدین
Autarky : خۆبەستانیەتی، سەردەستی رەها، فەرمانڕەوایی رەها
Authority : دەسەڵات، کەڵێژ، توانایی، دەسرۆیشتن
Autocracy : تاکرەوی، حکومەتی رەها
Backstage : پشتپەردە
Banditry : چەتەیی، جەردەوانی
Barbarism : هۆڤیەتی، درندەیەتی، بەربەری، وەحشیەتی
Bastard : زۆڵ، بیژ، منداڵی دەرەوەی ژنومێردی رەوا لە هەندێک کۆمەڵگادا
Bias : ئاماڵ، بەرەولایی، (داشداری، لایەنگری) --- پێشدادوەری
Birth rate : رێژەی زاوزێ
Bourgeoisie : چینی مامناوەندی، بورژوازی، سەرمایەداری
Bureaucracy : بیرۆکراسی، کاغەزبازی، ئاڵۆزکردن و بێئەندازە رەچاوکردنی دام و دەستوری ئیداری
Capiatal : سەرمایە، سامان
Capital punishment : سزای مەرگ
Capitalist : سەرمایەدار
Caste : چین، تیرە، هۆز
Chaos : ئاژاوە، شەپەرزەی، ئاخوران، هەرکەهەرکە، شێوانشێوی
Childhood : منداڵیەتی، تەمەنی منداڵی
Child abuse : لێدانی منداڵ

Citizen : هاووڵاتی
Civil law : مافی سیڤیل/ مەدەنی
Civil society : کۆمەڵگای سیڤیل/ مەدەنی/ شارستانی
Class struggle : خەباتی چینایەتی
Coexistence, Life together : هاوژینی، پێکەوژینی
Colonialism : کۆلۆنیالیزم، داگیرکاری
Collective : کۆمەڵیی، هەرەوەزی، کۆلێکتیڤ
Competition : پێشبڕکێ، هاوڕکی، بەربەرەکانێ، بەرامبەرکێ
Conflict : کێشەوبەرە، ململانێ، پێکادان، ناتەبای، ناکۆکی
Court : دادگا
Crime : تاوان، گوناه
Cult : پەرەستن
Culture : کەلتوور
Democracy : دیموکراتی
Demography : حەشامەتناسی، دانیشتووناسی
Dependence : پشتپێبەستن، پابەندی، راپەرمونی، لەسەروەستانی
Dictatorship : دیکتاتۆری، زۆرەملێی، ملهۆڕیی
Discipline : رێکوپێکی، زاکوون، دیسپلین، دووزەنە، تەکووزی
Discrimination : هەڵاوارن، جوداڕوانینی رەگەزی
Employer : خاوەنکار
Ethics : رەوشت. ئاکار، دابی ئاکار، سنجی
Ethnic : نەتەوەیی، نژادیی
Equality : یەکسانی
Family : ماڵبات، خانەوادە، بنەماڵە
Fate, Destiny : چارەنووس، بەخت --- قەزاوقەدەر
Feminism : فێمینیزم، بڕوا بە بەرابەری ژن و پیاو
Freedom, Liberty : ئازادی، سەربەستی
Freedom of choice : ئازادی هەڵبژاردن
Frigid : هەستپێنەکردنی هەوەسی سێکس، ساردوسڕ، کەسێکی سارد لەڕووی سێکسەوە
Fugitive, Refugee : پەنابەر
Genocide : کۆکوژی، کۆمەڵکوژی
Ghetto : نەدارئاوا، گێتۆ، بێدەرەتانئاوا
Health : تەندروستی، ساخڵەمی، ساقیی
Herder : شوان
Heterogeneous : ناهاوڕێک، ناچەشن، تێکەڵاو
Homogeneous : یەکدەست، هاوچەشن
Homosexuality : هاوجنسبازی، هاوزایەندبازی
Ideology : ئایدیۆلۆژی، ریباز، رێبیر، بیرۆکە
Illitricity : نەخوێندەواری
Incest : تولازی، پەیوەندی سێکسی لەگەڵ ئەندامی بنەماڵەدا
Income : داهات، دەرامەد، ئاژار
Individual : تاکەکەس، تاک
Injustice : بێدادی، ناهەقی، نارەوایی
Juvenile : کەنج، لاو

Kin : خزم، کەسوکار
KInship : خزمایەتی
Labour : هێزی کار
Labour market : بازاڕی کار
Law : یاسا، دامودەستوور، قانوون
Leisure time, Spare time : دەسبەتاڵی، کاتی ئازاد
Love : ئەڤین، دڵداری، خۆشەویستی
of age (majority): باڵەق، تەمەنی یاسایی
Machisma : پیاوەتیپەرەستی
Marriage : ژنومێردی، پەیمانی هاوسەری، لفگرتن، زەوجین
Matriarchy : دایکسالاری
Mass medium : ماسمێدیا، ئامرازی راگەیاندنی گشتی
Middle class : چینی مامناوەندی
Migration : کۆچکبەری
Migrants : کۆچکبەر
Minority : کەمایەتی، کەمەنەتەوایەتی
Modern community : کۆمەڵگای مۆدێرن
Monopoly : پاوان، مۆنۆپۆلی
Morale : دڵگەرمی، جوامێری، ورە
Multiethnic : فرە نەتەوەیی، چەند نەتەوەیی
Mutual : دوولایەنە، دووسەرە
Myth : هزری پرِوپووچ، هەڵیتە، خورافە --- ئەفسانە
Nation : وڵات، گەل، نەتەوە
Nationality : نەتەوە، گەل
Neighborhood : دراوسێیەتی، هاوسایەتی
Newspaper : رۆژنامە
Niche : جۆری ژینگە، نیش
Norm : دەستوور بۆ رەفتار و بیرکردنەوە، نۆرم، ستاندارد
Normlessness : بێنۆرمی، بێدەستووری، بێستانداردی
Nuclear family : بنەماڵەی سەرەکی، ماڵباتی ناوەکی
Oppression : چەوساندنەوە، ستەم، زۆرداری
Order : رێکوپێکی، سازاوی، دووزەنە
Organisation : رێکخراوو، سازی
Overpopulation : پرحەشیمەت، پرِئاپورە، پرِخەڵک
Patriarchy : باوکساللاری
Population : حەشیمەت، دانیشتووان، ئاپورە، ژمارەی دانیشتووان، خەلک
Poverty : هەژاری، دەستەنگی، نەداری
Power : هێز، ئاوزان، دەسەڵات، توانایی
Pregnancy : ئاوسی، دووگیانی، سکپرِی
Prestige : ئابروو و دەستچوونی (باڵا)، پرێستیژ، دەسەڵات
battery Physical abuse; (jur.) assault and : لێدانی لەشی، لێدان و برینداركردن
Pension : خانەنشین
Gaol, Jail ,Prision : بەندیخانە، زیندان، گرتووخانە
[public] authority : دامودەزگا، دەسەڵاتداریەتی

the Supreme Court : دادگای باڵا
Race : ڕەگەز
Racism : ڕەگەزپەرەستی، ڕاسیزم
Radical : ڕادیکاڵ، بنجی، ڕەگوریشەیی
Rebellion : یاخیگەری، سەرکێشی
Respect : ڕێز، هێژایی، قەدر
Revolution : شۆڕش، سەرهەڵدان
Riot : ئاژاوە، هەرا، بشێوی
Ritual : ڕێوڕەسمی ئایینی
Sacred : پیرۆز، موبارک
Sanction : چارەسەری سزایی، ئابلۆقە
Sect : دەستەی ئایینی
Sector : کەرت، سێکتور
Segregation : جودایی، جیاکردنەوە (هەڵاواردنی ڕەگەزی)
Serfs : جوتیاری بێزەوی و نەدار، ژێرکڕ
School : خوێندنگا، قوتابخانە، فێرگە
Science : زانست، هین، تۆرە
Social class : چینی کۆمەڵی
Suicide : خۆکوژی
Technocracy : حکومەتی تێکنیککارن، تێکنۆکراسی
Tenant farming : جوتیاریی کرێداری
Theocracy : دەسەڵاتی خودا، تیۆکراتی، یەزدانسالاری
Third world : جیهانی سێیەم
Token : نیشانە، هەوە
Tolerance : دەربەری، دڵفراوانی، سەبر، پشوو
Totem : تەوتم؛ تشتێکی پیرۆز؛ ئاژەڵ یان دیاردەیەکی سروشتی تر کە بە بەندیواری تایبەت لەگەڵ کۆمەڵێکی مرۆڤ دەزانرێت
Totemism : تەوتێمیزم؛ ئاینێک لەسەر ئەو باوڕە کە شتە پیرۆزەکان (تەوتم) خاوەنی دەسەڵاتێکی سەرسروشتین
Trade union : سیندیکا
Satanism : شەیتانپەرەستی
Slavery : کۆیلەداری، کۆیلایەتی
Social justice : دادی کۆمەڵی، دادپەروەریی جڤاکی
Social status : پێگەی کۆمەڵی، باری جڤاکی، ئاوای کۆمەڵایەتی
Social trend : ڕەوتی کۆمەڵایەتی
Society : کۆمەڵگا، کۆمەڵ
Socioeconomic : کۆمەڵی ئابووری
Socioeconomic status : بارودۆخی کۆمەڵی ئابووری
Solidarity : هاوبەشی، هاوکاری، ناوکۆیی، هاوبەستی
Special language : زمانی تایبەت
Spurious relationship : نێوانیەتی زڕی، پەیوندیی ساختە
State : دەوڵەت، حکوومەت
Statistics : ئامار، ستاتستیک
Steriotype : یەکهاوی، کڵیشە، ستێریوتایپ
Subgroup : ژێرگرووپ
Subculture : گچکەکەلتوور، ژێرکەلتوور، وردەکەلتوور

Suburb : هان قەراس، دەوروبەری شار
Survey : پێداچوونەوە، لێکۆڵینەوە، پاسادان
Symbol : هێما، نیشانە، سیمبۆڵ
Taboo : تابوو، حەرامکراو
Terrorism : تێروریزم، ترسکاری
Theory : تیۆری، بیردۆز
Theology : ئاییناسی
Tradition : داب‌ونەریت، رەسم --- کەلەپوور
Traditional authority : دەسەڵاتی نەریتی/ سوننەتی
Traditional community : کۆمەڵگای نەریتی/ سوننەتی
Triad : سێینە، کۆمەڵی سێدانەیی
Tyranny : ستەمکاری، مارِیزیی، زۆرداری
Unemployment : بێکاریی
Undernourishment, Malnutrition : کەم خۆراکی
Under class : چینی ژێردەست
Upper class : چینی سەردەست، چینی باڵا
Urban : شاری، باژێڕی، شارستانی
Urbanization : باژێرسازی، نیشتەجێبوون لە شار
Urbanized area : دەڤەری باژێرکراو
Utopia : ئیوتۆپی، کۆمەڵگایێکی بێخەوش و ئایدیالی
Value : بەها، نرخ، بایی
Violence : توندوتیژی، زەبروزەنگ
Wages, Salary : مووچە، مانگانە، دەستهەق، ئاوان
War crimes : تاوانەکانی شەڕ
Wealth : سامان، دارایی، دەوڵەت، هەیەتی
Welfare : باشبژیەتی، خۆشگوزەرانی
Woman : ژن، ئافرەت
Work : کار، ئیش
Working class : چینی کرێکار
The World Bank : بانکی جیهانی
Xenocentrism : بێگانەپەرەستی
Xenophobia : بێگانەترسی، فۆبیای بێگانە

فیزیک :

Physics

Acceleration : تاو، لەزین، توندی
Anode : نانۆد، ئەلکترۆدی پۆزەتیف، جەمسەری پۆزەتیف
Amper : ئامپەر
Ammeter : ئامپەرپێو
Alternating current : تەزووی نۆرەکی
Angle of reflection : گۆشەی پەرچدانەوە، کونجی وەبەیی
Atom : ئەتۆم، گەردیلە، بچوکترین بەشی توخمێک
Barometer : بارومەتر، پەستانی هەواپێو، پەستانپێو
Battery : باتری
Calvin scale : پێودانگی (پێوەر) کالڤین
Camera : کامێرا
Capacitance : گونجانی ئەلکتریکی، بارگەگریی
Cathode : کاتۆد، جەمسەری نێگەتیف، ئەلکترۆدی نێگەتیف
Center of gravity : ناوەندی راکێشان
Centrifugal force : هێزی دەرپەڕاندن بۆ دەرەوە
Centripetal : بەرەوناوەکی، راکێشان بۆ ناوەوە
Centripetal force : هێزی راکێشان بۆ ناوەوە
Charge : بارگە، (کۆبوونەوەی) هێزی ئەلێکتریکی
Circuit : گێژەن، سێرکت
Closed circuit : گێژەنی داخراو
Composant : بەشی پێکهاتەیی
Concave : رووچاڵ، ناوچاڵ
Condenser, Capacitor : بارگەگر، ئەمبارە
Conductor : گەیێنەر، رێبەر
Conical pendelum : پاندۆلی قووچی
Continous current : تەزووی بەردەوام
Convex : کوورە (کۆقز)
Current : تەزوو، تەوژم، لێشاو
Cylinder : سیلەندەر، گلیل، لوولەک
proportion Definite : رێژەی جێگیر
Diffraction : لادان
Density : چڕیی
Detector : شەپۆلدۆز
Dioptre : دیۆپتری، یەکەی شکانی رووناکی
Direction : ئاراستە، رێڕەو
Dispersion, Slurry : پەرتبوون، پژگین
Divergence : پەڵهاوێژی، بەڵاوبوون
Dynamometer : هێزپێو
Effect : کاریگەری، شوێنکار، ستین، توان، ئاوزان
Electricity : ئەلکتریسیتە (جۆرێک وزە)، کارەبا
Electron : ئەلکترۆن (ئەتۆمی بارگەیی ئەلێکتریکی کە لە دەوروبەری ناوەکی ئەتۆمدا دەجوڵێتەوە)
Energi : وزە
Electric energi : وزەی ئەلکتریکی
Electric field : ناوەندی ئەلکتریسیتە

Electrolyte : ئەلکترولیت (مادەیەک کە لە شلاودا وزەی ئەلکتریکی لە نێوان دوو ئەلکترۆد دا دەبات و دەهێنێت
Electromagnet : موگناتیسی ئەلکتریکی
Electroscope : کارەبابین، ئێلکترۆسکۆپ، کارەباپێو
Equilibrium of forces : هاوسەنگی هێزەکان
Equilibrium constant : (هاوسەنگی) نەگۆڕی لەنگەر
Fahrenheit : فەرێنهایت، یەکەی پێوانی گەرما
Field of force : کادی هێز، گۆڕەپانی هێز
Flux density : (تەزوویی، رەوانی) چڕیی لێشاوی
Focal distance, Focal length : درێژیی تیشکویی، ناوبەری سووزان
force Force of reaction, restoring : هێزی پەرچدراو
Free fall : بازدانی سەربەست، کەوتنی ئازاد
Friction : لێکخشان، فریکشن، سوان
Focus, Focal point : تیشکو، خاڵی سووزان
Fuse : فیوز
Gravitation : هێزی راکێشانی[زەوی]، راکێشان، رافڕین
law Gravitation : یاسای راکێشان
Harmonic vibratory movement : بزوتنەوەی لەرەوەی سازاو
Homogeneous: یەکدەستی
Impedance : بەرهەڵستی دیار، بەرگری ئەلێکتریکی لە تەزووی نۆرەکیدا
Impulse : ئاژۆک (پاڵنەر)، هێزی بزوێنە، کام، زەبری گوڕ، گۆڕانکاری بڕی جووڵانەوە،
Inertia : سرەوتن، سستی، خاویی
Index : فاکتەری ژمارەی
Infrared : خوارووسوور، پەیوەندیدار بە تیشکی خوارووسوور
Instantaneous acceleration : تاوی (پەلە، لەزین) ساتی
Isolator : نەگەیێنەر، ئیزۆلاتر، جوداکەرەی گەرما و ئەلکتریسیتە (مادە یان دەزگایێک کە ئەلکتریسیتە ناگۆزێنێتەوە)
Laser : لەیزەر
Law of gravitation : یاسای هێزی راکێشان (ی زەوی)
Law of relativity : یاسای بەگوێرەیی، یاسای رێژەیی
Lens : لینز، "هاوێنە"
(Lever, crowbar (balanced : نوێڵ، لۆسە، سمک
Light : رووناکی
Light beam : تیشکی رووناکی
Lightning conductor : بروسکەگر
Luminous arc : کەوانی رووناکی
Magnet : موگناتیس
Magnetic force : هێزی موگناتیسی
Newton laws : یاساکانی نیوتۆن
Ohm : ئۆم (یەکەی بەرهەڵەستی ئەلکتریکی)
Ohm s law : یاسای ئۆم
Ohmmeter : ئۆمپێو
Open circuit : گێژەنی واڵا
Parallel switching ,Connection in parallel : پێوەندی هاوبەرەیی (شانبەشان، هاوڕێک)، پێوەندی بەراوڕێک
Phatom : فاتۆم، یەکەی پێوانی قووڵایی
Photon : فوتۆن، کوانتۆم رووناکی

Tareqwaisi@Gmail.Com
Physicist : فیزیکزان، فیزیاوان
Power : هێز
Power equation : هاوکێشەی هێز
Potential energi : وزەی شارەوە/ مت
Position-time graph : گرافی جێگا- کات
Prisma : پواز ک
Proton : پرۆتۆن
Refraction : شکانی رووناکی، گۆرانی ئاراستەی شەپۆل
Refraction index : هاوکۆلکەی شکان
Relationship, Correlation : نێوانیەتی، هاوپەیوەندی
Resistance : بەرهەڵستی کارەبای
Reflected image : وێنەی ئاوێنەیی
Ray : تیشک
Scale : پێوانە، پێوەر
Semi-conductor : نیوەگەێنەر، نیوەرێبەر
Seried connection : پێوەندی زەنجیرەی
Short Circuit : کورتە سێرکت (گێژەن)
Size, Dimention : قەبارە، ئەندازە، مەزنی
Sliding friction, Slippery friction : لێکخشانی خلیسکان، فریکشنی خلیسکی
Spat speed : خێرایی ساتی، خێرایی پلی
Specific heat capacity : کونجانی گەرمایی تایبەت (جۆری)
Specific gravity : هێزی کێشی تایبەت، قورسایی جۆری
Spectograph : سپێکتۆگراف، وێنەگری شەبەنگ
Spool : نەوەرە
Spring : سپرینگ، فەنەر، زەنبەلەک
power Spring : هێزی زەنبەلەک (سپرینگ، فەنەر)
Static electricity : کارەبای ستاتیک (نەجولاو، نەگۆڕ)
Strength of light, Luminance : تینی رووناکی، رووناکی
Temograph : تێمپۆگراف
Tension, Voltage : تەنگژین، ڤۆلتاژ، جیاوازی رووی ئەلکتریکی
Terminal voltage : تەنگژینی دووسەری
relativity Theory of : تیۆری رێژەیەتی (ئاینشتاین)
Thermostat : تێرمۆستات، دەزگای رێکخستنی گەرما
Total reflection : پەرچدانەوەی تەواو ، وەگەڕاندەوەی تەواو
Transistor : ترانسیستەر
Transformer : کارەباگۆڕ، ترانسفۆرماتۆر، وەرگێڕ، بگۆڕ
Ultraviolet : سەرووبەنەوش، شەپۆلی ئەلکترۆموگناتیسی
Undulating motion, Wave motion : جوولانی شەپۆلی
Uniform : هاوچەشن
Uniform field, Homogeneous field : کادی (گۆڕەپان) یەکدەستی/ هاوچەشن
Uniform motion : جوولانی (بزوتنەوەی) هاوچەشن
Vector : هەلگر
Velocity of light : خێرایی رووناکی
energi Vis viva, Cinetic : وزەی بزووتنەوی

Voltage : ڤۆڵتاژ، تەنگژین، پەستانی کارەبا
Voltmeter : ڤۆڵتپێو
Watt : وات، یەکی پێوانی کارەبا
Wattmeter : واتپێو
Wave length : درێژیی شەپۆل
Wire, Metal filament : تەل، وایەر
Work : کار

جوگرافیا و سروشت :

Geography and nature

Tareqwaisi@Gmail.Com

Africa : ئافریکا
Alpine : کوێستان
Altitude , Elevation : بەرزیی (لە سەرەوەی دەریا)، هێڵی بەرزیی
Antarctica : دەڤەری جەمسەری باشوور، ئانتارکتیس
بازنەی جەمسەری باشوور (بازنەیێکی هزرییە لە پانیی جوگرافیای 66 پلەیی°30'- ی باشووری, لە دەوروبەری جەمسەری باشوور) :
Antarctic Circle
Antipodes : خاڵی دژدار/ بەرانبەر (وەکو جەمسەری باکوور و جەمسەری باشوور)
Atlantic ocean : ئەقیانوسی ئەتڵەس
Arable land : کێڵگە، مەزرا، زەوی جوتیاری
Archipelago : کۆمەڵە دوورگە، گەلەدوورگە
Arctic circle : بازنەی جەمسەری باکوور
Asia : ئاسیا
Autumnal equinox : یەکسانی شەو و رۆژی پایزی
Australia : ئەوسترالیا
Bathymetric map : نەخشەی کۆرپێوانی؛ نەخشەی قووڵپێوانی
Beach :کەناری دەریا، گوێی دەریا
Bog : زۆنگ، گەنکاو، زەلاو
Bush : دەوەن، دارچک، چڵو
Black sea : دەریای رەش
Baltic sea : دەریای بالتیک
Bay : ئاودڕ، کەنداوی بچوک
Creek ,Brook : جۆبار، جۆگە
Canal : کارێز، نۆکەند، جۆگە
Canyon : دەربەند
Channel : کەناڵ، تەنگەڵان، ئاوەڕۆ
Cliff : زنار، زانک، تەختە بەرد
Cape : باریکان، بێڤلە، دەماخە (پارچەزەوییێکی سوخنین کە دەرئەپەڕێتە نێو دەریا، ئەقیانوس، دەریاچە یان رووبار)
Cartographer : نەخشەکێش
Cartography : نەخشەکێشی
Casade : سۆلاڤ، تاڤگەی چکۆلە
Continent : قارە
Continetal : قارەیی
Compass : قیبلە نما
Crevice, Cleft : کەڵشی/ درزی چیا
Clay : قوڕ، هەڕگ
Crater : دەمی گڕکان, زارکی گڕکانی
Cave : ئەشکەوت، مەڕ، کەوری
Coast : رۆخ[ئاو]، بەراو، قەراخی دەریا
Coral :مەرجان
Cove : کەنداوی چکۆلە
Sand dune) Dune) : گردە لم، گرتی زیخیی
Dam : بەربەند، بەربەست، سەد
Ditch : چەپەر، چاڵ، کەند
Desert : بیابان، سەحرا

Delta : یەکاو
Earthquake : بوومەلەرزە، ئەرد هەژێن
East (E) : رۆژئاوا
Eastern Hemisphere : نیوگرۆڤەری رۆژهەڵاتیی (بریتیە لە قارەی ئافریکا، ئاسیا، ئەوسترالیا و ئەوروپا)
Equator : هێڵی ئیستوا
Equinox : یەکسانی شەو و رۆژ
Esturary : رێژکە
Eufrat : فیرات
Europe : ئەوروپا
Field : دەشت، زەوی، کێڵگە
Fjord : فیورد، کەنداوی تەنگ و باریک
Forest : دارستان، جەنگەڵ، لێرەوار
Geologic map : نەخشەی زەویناسی
Geyser : گراو، چاوکەی گەرم
Glacier : بەیەوە، کۆمەڵە سەهۆڵ، سەهۆڵان
Glen : دۆڵی کوێستانی، دۆڵی تەنگ
جی‌پی‌ئێس: کورتکراوی سیستێمی جێگەدۆزینەوەی دونیایی (دەزگای جی‌پی‌ئێس درێژیی جوگرافیای و پانیی جوگرافیای تەواو راستت
GPS (global positioning system) : ئەداتێ)
Groundwater : ئاوی ژێر زەویی
Grove, Copse : لێڕ، نزار، بێشە
Gulf : کەنداو
Hemisphere : نیوگرۆڤەر
Hillside, Slope ,Hill : گرد، زینوو، تەپە، بەرزایی
Hillock : گردەڵە، تەپەی چکۆلە
Horizont : ئاسۆ
Inlet : دەربەک
Island : دوورگە، لەندە
Iceberg : چیای سەهۆڵی
Islet : ناوەڕوان، گراوک، دوورگەی چکۆلە، ئاد
Isthmus : باریکە، تەنگەی بەتاڵ
Indian ocean : ئەقیانوسی هیند
Lake : دەریاچە
Land : زەوی، خاک، ئێشکانی، بەژ
Latitude : پانیی جوگرافیای، هێڵی پانیی
Lagoon : مرداو
Lava : پشافتە، بەردی تۆیاو کە لە گڕکانەوە دەبارێتە سەر رووی زەوی
Longitude : درێژیی جوگرافیای
Map : نەخشە
Meadow : مێرگ، گیاجاڕ، مەزرا
Mesopotamia :مێزۆپۆتامیا، نێوانرۆباران
Meridian : هێڵی درێژیی جوگرافیای، درێژە هێڵ
Mirage : تراویلکە، َسەراو ً
Mediteranian sea : دەریای ناوەڕاست
Mountain; Hill; Rock : چیا، شاخ، کێو، کەژ

Tareqwaisi@Gmail.Com
Mountainpeak : لووتکەی چیا
Mountain range : زەنجیرە شاخ
Mountainside : داوێنی چیا
Marsh : قامیشەڵان، گەڕاو
Water meadow : مێرگاو
Mound : تەپۆڵکە، هەندەڤ
North (N) : باکوور
North pole : جەمسەری باکوور
North America : ئەمریکای باکوور
NE(Northeast) : باکووری رۆژهەڵاتی، باکووری رۆژهەڵات
Northwest (NW) : باکووری رۆژاوای، باکووری رۆژاوا
Middel east : رۆژهەڵاتی ناویین
Ozone layer : چینی ئۆزۆن
Oasis :خەمەرک، واهە، سەوزایی نێو بیابان
Ocean : ئەقیانوس
ocean Pacific : ئەقیانوسی ئارام/ هەردا/ هێمن
Peninsula : نیودوورگە، شێوەدوورگە
Plain : دەشت، کاکی
Plateau : لاتە بەرزە، زەوی تەخت، تەختان
Pond : گۆم، گۆماو
Prairie : چیمەنزار
Puddle : تنۆلێگ ئاو، لیچ
Rapids : خوڕێن
Ravine : کەندال, دۆڵی تەنگ و قووڵ
Red sea : دەریای سوور
Reef : گردی دەریای
Reservoir : ئاو ئەمبار
Ridge : یاڵ، سەفان، پشتەشاخ، رشتەی چیا
River : رووبار، چەم، رۆ
River bed : نهال
Scale : پێوەدانگ، پێوەر
Slope of hill : بەروار، هەوراز
Stream, Small river : چەم، جۆگە، رووباری چکۆلە
South (S) : باشوور
Southeast (SE) : باشووری رۆژهەڵاتی
South pole : جەمسەری باشوور
South America : ئەمریکای لاتین
Hemisphere Southern : نیوگرۆڤەری باشووری (ئەو نیوەیەی زەوییە کە لە باشووری هێڵی ئیستوا دایە)
Southwest (SW) : باشووری رۆژاوای
Sea : دەریا
Sea level : ئاستی دەریا
Solstice : چلە؛ چلەی هاوین/ چلەی زستان
Sound : تەنگە، گەروو
Source : سەراو، سەرچاوە، چاوکانی

Tareqwaisi@Gmail.Com
Spring : کانی، چاوکە
Stone : بەرد، کوچک، تەوەن
Tundra : توندرا؛ دەشتی بێداری دەڤەری جەمسەری
Tree : دار، درەخت
Tropic : گەرمەسێر
Tigris : دیجلە، ' دەجلە '
Tributary : زێ
Valley : دۆڵ، گەلی، شیوو
Vernal equinox : یەکسانی شەو و رۆژی بەهاری
Vulcano : گرکان
Waterfall : تاڤگە
Weather map : نەخشەی کەشناسی
West (W) : رۆژهەڵات
Western Hemisphere : نیوگرۆڤەری رۆژاوای (ناوێکی دیکەیە بۆ ئەمریکاکان (یان دونیای نوێ))

کیمیا :

Chemistry

Acid : ترش، ئەسید

Acetic acid : سرکە

Alkali : ئەلکالی، قلیەیی

Alcohol : ئەلکهۆل

Ingot ,Alloy : دارِشتە، ئەمێژین

Alminiume - - - (Al)ئەلمینیۆم، فافۆن

Asphalt : قیر، ئەسفالّت

Atom : ئەتۆم، گەردیلە، بچووکترین بەشی توخمێک

Atom number : ژمارەی ئەتۆم، رەنووسی ئەتۆم

Atom mass : هەرژی ئەتۆم

nucleus Atomic : ناوەکی ئەتۆم

Balance (Scales) : تەرازوو

Base : باز، تفت، مادەیەکی کیمیایی کە "ئایونی (Ion)" هیدرۆجن هەڵدەگرێت؛ دژانبەری ترش/ ئەسید

Boiling point : پلەی کولاّن

Brass : براس، مسی سپی، "برنج"

Bronze : برِۆنز

Buffer salt : خوێی بافەر

Calcium : کالسیۆم

Cement : چیمەنتۆ

کالۆری، پێوانی چەندیی وزە لە خۆراکدا (ئێستاکانێ لەباتیدا بۆ ژماردن یەکەی

Calorie: ("joule" بەکار دەبرێت)

Carbon - - - (C) کاربۆن، رەژوو، خەڵۆزی پەتی

Carbon dioxide : دیئۆکسیدی کاربۆن، گازی کاربۆنیک، ئیندیریک کاربۆنیک

Carbon monooxide : مۆنۆئۆکسیسی کاربۆن

Catalyst : کارلێکیار، کاتالیزەر، پەرەپێدەری کارلێکی کیمیایی

Charge : بارگە، (کۆبونەوەی) هێزی ئەلکتریکی

Chemical bond : بەندی کیمیای

formula Chemical : فۆرمولەی کیمیای

Chlorine : کلۆرین، کلۆر

Chromium : کرۆم، کرۆمیم

Chalk : دەباشیر، گەچ

Chemist : کیمیازان

Coalstone : بەردە خەڵۆز

Coal : خەڵۆز، سوخاڵ، کەم

Concrete : کونکرێت، بتۆن

Concentration : پەیتی

Conductivity : [شیانی گەێنەری، گەیاندیەتی [گەرما، ئەلکتریسیتە و هتد

Contaminent : پیس‌کردن

Compound : تێکەڵە، ئاوێتە، پێکهاتە

Copper - - - (Cu) مس، پاخر

Current (electric current) : تەزووی کارەبا

Critical point : خالی لارسەنگ

Crude oil : نەوتی خاو

Crystal : کریستاڵ، بلوور

Cyanide : سیانید، تێکەلاوەی سپی و کریستاڵی
Diesel oil : دیزڵ
Density : چڕیی
Diamond : ئەڵماس
Dilution : شێناو
Electric : ئەلکتریک، کارەبا
Element : توخم، مێتاڵە بنچینەییەکان/ سەرەتاییەکان
Enzyme: ئەنزیم، مادەیەکی ئاوێتەیە کە کار دەکاتە سەر هەندێ پرۆسەی کیمیایی (بۆ نموونە خۆراک هەرس کردن)
Ether : ئیتر
Equilibrium : هاوسەنگ
Equivalent : یەکسان، هاونرخ، هاوچەند، هاوهێز
Fall out : وەشتی رادیۆئەکتیف (تیشکدەر)
Flask : فلاسک؛ دەفر/ قاپێکی شووشەیی بە ملێکی باریکەوە (کە لە ئەزمونگەکاندا بەکار دێت)
Flint :بەردی چەخماچ، بەرستە
Fertilizer : پەینی کیمیایی
Flame : بڵێسە
Fluorine : فلۆرین، توخمی ژاراوی و زەرد
Freezing point : پلەی بەستن
Funnel : باجە، کۆڤک، رۆحەتی، کەرستەیێک بۆ پڕکردنی شلئاو بەنێو کونیلەی تەنگدا
Fuel :سووتەمەنی
Glucose : گلوکۆز
Gluten : گلوتین، پێزە
Graphite : گرافیت، کاربۆنی سروشتی
Gravitation : هێزی راکێشانی[زەوی]، راکێشان، رافڕین
Glue : کەتیرە، سرێش، چەسپ، چرک
Gas : گاز
Granite : گرانیت، بەردی خالاّوی
Gold - - - (Au) زێڕ، ئاڵتون
Heavy metal : مێتاڵی قورس
Helium : هێلیۆم، توخمی کیمیای بێرەنگ و بۆن
Hetrogenious : ناهاوچەشن، جۆربەخۆر
Iodine - - - (I) یۆد
Impurity : پیسی/ چەپەڵی
Insoluble : ناتواو (مادەی)
Ironstone : بەردی ئاسن
Iron oxide : ئۆکسیدی ئاسن
Iron - - - (Fe) ئاسن
Kerosine : کێرۆسین، نەوتی سپی
Laboratory : لابۆر، ئەزموونگە، تاقیگە
Lactic acid : ترشیی لاکتیک
Latex : لاتێکس، لاستیکی خاو
Lead : سرپ، قورقوشم
Lime : کەڵس، ئۆکسیدی کالسیۆم
Lime stone : بەردی کەسڵ، کاربۆناتی کەلسیۆم

Liquid : شلئاو، شله
Methane : مێتان (گاز)
Microscope : میکرۆسکۆپ
Mineral : کانزا (مادەی نائەندامی (نائۆرگانیکی) لە پێستی زەویدا (crust of the earth) ؛ جۆری بەرد)
Magnet : موگناتیس
Mass : هەرژە، ّچەندێتیّ
Mercury, Quicksilver - - - (Hg) جیوە
Metal : مێتاڵ، توخمێکی (مادەیکی بنچینەی) کانزایی زۆر رەق (بۆ نموونە ئاسن)
Matter : مەتێریا، مادە
Magnifying galss : لینزی دەستی، ئاوێنەی گەورەکردن، میکرۆسکۆپی بچووک
Marble : بەردی مەڕمەڕ، مەڕمەڕ
Melting point : پلەی تاوینەوە
Mixture : تێکەڵە، گیراوە
Molarity : پلەیَ پەیتی، مولاریتە
Mole : مول، گرام مولیکیول
Molecule : مولیکیول، گەرد، بچووکترین بەشی ئاوێتەیکی کیمیای --- پیچکێک، تۆزقالیک، تۆزێک
Mustard : موستارد، گورمزە، تروکە، خەردڵ، ئاهووری
Nucleus : ناوک
Nuclear- : ناوەکی -
Nickel - - - (Ni) نیکل
Nitrogen - - - (N) نیترۆجن، توخمی گازی
Nitroglycerin : نیترۆگلیسیرین
Nonferous : بێئاسن
Octan number : رەنووسی ئۆکتان
Osmosis : ئوسمۆز، دەلآندن، تێپەڕیەتی
Oxidation : ئۆکسید کردن
Oxygen : ئۆکسیجن، مادەیەکی گازییە کە لە هەوا دایە و لە کاتی هەناسەکێشاندا بۆ نێوەوە هەلدەکێشرێت
Orbital : ئۆربیتاڵ، کەلێنێک لە بۆشای ناوکی ئەتۆمدا
Ore : کانزای خاو
Particle : گەرد
Pearl : مرواری
Peroxide : ئاوی ئۆکسیجنی، پەرئۆکسید
PH number : نرخی PH، رەنووسی هایدرۆجینی
Phosphorus : فۆسفۆر، توخمی کیمیایی سپی
Pressure : پەستان، پاڵەپەستۆ، گوشار
Precious stone : گەوهەر، بەردی بەنرخ
Plastic : پلاستیک
Kerosene ,Paraffin oil : نەوتی سپی، پارافین
Petrol, (gasoline US) : بەنزین
Petrolium : نەوتی خاو
Plutonium : پلۆتۆنیوم، توخمی رادیۆئەکتیف (تیشکدەر)
Polyhedron : چەندسووچی
Polymer : پۆلیمێر
Precipitation : بنیشتووی، شێڵی

Proton : پرۆتۆن
Quantum : بڕ، چەندە
Quarts : بەردی کوارتز
Radiation : تیشکدان، تیرێژدان
Radical : رادیکاڵ، ئەتۆم یان مۆلەکولی (گەرد) کارلێکخواز
Radioavtive : تیشکدەر، رادیۆئەکتیف
Radon : رادۆن
Reagent : ناسەر، دەرخەر، دۆزەر
Reactant : کارلێکەر
Reaction : کارلێک
Reagent : مادەی کیمیای
Residue : پاشماوە
Saccharin : ساکەرین، جێگرەشەکرێکی کریستاڵی سپی
Saturated oil : رۆنی تێربوو
Silver --- (Ag) زیو
Stopper (Plug): سەربەند، شتێک کە بۆ گرتنی کونی لوولەی تاقیکردن بەکار دەبرێت
Steel : پۆڵا
Solid : (مادەی رەق) رەقە
Solution : گیراوە
Solvent : توێنەر، بوهوژێنکەر، شلاویێک (بۆ نموونە Thinner) کە مادەیەک (وەکوو رەنگ یان لاک) دەتوێنێتەوە
Specific heat : گەرمی جۆری
Starch, Amylum : نیشاستە
Steam, Vapour : هەڵم، هەڵمئاو
Structual formula : فۆرمولەی پێکهاتن
Substance : مادە
Substitue : جێگرەوە
Sublimation : هەڵچوون، وەرگێڕانێکی کیمیایی، راستەخۆ لە رەقەوە بۆ گاز
Sulphur : گۆگرد
Sweep : سووتک
Thermal : گەرمایی
Thermometer : تەرمۆمەتر
Thermostat : تێرمۆستات، (دەزگای) گەرما رێکخەر
Testtube : بۆریی تاقیکردنەوە، لوولەی ئەزموون
Tin --- (Sn) تەن، تەنەکە
TNT, Tri Nitro Toleune : تیئنتی، تری نیترۆ تولۆن
Unleaded : بێسرپ (بەنزینی)
Unsaturated : ناتێر
Unstable : ناجێگیر
Uranium : یورانیۆم
Unsaturated oil : رۆنی تێرنەبوو
Valency : گونجانی کیمیای، پێکهاتەی ئەتۆمی --- هاوتای رەگەز
Volume : قەبارە
Volumetric Flask : فلاسکی بارستپێویی، بۆتڵی قەبارەیی
Vulcanic stone : بەردە ئەستەمی (گرکانی)

X-ray : تیشکی ئێکس
Zinc ... (Zn) زینک، توتیا

Tareqwaisi@Gmail.Com

ماتماتیک "بیرکاریی" :

Mathematics

Tareqwaisi@Gmail.Com

Abscissa : کۆردیناتی ئێکس، ئەبسیس، دووری پۆیی (ئاسۆیی)
Abskiss : کۆردیناتی سینوس
Acute angle : گۆشەی تیژ
Addition : کۆ، کۆکردنەوە، سەربارکردن، خستنەسەر --- زیاد، زێدە
Adjacent : تەنیشت
Algebra : جەبر
Align : ریز کردن، بە هێڵ کردن، ریکخستن (سرە)
Altitude : بەرزی (لە سەرەوەی زەوی)
Angle : گۆشە، کونج، کاش
Antiderivative : فەنکشینی سەرەتایی
Apex : دوند، لووتکە
Approximate : نزیک هاتن یان کردن --- بە شێوەی تەخمینی حیسابکراو --- هاوتا
Area : پانتایی، رووبەر
Arithmetic, Counting : ژماردن، حیساب کردن
Ascending : بەرزبووەو
Asymptot : هێڵی لێنەکەوت
Average (Mean value) : ناوەنجی، ناوگین
Axis : تەوەرە
Axis of symmetry : تەوەرەی هاوتایی (هاوئەندازە)، تەوەرەی سیمێتری
Bar graph : گرافی مێڵی
Base : بنکە، پایە
Bi : دوو، دووبار
Billion, Milliard : میلیارد، بیلیۆن (هەزار میلیۆن)
Binary : دوودانەی، دوودوویی
Binomial : دووتێرمی، دوورادەی
the Binomial Theorem : دیتانەی دووتێرمی
Bisector : دوونیوکەر، لەتکەری گۆشە
Boundary : سنوور، لێوار
Breadth : پانایی، پانی
Caculator : ژمێرەر، مەکینەی ژماردن
Cardinal number : ژمارەی سەرەکیی (وەکو یەک، دوو)، کاردینالّ
Chinese abacus : چورتکەی چینی (ئامێری ژماردن)
Chord : ژێ
Circle : بازنە
Circumfernce, Perimeter : چێوە، چەمەرە
Coefficient : هاوکۆڵکە، فاکتەری هاوبەش
Comma : کۆما، بۆر (,)
Complex number : ژمارەی ئاڵۆز
Composite number : ژمارەی ئاوێتە
Cone : قووچە
Coordinates : کۆردیناتەکان (ی تان و پۆ)، بەردێل، دووری
Constant : نەگۆڕ
Corner : سووچ، کوژبن

Correspondent : هاوتا
Cosecant : برەری تەواو (بتا)
Cosine : کۆسینوس، بەریەک تەواو
Cube : شەشپاڵو، خشتەک
Cubic meter, Meter (US): مەتری سێجا، مەتری خشتەکی
Cubic : سێجا
Cuboid : شەشپاڵو
Curve : کەوانە، هێلی چەمیاو، چەماوە
Cylinder : سیلەندر، لوولەک
Decagon : دەگۆشە، دەلا
Decomposition : شیتەڵکاری (میتۆدی لێدەرکردن)
Decimal : دەیەک، دەیی
Decimal point : خاڵی دەیی
Decimal fraction : کەرتی دەیی
Decimal system : سیستێمی دەیی
Deduct : کەمکردن، دابەزاندن
Degree : پلە
Denominator : ژێربەش، ژێرەی کەرت (ئەو ژمارەیە کە لە ژێرەوەی هێڵی کەرت دایە)
Depth : قووڵایی، کۆرانی
Derivative : گرتە، لێوەرگرتوو، داڕێژراو، گۆڕانکاری فەنکشن
Diagonal : دووسیلەبڕ، تیرەیی، ماروڵو
Diagram : دیاگرام، نەخشەی گرافیکی
Difference: جیاوازی
Digit : ڕەقەم
Dimension : قەبارە، ئەندازە (درێژای، پانای، بەرزای)
Distance : ناوبەر، دووری، مەودا
Division : دابەش
Divider : بەشکەر
Diameter : تیرە
Dividend, Divisor : بەشی
Dozen : دەرزەن
Double : جووت، دووهێندە، دەبڵ
Edge : لێوار، قەراخ
Elognated shape : درێژۆکە، تەشک، لاکێشە
Ellipse : هێلە، تەنی هێلەیی
Equal : یەکسان، بەرانبەر
Equalangular : گۆشەیەکسان
Equilateral : لایەکسانە
Equilateral triangle : سێگۆشەی لایەکسانە
Equation : هاوکێشە
Equilateral : لایەکسانە
Equivalent : هاوبایی، هاوکێش، بەرانبەر
Endpoint : خاڵی کۆتایی
Evaluate : هەڵسەنگاندن، نەهاندن (دەستەواژەیەکە کە لە جەبردا بەکار دێت)

Even number : ژمارەی جووت
Exponent : نوێن، توان
Exponential function : فۆنکسیۆنی (فەنکشن) نوێنی
Half : نیو
Finite : بەرسوور، سنووردار، کۆتاییدار، رادەدار
Factor : فاکتەر، هاوکۆڵکە
the Factor Theorem : دیتانەی فاکتەر
Figure : رەقەم --- شکڵ
Flip (Mirror image or reflection): پەرچدانی، وێنەی ئاوێنەی
Formula : (فۆرمولە (دەستووری ماتماتیکی
Fortnight : دوو هەوتە یان 14 رۆژ
Frequency : فراوانی، فریکوەنسی، دووپاتی
Function : (فۆنکسیۆن، فەنکشن (پەیوەندی ماتماتیکی لە نێوان دوو نرخدا
Fraction : ((4/3 کەرت (دابەشکردنێک کە رێک دەرنایێت (بۆ نموونە
Height : بەرزای، بەرزی
Horizontal : ئاسۆیی
Hypotenusa : ژێی گۆشەوەستاو
Geometry : ئەندازەگەری، ئەندازەزانی، زانستی ئەندازیاری
Greenwhich Mean Time (GMT): کاتی گرینج
Google : 10 بە توانی 100، دە سفر بەدوای رەقەمی 1دا
Graph : گراف
Gross : (12 دەرزەن، (کۆی گشتی، تێکڕایی
Heptagon : هەفتگۆشە
Hexagonal : شەش گۆشە
Hexagon : شەشچەمک
Hexahedron : شەشڕوویی
Histogram : (هیستوگرام (میڵ گرافێک کە بەرفراوانیی بەربڵاوی نیشان ئەدات
Horizontal coordinate : (کۆردیناتی پۆیی (ئاسۆیی
Imaginary number : ژمارەی هزری/ خەیاڵی
Imaginary unit (i) : یەکەی هزری/ خەیاڵی
Index : توان، ئیندێکس
Integer : ژمارەی راست، ژمارەی تەواو
Integral : (ئینێگرال (رادەیەکی ماتماتیکی بۆ ژماردنی رووبەر و بارستە
Intersection : خاڵی یەکتربڕین
Interval : مەودا، دۆرینگ، ناوبەر
Isosceles triangle : سێگۆشەی دوولایەکسانە
Logarthim : لۆگاریتم
Line : هێڵ
Linear : هێڵی
Limit (threshold value) : رادە
Maximum : ئەوپەڕی، بەرزترین، ماکسیمم
Maximum point : خاڵی ئەوپەڕی، بەرزترین (مەزنترین) خاڵ
Mathematics, Maths : ماتماتیک، بیرکاریی
Median : (ناویی (ناویی لە سێگۆشەیەکدا هێڵێکە لە سووچێکەوە تا خاڵی ناوەڕاستی ئالی بەرانبەرەوە

Tareqwaisi@Gmail.Com
Mid-point : خاڵی ناوەڕاست
Minimum : ئەمپەڕی، کەمترین، مینیمم
Minimum point : خاڵی ئەمپەڕی، کەمترین خاڵ
Minuend : لێدەرکراو
Minus : (-) دەر لە، کەمیی، نیاشانەی نێگەتیف
Mutiplicand : پێ‌لێکدراو
Multiplication : لێکدان
Multiplier, Multiplicator : لێکدراو
Negative : نێگەتیف
Nought : سفر
Number : ژمارە
Numerical : ژمارەیی
Numerator : سەربەش، سەری کەرت (ئەو ژمارەیە کە لە سەروەی هێڵی کەرت دایە)
Oblique : لار، چەوت
Oblong : درێژۆکە، تەشک، لاکێشە
Octagon : هەشتگۆشە
Octahedron : هەشتڕوو
Origin, the point (0,0) or (0,0,0): بنچینە، ناوەندی کۆردینات، ناوەندی هاوپایە
Orthogonal : گۆشەستوون، هاوستونی، راست گۆشە
Parallel : هاوبەر، بەراوڕێک، هاوشان، هاوڕێک
Pascal's triangle : سێگۆشەی پاسکال
Parallelogram : لاهاوبەرە
Parallelepiped : رووهاوبەرە
Partial sum : کۆبەش
Percent : لەسەدا
Perimeter : کەمەرە، چێوە، دەوران دەور
Plus : زێدە کردن بە، لەگەڵ، (سەرباری)
Plus sign : (+) نیشانەی کۆ
Point in common : خاڵی هاوبەش
Polar : بەرانبەر، دژانبەر
Polar form : فۆرمی دژانبەری/ بەرانبەریی
Polygon : چەند پاڵۆیی
Polynomial : پۆلینۆم، چەند فۆرمۆلەیی
Positive : پۆزیتیف
Point : خاڵ
Prime : کوێرە، یەکەمی
Prism : پواز، ئاوێزە
Probability : شیمانە، ئیحتماڵ
Product : بەرهەم
Proportional : هاوگر، هاوریژە
Product : بەرهەمی لێکدان
Pyramid : هەرەم
Pythagorean theorem : دیتانەی پیتاگۆرەس
Vertical : ئەستونی

Quadrant : چارەکە، چارەکی بازنە
Quadrilateral : چوارگۆش، چوارچەمک
Quotient : بەرکەوت، ئەنجامی دابەشبوون
Quarter : چارەک
Radian : رادیان، گۆشەی نیوەتیرەیی
Radious : نیوەتیرە
Random number : ژمارەی هەرەمەکی
Reciprocal : ناوکۆیی، تەواوکەر
Reciprocal angles : گۆشەگەلی ناوکۆیی
Rectangle : لاکێشە
Rectangular parallelopiped : رووهاوبەرەی راست گۆشە
Regulat triangle : سێگۆشەی هاولا
Region : دەڤەر، ناوچە، هەرێم، ناوە
Result : وەڵام
Resultant : بەرئەنجام
Rhomb [us] : لەبزینەیی، لەوزی
Right angle : گۆشەوەستاو
Rotation : خولانەوە، زڤرین
Second derivative : گرتەی دووەم
Second degree equations : هاوکێشەگەلی پلە دووەم
Sector : کووز، کەرت
Semicircle : نیوبازنە، نیوگۆڤەند
Sequence, as in a sequence of numbers : پاشیەکی ژمارە
Side : لا، ئال
Sine : سینوس، بەریەک
Square : چوارگۆشە
Square : توانی دووەم، چوارینە
Squar meter, Meter (US): مەتری جوارگۆشە
Square root : ریشەی دووەم
Sphere : گۆ، گرۆڤەر، تۆپ
Standard : پێوانەیی، ستاندارد
Standard deviation : لادانی پێوانەیی/ ستانداردی
Statistic : ستاتیستیک، ئامار، هەلژمار
Straight angle : گۆشەی راست
Straight line : هێڵی راست
Subset : ژێرتاقم
Subtraction : لێدەرکردن، کەمکردنی
Subtrahend : دەرکراو
Sum : کۆ، سەرجەم
Surface : رووبەر، سەررِوو، بان
Symmetry : هاوتایی، سیمێتری
System of equations : سیستێمی هاوکێشە
Tangent : هێڵی لێکەوتە، تانگێنت
Term : تێرم، رادە

Tetrahedron : چوارڕوو

Trapezoid : شەفتوڵ، قەناس، نیوەلاکێشە (لاتەریب)

Trinangle :سێگۆشە

Trigonometry :سێگۆشەوانی، سێگۆشەکان: زانستی پەیوەندی نێوان گۆشە، ئال و هتد لە سێگۆشەدا

Vlaue : بەها، نرخ

Variable : گۆڕبار، گۆڕاو

Variance :ناپێیی، ناتەبایی، لە گۆڕانکاریی

Vector : هەڵگر

Volume : بارستە

Uneven number : ژمارەی تاک

the X-axis : تەوەرەی X (ئێکس)، تەوەرەی تانی

the Y- axis : تەوەرەی Y (وای)، تەوەرەی پۆیی

Zero : سفر

Zero, Root : سفراندن

ئامار :

Statistics

Abnormal curve : کەوانەی ئەبنۆرماڵ، چەماوەی نائاسایی
Absolut error : هەڵەی ڕەبەق
Absolute frequncy : فریکانسی ڕەبەق، چەندێتی، ژمارە
Absorption distributions : دابەشیگەلی ڕاکێش
Absorbing region : ناوچەی ڕاکێش
Accumulated frequncy : فریکانسی هەڵچنراو
Absolute measure : پێوانەی ڕەبەق
Accuracy : دروستی، ڕێکی
Acceptance boundary, Acceptance line : سنووری قەبووڵی
Acceptance control chart : دیاگرامی کۆنترۆڵی قەبووڵی
Adequate subset : ژێرکۆمەڵەی بەس
Adaptive inference : دەرئەنجامی گونجێنراو
Additive model : مۆدێلی زێدەکراو
Aitken estimator : مەزندەکەری ئایتکێن
Aleatory variable : گۆڕاوەی شانسی
Alpha error, Error of first kind : هەڵەی ئەلفا (ژمارە یەکەم)
Alpha index, Index of Pareto : ئیندێکسی ئەلفا، توانی پارێتۆ
Alternative hypothesis : گریمانەی ئەلێرناتیڤی، دژگریمانە
Algorithm : ئالگۆریتم، شێوازی چارەسەرکردنی کێشە
Alter periodogram : پەریودوگرامی ئالتێر
Amplitude : ئەمپلیتود، بەرفراوانی شەکانەوە
Amplitude ratio : ڕێژەی ئەمپلیتود
Analogue computer : کۆمپیوتەری ئەنالۆگ (پێوانەیی)
Analysis : تاوتوێکاری، ئەنالیز، شیکاری
Analysis of variance, (ANOVA) : تاوتوێکاری ڤەرەیانس
Analytic regression : پاشۆچوونی شیکاریی
Analytic survey : هەڵسەنگاندنەوی شیکاریی
Analytic trend : ڕەوتی شیکاریی
Arbitrary origin, Working mean : ناوینی کردوەیی
Angular variables : گۆڕاوەی گۆشەیی
Approximation error : هەڵەی نزیکی
Array : ڕیز
Arithmetic Mean : ناوینی ئارتێمیک، مامناوەندی چەندان ژمارە
Association : نێوانیەتی، پەیوندیەتی
Associate class : پۆلی پەیوەندیدار
Asymptotic standard error : هەڵەی ستانداردی ئەسیمپۆتیک (هێڵی لێنەکەوت)
Asymptotic efficiency : کارایی ئەسیمپۆتیک (هێڵی لێنەکەوت؛ هێڵێک کە نزییکی کەوانەیێک دەبێتەوە بێ ئەوە لێیبدا)
Asymptotic Normality : نۆرماڵبوونی ئەسیمپۆتیک (هێڵی لێنەکەوت)
Attribute : وەسف، پێناسەی چۆنیەتی
Auto-catalytic curve : کەوانەی ئاوتۆکەتەلیک (خۆکارلێکیاری، خۆشیکاریی)
Average : مامناوەندی حیسابی، ناوەنجی، میانە
Average amount of inspection : ئەندازەی مامناوەندیی پشکنین
Average of relatives : مامناوەندی ڕێژەکان

Average outgoing quality limi , AOQL : سنووری چۆنیەتی دەرەوچوونی مامناوەندی
Axiom : وتەی خۆیا (کە پێویست بە سەلماندن ناکا)، ئاکسیۆم، راستی راشکاو، بنچینەی باس
Backward equations : هاوکێشەگەلی پاشکەوتوو
Band chart : دیاگرامی شریتی
Bar chart : دیاگرامی مێلەیی
Bar graph : مێڵ گراف
Basic cell : خانووی بنچینەیی
Battery of tests : گروپی تێستەکان (تاقیکاری)
Bell-shaped curve : کەوانەی زەنگۆڵەی شکڵ
Beta error : هەڵەی بێتا (ژمارە دووەم)
Beta coefficients : هاوکۆلکەکانی بێتا
Between-groups variance : ڤەرەیانسی نێوان گروپگەل
Bias : چەوتی، هەڵەی سیستێماتیکی، هەڵەوپەڵە
Biased sample : نموونەی چەوت
Biased test : تێستی (تاقیکاری) چەوت
Binary variable : گۆڕاوەی باینێری (دووانە)
Binomial Distribution, Bernouilli distribution : دابەشی باینۆمیاڵ (دووڕستەیی) ، دابەشی بەرنوولی، ئیحتیماڵی ئاکامگەلی سەرکەوتوو
Binomial variation : گۆڕانی دووڕستەیی
Birth rate : رادەی زاوزێ
Biserial correlation : هاوپەیوەندی دوولقی
Bivariate : پەیوندیدار بە دوو گۆڕاوە
Bivariate Normal distribution : دابەشی نۆرماڵی دووگۆڕاوە
Canonical variate : گۆڕاوەی هەڵکەوتووی کانوونی
Cartogram : کارتۆگرام، گەڵاڵەی (نەخشە) ئاماری
Category : کەتێگۆری، بەستێن، هاوپۆلەکان
Causal relation : پەیوندیی هۆیانە
Censoring : سانسۆڕ
Census : سەرژمێری
Centil : یەکەی سەدی
Cetain event : رووداوی دڵنیا
Chain : زەنجیر
Chain index : ئیندێکسی (توان) زەنجیرەی
Circular chart : دیاگرامی بازنەیی
Circular distribution : دابەشی بازنەیی
Circular range : ریزکی بازنەیی
Choice : هەڵبژاردە، سەرتڵ، بژارە
Cluster : هێشوو، ژێرگروپ، دەستە
Coefficient : هاوکۆڵکە، فاکتەری هاوبەش
Coefficient of variation : هاوکۆڵکەی بەربڵاوی
Collinearity : چەندهاوهێڵی
Combination of tests : ئامێتەی تاقیکاریەکان
Common factor : هۆکاری هاوبەش
Complex table : خشتەی ئاڵۆز

Component of interaction : پێکهاتەی (بەش، بارچە، پێکهێنەر) کاریگەری دووسەری
Concentration parameter : پەرامێتری پەیتی
Conditional probability : ئیحتیماڵی مەرجی
Confidence belt, Confidence band : پشتێنی متمانە، بەندی متمانە
Confidence curves : کەوانەکانی (چەماوە) متمانە
Confidence Level : ئاستی متمانە
Confidence Limit : سنووری متمانە
Confidence Interval : مەودای (ناوبەر) متمانە، زەنجیرەی دەرئەنجامی چاوەڕوانکراو
Confidence region : ناوچەی متمانە
Congestion problems : کێشەکانی کۆسپی
Consistency : سازگاری، ڕێکی
Constraint : سنوورداری، مەرج
Contingency : هەڵکەوتووی
Continuous population : حەشیمەتی بەردەوام
Contrast : 1. کۆنتراست،جیاوازی 2. هاوپێیی کردن بۆ پیشاندانی جیاوازی
Control chart : دیاگرامی کۆنترۆڵ
Control group : کۆنترۆڵ گروپ، ئەو کەس یان شتانە کە لە تاقیکردنی هەڵسەنگاندەکاندا بەری لێکۆڵین ناکەون
Control of substrata : کۆنترۆڵی ژێرچینەکان
Convolution : لوول، پێچ
Cost function : فەنکشنی تێچوو (خەرج)
Coordinatograph : کۆردیناتۆگراف، دیاگرامی کۆردیناتی
Corrected probit : پرۆبیتی راستکراوە
Correlation : هاوپەیوەندیی گۆڕاوەکان، نێوانیەتی دووسەری
Correlation coefficient : هاوکۆلکەی هاوپەیوەندیی گۆڕاەکان
Correlation table : خشتەی هاوپەیوەندی
Countable set : ریزی ژماردەنی
Covariance : کۆڤەرەیانس، پێوانەیێکی ئاماریی؛ ئاماڵیی (مەیل) دوو گۆڕاوە کە لە پەیوندی لەگەڵ یەکتردا گۆڕانیان بەسەر بێ
Covariance function : فەنکشنی ڤەرەیانس
Criterion : کریتێر، پێوەر، میزان
Critical value : بەهای قەیرانی
Crossed classification : پۆلێنکردنی هاوبەر
Cubic lattice : لاتیسی (تۆڕ) سێ جایی(خشتەکی)
Cumulative distribution : دابەشی هەڵچنراو
Curve : کەوانە، (هێڵی) چەماوە، قەمچ
Curve of concentration : کەوانەی پەیتی
Cycle : سووڕ
Data : داتا، (کۆ) دراوەکان، زانیاری
Decomposition : پارچەکردن، دابەشکردن
Deck of cards: دەستیکێ کارتی یاری
Defective unit : یەکەی چەوت
Degree of freedom : پلەی سەربەستی
Dependence : پشتپێبەستن، سەربەیی، پابەندی، راپەرمونی، لەسەروەستانی
Design matrix : ماتریسی دیزاین
Deterministic model : مۆدێلی یەکالایی

Determining variable : گۆڕاوەی دەستنیشانکەر
Deviation : لادەری، لاڕێیی، جیاوازی لە ماماوەندی ئاماری
Diagram : دیاگرام، گەڵاڵە، شێما، ریت
Dichotomy : دوولەتکاری
Digital computer : کۆمپیوتەری دیجیتاڵی (ژمارییی)
Discordance : نابەجێیی، ناکۆکی، ناسازگاری
Discrete variate : گۆڕاوەی جودا
Dispersion, Spread : بەربڵاوی، بەرینی، پەرتوبڵاوی
Distribution curve : کەوانەی دابەشی
Dividing value : بەهای دابەشکەر
Double logarithmic chart : دیاگرامی لۆگاریتمی جووت
Doubly stochastic matrix : ماتریسی هەڵکەوتوویی دووانە
Downward bias : چەوتی سەرەوخوار
Dummy variable : گۆڕاوەی دەستکرد
Duplicated sample : نموونەی دووپاتبووە
Effect variable : گۆڕاوەی کاریگەری
Efficiency : لێهاتووی، کارایی
Efficient estimator : مەزندەکەری کارا
Efficiency equivalence : هاوسەنگی کارایی
Elementary unit : یەکەی سەرەتایی
Ellipsoidal Normal distribution : دابەشی نۆرماڵی هێلەیی (هێلکەیی شکڵ)
Empirical probit : پرۆبیتی ئەزموونی
Equivalent deviate : لادەری هاوسەنگ
Equilibrium : هاوسەنگ
Error in equations : هەڵە لە هاوکێشەکان
Errors in surveys : هەڵە لە پێداچوونەوەکان
Error of observation : هەڵەی لێوەردبوونەوە (سەرنجدان،دیتن)
Error variance : ڤەرەیانسی هەڵە
Error sum of squares : کۆمەڵەی توانەکانی دووەمی هەڵە
Estimation : مەزەندەکردن، تەخمین، خەملاندن
Estimator : خەملێنەر، تەخمینکەر، مەزندەکەر، دەستووری تەخمینکردن بۆ بەهای پارامێتری گروپێک
Estimating equation : هاوکێشەگەلی مەزندە
Event :ڕووداو، پێشهات
Exact statistical method : میتودی ئاماری ڕێک
Exchangeable : ئاڵوگۆڕکردەنی
Exogenous variate : گۆڕاوەی هەڵکەوتووی دەرەکی
Expected probit : پرۆبیتی چاوەڕوانکرا
Expected value : بەهای چاوەڕوانکراو، نرخی تەماگەربوو
Experimental error : هەڵەی ئەزموونی
Exponential smoothing : ڕێکوپێککردنی نوێنی
Factor : فاکتەر، نوێنە، گۆڕاەی سەربەخۆ
Factorial cumulant : کۆموولانتی فاکتۆریەل
Finite population : حەشیمەتی بەرسنوور
First limit theorem : یەکەمین دیتانەی سنووری

Fluctuation : هەڵكێشە و داكێشە، سەروژێری
Folded distributions : دابەشیگەلی نیوە
Folded contingency table : خشتەی هەڵكەوتووی نیوە
Follow-up : بەدوواداچوون
Forecasting : پێشبینی
Foster's criteria : كریتێری (پێوەر) فۆستەر
Fractile : كەرتۆک
Freehand method : میتودی دەستی
Frequency distribution : دابەشی فریكانسی (بەرفراوانی)
Frequency Table : خشتەی فریكانسی (بەرفراوانی)
Frequency theory of probability : تیوری ئیحتیماڵی فریكانسی
Full information method : میتودی زانیاری تەواو
Game theory : تیوری یاری
Goodness of fit : پلەی لەباری
Graduation, Smoothing : ڕێككردن، هەمواركردن، سافكردان، هاوئەندازەكردن
Graph : گراف
Half-invariant : نیوە پتەو (خۆگرتوو، سەنگەپێ)
Half-width : نیوە پانتایی
Harmonic mean : ناوینی هارمۆنیایی
Hazard rate distribution : دابەشی ڕادەی مەتەرسی
Histogram : هیستۆگرام، مێڵەگرافی ئاماری
Homogeneity : هاوچەشنی
Homoscedastic : ڤەرەیانسی یەكسان
Homoscedasticity : ڤەرەیانسی یەكسانی ئاماری (تایبەتەندی)
Hypernormal dispersion : بەربڵاوی هایپێرنۆرماڵ (سەرووئاسایی)
Hypothesis : گریمانە
Hypothetical population : حەشیمەتی گریمانەی
Importance sampling : نموونەهەڵگرتن بە پێی گرنگی
Imprecise : نارێک، نادروست
Improper distribution : دابەشی ناشیاو
Incomplete : ناتەواو
Incomplete census : سەرژمێری ناتەواو
Independent events : ڕووداوگەلی سەربەخۆ
Independence of Variables : سەربەخۆی گۆڕاوەكان
Inequality : نابەرابەری
Infinite population : حەشیمەتی بێڕادە
Influence curve : كەوانەی كاریگەریی
Inherent bias : چەوتی بنەمایی
Inquiry : لێپبرسینەوە
Instantaneous state : دۆخی دەمەودەستی
Instrumental variable : گۆڕاوەی كەرەستەیی
Internal variance : ڤەرەیانسی نێوەكی
Intraclass variance : ڤەرەیانسی نێوپۆلی
Illusory correlation, Nonsense correlation : هاوپەیوەندی وەهمی، هاوپەیوەندی چەواشە

Isokurtosis : کێشیەتی یەکسان
Isomorphism : ئیزومۆرفیزم
Kurtosis : کێشیەتی، پلەی ترۆپک (لووتکە) لە گرافێکی ئاماریدا
Lag regression : پاشۆچوونی درەنگ
Law of small numbers : یاسای ژمارە بچوکەکان
Leptokurtosis : کێشیەتی زۆر
Level of interpenetration : ئاستی لێکدانەوە
Life table : خشتەی ژیان
Line up : سەرە
Line of equal distribution : هێڵی دابەشی یەکسان
Linear constraint : سنووردارێەتی هێڵی
Linear relationship : پەیوەندی هێڵی
Linear sufficiency : بەسیەتی هێڵی
Local asymptotic efficiency : کارایی ئەسیمپۆتیکی (هێڵی لێنەکەوت) خۆجێیی
Logarithmic Normal distribution : دابەشی نۆرماڵی لۆگاریتمی
Logarithmic odds : لۆگاریتمی جیاوازیەکان
Logistic curve : کەوانەی لۆژیستیک
Marginal category : کەتێگۆری پەراوێزی
Martingale : مارتینگەل
Matching coefficient : هاوکۆڵکەی جووتی
Mean : ناوین، ناوەنج، ناوگین، رادەی مامناوەند
Mean deviation : ناوینی لادەریی
Medain : (دێر، ژمارە، خاڵ یان هتد) مامناوەند، ناویی
Median effective dose : دۆزی (چەندە) کاریگەری ناوینی
Median line : هێڵی ناوین
Method of moments : (بزوێنی خولانەوە، مۆمێنت) میتودی نەترەکان
Method of scoring : میتودی خاڵتۆمارکردن (پوانت بەدەست هێنان)
Minimum chi-squared : مینیمیمی (ئەمپەڕ، لانی کەم) چوارگۆشەی چی
Modality : مۆدالیتە، چۆنیەتی
Mode : دووپاتبوو ترین بەها
Model : مۆدێل، گەڵاڵە، نموونە
Modified exponential curve : کەوانەی نوێنیی (تۆزێک) دەستکاریکراو یان گۆڕدراو
Monthly average : مامناوەندی مانگانە
Most powerful test: بەهێز ترین تێست
Multi-factorial design : گەڵاڵەی چەند فاکتەری
Multiple regression : پاشۆچوونی چەنددانەی
Multiple decision problem : کێشەی بڕیاری چەنددانە
Mivariate Normal distribution : دابەشی نۆرماڵی چەندگۆڕاوە
Modified mean : ناوینی (تۆزێک) دەستکاریکراو یان گۆڕدراو
Most efficient estimator : کاریگەر ترین مەزەندەکەر
Moving average method : میتودی مامناوەندەی جووڵاوە
Nomogram : نۆمۆگرام
Non-linear correlation : هاوپەیوەندی ناهێڵی
Non-Normal population : حەشیمەتی نانۆرماڵ

Non-sampling error : هەڵەی نانموونەهەڵگری
Non-random sample : نموونەی ناهەڕەمەکی
Normal Distribution : دابەشی نۆرماڵ
Normal curve : کەوانەی نۆرماڵ (ئاسایی)
Normal dispersion : بەربڵاوی نۆرماڵ
Nuisance parameters : پەرامێتری گێچەڵ
Null hypothesis : گریمانەی سفر
Occurnce : ڕووداو، پێشهات
Odds : ئیحتیماڵ، شانسی بردن، ڕێژەی گرەوکردن
Ogive : ئۆجەیف، گراف یان کەوانەی فریکانسی (بەرفراوانی) کۆکراو
Open ended question : پرسیار بە وەڵامی ئاوەڵ، پرسیاری کراوە
Opinion poll, Opinion survey : ڕاپرسی، ڕاخوازی
Order of coefficients : ریزکی هاوکۆڵکەکان
Ordinal scale : پێوەری ریزکی (سەرەیی، ڕەدوویی)
Orthogonal regression : پاشۆچوونی گۆشەستوونی (ڕاستگۆشە، هاوستوونی)
Orthogonal squares : چوارگۆشەگەلی گۆشەستوونی (ڕاستگۆشە، هاوستوونی)
Outcome : دەرئەنجام، ئاکام، داهاتە
Overall sampling fraction : کەرتی نموونەهەڵگری تەواو
Paired sampel : نموونەی جووتکراو
پارامیێتر، تایبەتمەندی ژمارەیی حەشیمەتێک، بۆ نموونە ناوینەکەی. چەندەتێک کە تایبەتە بە حەشیمەتێک یان دابەشی ئیحتیماڵێک :
Parametere
Parameter of location : پارامێتری شوێن
Partial association : نێوانیەتی بەشی
Partial serial correlation : هاوپەیوەندی پشت سەر یەکی بەشی
Partial regression : پاشۆچوونی بەشی
Partition : دابەشکاریی
Peak : لووتکە، کەمت
Per capita : سەرانە
Percent : لەسەد(ا)
Percentage distribution : دابەشی لەسەدایی
Phase function : فەنکشنی قۆناغ
Piecewise regression : پاشۆچوونی پارچە بە پارچە (هەنگاو بە هەنگاو)
Point of indifference : خاڵی بێدەرەستی
Poll : ڕاپرسی
Population : حەشیمەت، گروپ
Poisson Distribution : دابەشی ئیحتیماڵی
Polychoric correlation : هاوپەیوەندی چەنددەستەیی
Polynomial trend : ڕەوتی چەندڕستەی، ڕەوتی پۆلینیمی
Power : توان، ئیحتیماڵی ڕەتکردنی گریمانەی سفر
Power efficiency : کارایی توان (نوێن)
Power function : فەنکشنی توان
Precise : ڕێک، دروست
Precision : ڕێکی
Prediction : پێشوێژی، بەربووری، پێشبینی

Tareqwaisi@Gmail.Com
Predetermined variable : گۆڕاوەی لەپێش دیاریکراو
Primary unit : یەکەی یەکەمی
Probability : ئیحتیماڵ، شیمانە
Probability distribution : دابەشی ئیحتیماڵ
Probability element : توخمی ئیحتیماڵ
Probability paper : کاغەزی ئیحتیماڵ
Probability sampling : نموونەگەڵگرتن بە پێی ئیحتیماڵ
Probability theory : تیۆری ئیحتیماڵی
Probit : پرۆبیت، یەکەی پێوانەی ئیحتیماڵگەلی ئاماری
Procedural bias : چەوتی شێوازی
Producer's risk : مەتەرسی بەدیهێنەر
Profile analysis : تاوتوێکاری پرۆفایل
Purposive sample : نموونەی مەبەستی
Quad : چوارینە، کواد
Quantile : کوینتێڵ، چەندۆک، بەهای ئاماری
Quantitative variable : گۆڕاوەی چەندیەتی
Quantitative response : وەڵامی چەندیەتی
Quality control chart : دیاگرامی کۆنترۆڵی چۆنیەتی
Qualitative variable : گۆڕاوەی چۆنیەتی
Quasi-normal equations : هاوکێشەگەلی نیوەنۆرماڵ
Queue, Waiting line : سەرە، هێڵی چاوەڕوانی
Questionnaire : راپرسنامە
Range : ریز، زەنجیرە
Random : هەڕەمەکی، هەڵکەوتی
Random component : پێکهاتەی (بەش، بارچە، پێکهێنەر) هەڵکەوتووی
Randomisation : هەڕەمەکی کردن
Random effect : ئاکامی هەڕەمەکی
Random-effects model : مۆدێلی ئاکامگەلی هەڕەمەکی
Random selection : هەڵبژاردەی هەڕەمەکی
Random Sample : کۆنترۆڵی هەڕەمەکی
Random variable : گۆڕاوەی هەڕەمەکی
Randomised model : مۆدێلی هەڵکەوتوو
Randomised response : وەڵامی هەڕەمەکە
Rate : 1. ژمارە، فریکانس 2. نرخ، بەها 3. پلە، رادە، جۆر
Ratio : رێژە، نیسبەت
Raw score : نمرەی خاو
Reliability : باورپێکردەنی
Reduced design : گەڵاڵەی ئاسانکراو
Reduced variate : گۆڕاوەی هەڵکەوتووی ئاسانکراو
Reference set : کۆمەڵەی گێڕانەوە
Region of indifference : ناوچەی بێدەربەستی
Regressand : گۆڕاوەی مامناوەندی
Regression curve : کەوانەی پاشۆچوون
Regression dependence : راپەرمونیی پاشۆچوونی

Tareqwaisi@Gmail.Com
Regression surface : ئاستی پاشۆچوون
پاشۆچوون بەرەو ناوین؛ پرێنسیپێکە (دەستووەی بنچینەیی) کە رادەگەێنێ لە نێوان پێوانەگەلی پەیوندیداردا دووەمینەکەیان چاوەڕوان
Regression toward the mean : دەکرێ نزیک تر بێ بە ناوین تاکو یەکەمینەکەیان
Relative efficiency (of an estimator) : کارایی رێژەیی مەزەندەکەر
Relative Frequency : فریکانسی رێژەیی، نیسبەت
Reliability : جێی بڕواپێکراوی، شایانی متمانە
Relative variance : ڤەرەیانسی رێژەیی
Repeated measure : پێوانەی دووپاتکراو
Replacement : جێکۆڕکێ، لە شوێنی پێشینی خۆ دانان، لە جێگای خۆ دانان
Relative risk : مەتەرسی رێژەیی
Replication : دووپاتکاری
Residual : پاشماوە، جیاوازی نێوان دەرئەنجامگەلی هەقیقی و تیۆریی
Residual sum of squares : کۆمەڵەی توانگەلی دووەمی پاشماوە
Residual variance : ڤەرەیانسی پاشماوە
Response error : هەڵەی وەڵام
Reversible relation : پەیوەندی بەرواژکردنی (هەڵگەڕاوەی)
Review : پێداچوونەوە
Risk : مەترسی، ریسک
Risk function : فەنکشنی مەتەرسی
Robustness : (تەژەیی، یەمانی، زەبرداری، بەهێزی) رۆبۆستنێس
Root mean square deviation, Root mean square error : ریشەی ناوینی توانگەلی دووەمی لادەرەکان، ریشەی ناوینی توانگەلی دووەمی هەڵەکان
Sample : گەڵاڵە، نموونە
Sample design : گەڵاڵەی نموونەهەڵگری
Sample point : خاڵی نموونە
Sampling fraction : کەرتی نموونەهەڵگری
Sampling ratio : رێژەی نموونەهەڵگری
Sampling variance : ڤەرەیانسی نموونەهەڵگری
Scale : پێودانگ، پێوەر
Scale parameter : پارامێتری پێودانگ (پێوەر)
Scatter diagram : دیاگرامی پرژاوە
Scedasticity : پرژاوی، بەربڵاوی
Shape : شکڵ
Secondary unit : یەکەی دووەمی
Self-correlation coefficient : هاوکۆڵکەی خۆهاوپەیوندی
Self-renewing aggregate : کۆمەلەیً خۆنۆێکەری
Serial correlation : هاوپەیوەندی پشت سەر یەک (ڕەدوویی، زەنجیرەیی، ریزکی)
Shortest confidence intervals : کورت ترین مەوداکانی متمانە
Sigmoid curve : کەوانەی س (سیگمۆید)
Significance : بایەخداری، ماناداربوون
Significance test : تێستی (تاقیکاری) بایەخداری
Significance level : ئاستی بایەخداری (مانا‌داری)
Similar regions : ناوچەکانی وێکچوو
Simulation model : مۆدێلی شوبهاندن (وێکچووکردن)

Simple structure : سترەکتوری (پێکهاتە) سادە
Simple table : خشتەی ساکار
Single sampling : نموونەهەڵگری تاک
Skew distribution : دابەشی گێڕ (لار)
Specification bias, Specification error : چەوتی تایبەتمەندی، هەڵەی تایبەتمەندی
Spherical Normal distribution : دابەشی نۆرماڵی گرۆڤەری (گۆیی)
Spectral average : مامناوەندی شەبەنگی
Spurious correlation : هاوپەیوەندی ساختە
Squariance, Sum of squares about the mean : کۆمەڵەی توانگەلی دووەم
Stable law : یاسای پتەو (خۆگرتوو، سەقامگیر)
Standard : پێوانە، ستاندارد
Standard deviation : لادانی پێوانەیی/ ستانداردی
Standard error of estimate : هەڵەی ستانداردی مەزەندە، هەڵەی پێوانەی تەخمین
Standard score, Z-score : پوانتی (خاڵ) ستاندارد، پێوانەی ز
Statistic : ستاتیستیک، ئامار، هەڵژمار
Statistical dispersion : بەربڵاوی ئاماری، گۆڕباریەتی ئاماری
Statistical tolerance region : ناوچەی دەرفەتی (هێڵان) ئاماری
Strong law of large numbers : یاسای بەهێزی ژمارە گەورەکان
Subjective Probability : ئیحتیماڵی زەینی، تەخمینی زەینی
Sub-series : ژێرزەنجیرەکان، ژێرسێریەکان
Subsampling : نموونەهەڵگرتن لە نموونە
Substitution : جێگیرکردن (جێگیرکاری)
Sufficiency : بەسیەتی
Symmetry : هاوتایی، سیمێتری
Systematic design : گەلاڵەی سیستێماتیک
Systematic sample : نموونەی سیستێماتیک
Skewness : لاروگێڕی، ئاسیمێتری
Structural parameters : پەرامێتری ستروکتوری (پێکهاتەیی)
Superfluous variable : گۆڕاوەی زیادە
Survey design : گەلاڵی لێکۆڵینەوە، پلانی لێوردنوونەوە
Table : خشتە
Taxonomy : زانستی ریزبەندی کردن، پۆلینزانی، تەکسۆنۆمی
Tendency : ئاماڵ، بەرولایی 2. خواست، مەیل
Tetrachoric correlation : هاوپەیوەندی چواردەستەیی
Three-dimensional lattice : لاتیسی (تۆڕ) سێ قەبارەیی
Total correlation : هاوپەیوەندی تەواو
Two-by-two frequency table, Fourfold table : خشتەی فریکانسی دوو لە دوو
Two-stage least squares : کەمترین توانەکانی دووەمی دووقۆناغی
Triple lattice : لاتیسی سیانە
True mean : ناوینی راستەقینە
Trimmed mean : ناوینی رێکوپێک
Turning point : خاڵی وەرچەرخان
Two way classification : پۆلێنکردنی دووسەری، ریزبەندی دوولایی
Type : جۆر، چەشن

Type XI distribution : دابەشی جۆری یازدەم
Unbiased error : هەڵەی ناچەوت
Unbiased estimating equation : هاوکێشەی مەزەندەی ناچەوت
Unit Normal variate : گۆڕاوەی هەڵکەوتووی نۆرماڵی یەکە
Uniform sampling fraction : کەرتی نموونەهەڵگری یەکدەست
Uniqueness : بێهاوتایی، تاکیەتیی، تاقانەیی
Unitemporal model : مۆدێلی تاکەکاتی
Validation : رەوایی، قوربی، بەئورتی
Value : بەها، نرخ
Variable : گۆڕاوە، گۆڕبار
Varability : گۆڕباریەتی
Variance : ڤەرایانس، پێوەرێکی ئاماریە بۆ بەرینی یان گۆڕانکاریی کۆمەڵێک ژمارە لە حەشیمەتێکدا
Weighted average : ناوینی پێواو
Within-group variance : ڤەرەیانسی نێوان گروپی

ئای تی :

Information Technology

Tareqwaisi@Gmail.Com

abacus چۆرتکە
abandon وازلێهێنان
abandonware کاڵاوازلێهێنراو
abort لابردن، وەستاندن، کۆتاییپێهێنان.
accelerator تاودەر
acceptance test ئەزموون (تاقیکردنەوە)ی وەرگیران
access چوونەناو، دەستپێگەیشتن têketin
account هەژمار
accountancy ژمێریاری
accumulator کۆکەر
Acrobat ئەکروبات
active چالاک، کارا çalak
activeX activeX
adapter سازکەر، گونجێنەر
add خستنەسەر bike ser
add-on پێوەکراو
address ناونیشان navnîşan
address bar تووڵی ناونیشان
administrator بەڕێوەبەر
adress bus هێڵی ناونیشان
advanced پەرەسەندوو pêşketî
adware پرۆگرامی بانگەشە
alias ناسراو بە، نازناو
align لاڕێککردن، لاگرتن، پ
alpha پرۆگرام کە ئێستا نەکەوتۆتە بەردەستی خەڵکی بەڵام بەمەبەستی تاقیکردنەوە هەیە.
alphanumeric ئەلفژمارەیی
analog هاوتا
analysis شیکردنەوە
animation جووڵاو، بزێو gerok
anonymous نەناسراو، نەزانراو
antivirus دژەڤایرۆس lidij-virûs
Apache ئەپاچی
append پاشکۆکردن، لەتەکخستن
application (داوانامە ـ پرۆگرام (ی کۆمپیوتەر program
architecture تەلارسازی
archive ئەرشیف arşîv
arithmetic ژمێرەیی
array ریز، ریزەک
ASP لاپەرە راژەکارە کاراکان
at (@) ئالوول
attachment پاشکۆ
attempt هەوڵدان hewldan
attribute تایبەتمەندی، ئاکار
audio ئاودیۆ، بیستنی audio

Tareqwaisi@Gmail.Com
authentication رێگەپێدان
authorization رێپێدان
authorized user بەکارهێنەری رێپێدراو
automatic خۆکار
automation خۆکاری
backbone گازەرا، بربڕە navenda sîstema înternetê
backdoor پشتەدەرگا
background پاشبنەما
backslash (\) لارەهێڵی پێچەوانە
backspace (key) کلیلی دوابەر، کلیلی بەرەودوا
backup پاڵپشت ـ پاراستن parastin
ban رێگرتن
bandwidth باندبەرینی drêjîya bandê
banner بەیداخ baner,reklam
bar (شیش) تووڵ
barcode تووڵکۆد
basic بنچینەیی، بنچینە bingeh
benchmark هەڵسەنگێنەر
beta بێتا
binary دوویی، دوانی dualî
block بەربەست blok
block بلۆک blok
bluetooth بلوتوس
boot بووت
bounce دەرکردن baz dan, derbas bûn
broadband بەرینباند
broadcast بڵاوکردنەوە، پەخش Tv & Radio belavkirin
browser گەڕۆک
budget بودجە
burner سووتێنەر
bus تێپەڕگە
button دوگمە
cab ژووریلە kabîne
cable کێبڵ kablo
cache حەشارگە veşargeh, veşartin
cad داڕشتن بە یارمەتیی کۆمپیۆتەر birêveçûn/birina sîstema kompûterê
calculation ژمێرکاری، ژمارەکاری
calculator ژمێرەر jimêr(er)
cancel هەڵوەشاندنەوە ber dan, 'berde'
canonical باو
capability توانا
capacity توانایی
capture گرتن girtîn (wêne girtîn)
card کارت kart, qart

case (سنووق (ی کاڵاڕەقەکانی کۆمپیوتەر).
case(SW) بار، دۆخ
category هاوپۆلەکان kategorî, beş, par
CDROM CDROM
CDRW CDRW
central ناوەندی navend
certificate بڕوانامە nîshan kirdin, destnîshan kirin
CGI CGI
CHAP CHAP
char char
character نووسە nîşan, tîp, sembol,herf
chart هێڵکاری
chat دەمەتەقێ، چات çat, hevpeyvîn, mijûl bûn
chip چیپ، تەڵەزم، تەڵاش çîp, parçeyek piçûk bo navenda dilê sîsteman
cipher سفر، سفراندن kod, sifir
click کرتە، کلیک pê lêkirin
client ڕاژەخواز kiriyar, kirîger
clip گرتە، کلیپ، چەپک klîp, mûzîk
Clock Rate تێکڕای لەرە، چرکەلەرە، ڕێژەی لەرە
clone لەبەرگرتنەوە، وەک خۆی، کلۆن cot kirin, klon kirin, yek kirin
cluster هێشوو cîh, parçe, parek
CMOS CMOS
code کۆد kod, nivîs, şîfre
codec codec
column ستوون stûn
COM COM
comma بۆر، کۆما bêhnok, dabir
command فەرمان ferman, daxwaz, xwastek
comment ١. ڕوونکردنەوە ٢. سەرنج، تێبینی، لێدوان، بۆچوون şîrove, nirxandin
common هاوبەش، باو hevbeş, gelemper, gelerî
compact پەستێنراو givaştin, pêçandin
compatible گونجاو، شیاو
compile وەرگێڕان xwendin, wergerandin
compiler وەرگێڕ wergir
compress پەستان pestandin, pestan, dewisandin
computer کۆمپیوتەر، بژمێر
concat کۆکردنەوە، خستنەسەریەک
configuration شێوەپێدان saz kirin, ava kirin, guhertin, lihevanîn
connection بەستنەوە، پەیوەندی grêdan, bestin
constant نەگۆڕ demdrêjtir
content ناوەڕۆک naverok
control bus هێڵی ڕێکخستن
control panel پەڕەی چاودێری panela kontrolkirinê
convert گۆڕین، گۆڕان

cookie شەکرۆکە kûkî (computer)
copy ڕوونووس، لەبەرگرتنەوە kopî kirin
copyright مافی لەبەرگرتنەوە
cost تێچوون، بەها
counter ژمێرەر jimêr, jimartin
CPRM CPRM
CPU ١. یەکەی چارەسەری ناوەندی ٢. ناوەندەیەکە
crack شکان، کراک
CRAM CRAM
crash تێکشکان lihevketin, xerabûna sîstemek
crawler وێبخشۆک xişok
create ئافراندن، دروستکردن afirandin, saz kirin, ava kirin
cron کارگێڕ kargêr, karger
crossover crossover
cryptography نهێنیکردن şîfrekirin, veşartin
CSMA/CD CSMA/CD
CSS CSS
CSV CSV
ctrl-key دوگمەی کۆنترۆڵ
currency دراو
current تەزوو niha, aktîf, çalak
cursor جێنیشاندەر nîşander, îndîkator, nîşanek
cut بڕین birîn, jêkirin
CVS CVS
daemon daemon
dash بەستهێڵ
DAT DAT
data دراوە، داتا pel, program, PELGEH
data bus تێپەڕگەی دراوە
data warehouse کۆگای دراوە
database بنکەدراوە ـ بنکەی دراوە bîngehê zanyarî
datagram datagram
date ڕێکەوت
debug ڕاستکردنەوە، هەڵەدۆزین
debugger هەڵەدۆز، ڕاستکەرەوە
decode کۆدهەڵوەشاندنەوە kod vekirin, kod hilweşandin
decoder کۆدهەڵوەشێنەر kodhilweşêner, dekoder
decompile وەرگێڕاندنەوە xwendin û vegerandina ser kodê
decompiler وەرگێڕێنەر
decompress شیتەڵکردنەوە vekirin
decryption ئاشکراکردن aşkere kirin
dedicated تایبەتمەند xwedan
default بنەڕەت nehatî, derengbûnî, neçûn
defragment defragment tevî hev kirin

delete سڕینەوە jê birin, paqij kirin
demilitarized(DMZ) DMZ ji çek pakkirin
demo پیشاندان pêşlîstin, pêşnasandin
denial نکۆڵی avêtin, nepejirandin, derewderxistin
design دارشتن malper-avakirin, xemlandin, avakirin
desktop ڕوومێز serrû, rûpel
desktop computer کۆمپیوتەری ڕوومێز
device ئامێر jot
DFS DFS
DHCP DHCP
DHTML DHTML
dial-up dial-up grê dan, pê grê dan
digit ڕەنووس jimar/hêjmarên 1-9
digital دیجیتاڵ dijîtal, bi hêjmar/jimar
digital technique تەکنیکی ژمارەیی
dimension دووری
direct ڕاستەوخۆ rastûrast
directory پێرست peldank, pelgeh
DirectX DirectX
disable لەکارخستن jêkarxistin, ji kar xistin
disk پەپکە، دیسک
display پیشاندان
distribution دابەشکردن belav kirin, par (ve) kirin
DLL (Dynamic Link Library) پەرتووکخانەی بەستەری بزۆک
document بەڵگەنامە lêkolîn, nivîs, naverok
domain دۆمەین domên, domain
DOS DOS
dot (.) خاڵ xal
double دووئەوەندە dûcar
download داگرتن dagirtin, dabigire
draft پێشنووس
drag and drop ڕاکێشان و فڕێدان
driver وەگەڕخەر jotkar
driving licence کارتی لێخوڕین
dual دووان، دووانە
DVD burner دیڤیدی سووتێنەر
DVD Reader دیڤیدی خوێنەر
dynamic بزۆک، بەجووڵە، جووڵەدار،
e-mail پۆستی ئەلەکترۆنی e-name
eBook پەرتووکی ئەلەکترۆنیکی e-pirtûk
ECDL کارتی لێخوڕینی کۆمپیوتەر لە ئەورووپا ـ لێخوڕنامەی ئەورووپیی کۆمپیوتەر
echo echo
ECP ECP
edit دەستکاری guhertin, xebitîn

Tareqwaisi@Gmail.Com
editor دەستکاریکەر
edu پەروەردە، فێرکردن perwerde, zanist
element توخم، ئەندام، بەش tuxim, endam, beş
email-group گرووپەپۆستی ئەلەکترۆنی
emulator لاساییکەرەوە
enable تواناپێدان rêdan, rêvekirin, rêkirdinewe
encoder بەکۆدکەر koder
encryption نهێنیکردن
encyclopedia زانیارینامە
end کۆتایی dawî
energy وزە
engine بزوێن motor
enterprise پرۆژەی ئابووری
entity پێکهاتە، بوون
environment دەوروبەر derûber
EPP EPP
error هەڵە
escape دەرباز
Escape sequence ریزەدەربازبوون
Ethernet Ethernet
EtherTalk EtherTalk
event ڕووداو
exabyte exabyte
execute بەجێهێنان ajotin, bicîhkirin
exit دەرچوون derketin, derçûn
expert پسپۆڕ pîspor
exploit قۆزتنەوە
explorer دۆزەر lêger
export هەناردن birin
extensible شیاوی پەرەسەندن، پەرەسەندنێتی frehdar
extension درێژکراوە drêjkirî, paşnav, navê paşîn
external دەرەکی
extract دەرهێنان deranîn, derxistin
Faksimil فاکس .پ
FAQ پهد ـ پرسیاری هەمیشە دووبارە ـ پرسیار و وەڵام PPP- PIRSÊN NENAS
FAT FAT
FAT32 FAT32
favorite دڵخواز، پەسند، هەڵبژاردە bijartî, favorît
FDDI FDDI
feedback پێڕاگەیاندنەوە
feedline هێڵەخۆراک
field خانە zevî
file پەڕگە، فایل Pel
File system سیستەمی پەڕگە Sîstema Pelan

filter پاڵێو
finger finger
firewall ئاگرەدیوار dîwara parastinê
FireWire FireWire
firmware firmware
flag ئاڵا، نیشانە al
flash فلاش
float کەرت
Floating-point number ژمارەی کەرتی
floppy دیسکی نەرم dîsket
folder بوخچە peldank
font جۆرەپیت
footer پێپەڕە
Footnote پەراوێز
force هێز، زۆرلێکردن hêz
foreground پێشبنەما
foreign بیانی biyanî, derve
format فۆرمات
forth forth
forum مەکۆ forum
forward بینێرە بۆ bi pêş
FQDN FQDN
fragment fragment parçe kirin
FRAM FRAM
frame چوارچێوە çwar çêwe
free ئازاد، سەربەست azad, serbest
free software نەرمەکاڵای ئازاد
freemail پۆستی ئازاد postî azad
freeware کاڵای خۆڕایی، پرۆگرامی خۆڕایی programî azad
frequency دووبارە، شەپۆل ـ لەرە، لەرەلەر
front پێش، بەرە enî, hêl, pêşî
FSB FSB
FSF FSF
FTP FTP
function نەخشە ـ ئەرک - کردار
game یاری، وازی lîstok, lîstêk
gateway gateway
Gbps گ.ب.ل.چ
general گشتی giştî
generate بەدیهێنان dayikbûn, afrandin
gif gif
giga giga
global جیهانی glover, cîhanî
GNU GNU

Gopher Gopher
graphic گرافیک grafîk
graphic card کارتی گرافیک
group گرووپ
guarantee دەستەبەری
guest میوان
guestbook پەڕاوی میوان
hack hack
hacker hacker ـ
hacker خۆترنجێنەر پ
hacking خۆترنجان پ.
handheld computer کۆمپیوتەری دەستی (پ.)
hangup (داخستن (هێڵی تەلەفۆن daxistin, danîn
Hard Disk دیسکی ڕەق، پەپکەڕەقە Dîska Hişk
hardcode قورسە ڕژێم Koda Hişk
Hardware ڕەقەواڵە، کاڵاڕەق HardWare
hash وردکردن hûrkirin, şkestin
hash (#) پەیژە
HDD HDD
header سەرپەڕە ser, serîn
height بەرزی mezinahî, blindî
help یارمەتی alîkarî, yarmetî
hertz هێرتز
hexadecimal ژمارەی شازدەیی
hexadecimal system ڕژێمی شانزدە ژمارەیی
hide شاردنەوە ve-şartin, ve-şêrîn
history مێژوو dîrok, mêjû
hits بەرکەوتن bijare, blindtir
hole کون qûl, gor
home ماڵەوە mal
home page ماڵپەڕ malper, ser-malper
horizontal ئاسۆیی
host خانەخوێ host/adresa sîstemê
hot fix hot fix
hot key hot key
hot plug hot plug
hot spot hot spot
hot swap hot swap
hotSync hotSync
HTML HTML
HTTP HTTP
hub hub
hyperlinks سەرووبەستەر
ICANN ICANN

Tareqwaisi@Gmail.Com
ICMP ICMP
icon وێنۆچکە îkon, wêneya sîmbolan
ICQ ICQ
ID ID
IDE IDE
identifier پ ناسێنەر پ. ـ پێناسدیاریکەر.
IGMP IGMP
IIS IIS
iMAC iMAC
image وێنە wêne
implies ئەگرێتەخۆ
import هێنان، هاوردن jê kirîn, jê anîn
increment پەرە، زۆربوون zêdebûn
index پێرست indeks
information زانیاری zanyarî, înformasyon
Information Technology (IT) پ تەکنۆلۆژیای زانیاری (تز) پ. ـ پیشەزانیی زانیاری (پز).
infrared ژێرسوور
input ـ ناودراو پ تێکردن.
input (device) پ ناوگە.
insert تێخستن
install دامەزراندن bi cîh kirin, damezrandîn
InstallShield قەڵغانی دامەزراندن
instance نموونە
instant دەستبەجێ
instant message پەیامی دەستبەجێ
insurance پاریزە
int integer
integer ژمارەی تەواو
integration تەواوکردن
interactive پ دووڵایەنە – کارلێکردن.
interface ڕووکار pêşrû, pêşdîtin
internal ناوەکی
internet internet
intranet intranet
invite پ بانگهێشت کردن.
IP IP
ISDN ISDN
IT تەکنۆلۆژیای زانیاری Teknolojîya Zanyarî
italic لار
item دانە، برگە
J2EE J2EE
jar jar
Java جاڤا
JavaScript JavaScript

Tareqwaisi@Gmail.Com
JBDC JBDC
JDK JDK
JHML JHML
jini jini
job کار
Joliet Joliet
journal گۆڤار
JPEG JPEG
JPG بڕوانە JPEG
JRE JRE
JSP JSP
jumper بازدەر bazder
junk mail پۆستی بێکەڵک
JVM JVM
Kbps Kbps
KDE KDE
kernel ناووک nawik
key کلیل
keyboard تەختەکلیل
KHZ KHZ
kilo کیلۆ
kit کەرەسە
lable نیشانە
LAN LAN (پ) ڕایەڵەی ناوخۆیی ـ.)
laptop laptop
launch داگیرساندن
layer چین erd, pehn
LCD LCD
LCP LCP
LDAP LDAP
lease کرێ
level ئاست
library ژێدەرگە pirtûkxane, kitêbxane
link بەستەر grê, grêdan
linker لێکبەستەر
load بارکردن bar kirin
local ناوچە
log پ ناونووسکردن.
logging پ ناونووسی.
logic ژیربێژی jîrbêjî
login پ ناونووسی – چوونەژوورەوە.
logout پ دەرنووسی ـ دەرچوون.
long long
loop کلو، گەو، ئاڵقە

Tareqwaisi@Gmail.Com

LPT LPT
macro پۆلەفرمان
magnet موگناتیس
magnetic موگناتیسی
mail پۆست
mailbox نامەدان پ.
main سەرەکی
malware زیانەواڵە
manual ڕێبەر، دەستکار
Marketing کڕین و فرۆشتن (پ) ـ بازارڕچێتی پ.
master سەردار
media هۆکاری ڕاگەیاندن، میدیا
medium ناوەند
memory بیرگە
menu لیستە، پێرِست
message پەیام mesaj, peyxam
messenger پەیامبەر. پ
method شێواز، ڕێگا
minicomputer گچکەبژمێر.) پ(
Mirror ئاوێنە، ناینۆک
mode دۆخ، بار، شێواز
model مۆدێل، نموونە
modem مۆدێم
module یەکەی سەربەخۆ، مۆدول
monitor 1 ڕووویێنە ـ پیشانگەر پ.
monitor 2 چاودێر پ.
monitoring چاودێری پ.
motherboard تەختەی سەرەکی
Mount جێگیرکردن، بەستن، گرێدان
mouse مشک
mouse pad ژێرەمشک پ.
move جووڵان jê birin, jê lexîn, lexandin
multi فرە، چەندین، چەند
Multilanguage فرەزمان
multimedia ڕەنگاڵە Deng/Grafîk
MySQL جۆرێکە لە بنکەی دراوە
Name Server ڕاژەکاری ناو
namespace (ناوی بۆشایی(پ)، ناوی بوار(پ)، بۆشناو (پ
nand nand
nano نانۆ
nanotechnology تەکنەلۆژیای نانۆ
narrowband کورتەباند، تەسکەباند
NAT NAT
native ڕەسەن

Tareqwaisi@Gmail.Com
natural سرووشتی
navigate ڕێنیشاندان، ڕێدۆزی
navigation ڕێنیشاندەری، ڕێدۆزی
navigator ڕێنیشاندەر، ڕیدۆز
NDIS NDIS
NDS NDS
negative (-) نەرێیی
nest هێلانە
net تۆڕ tor
net surfer وێبگەردی تۆڕ
NetBEUI NetBEUI
NetBIOS NetBIOS
NetWare
Network ڕایەڵە، تۆڕ Bîngeha Torê
network card کارتی ڕایەڵە
newbie دەستپێکەر
Newsgroup Newsgroup
NFS NFS
nibble ۴ بیت، نیو بایت
NIC کارتی ڕایەڵە یان
Network Information Center
NIS NIS
NNTP NNTP
node گرێ
NOR
normalization ئاساییکردنەوە
notebook computer (پ.بژمێری پەڕتووکی)
novell novell
NSA NSA
NTFS NTFS FAT32/NTFS
NULL NULL
num lock key (پ.قوفڵەکلیلی ژمارەکان (پ.) ـ کلیلی قوفڵی ژمارەکان)
Number (پ) ژمارە)
numeric ژمارەیی
object تەن
octal سیستەمی ژمارەیی هەشتی
OEM OEM
office ئۆفیس
offline دەرهێڵ Nelivir
OLE OLE
online سەرهێڵ Livir
OOP OOP
opensource سەرچاوەی کراوە ـ سەرچاوەکراوە پ.
Operating System سیستەمی کارپێکردن

operator کردەهێما xebatkar
option هەڵبژاردن opsîyon, guhertinên taybet
OR OR
ORACLE ORACLE
outbox ناردنگە پ.
output دەرداو پ - دەرەنجام.
output (device) دەرکە پ.
packet پاکەت
page پەڕە pel, rûpel
pakage گورزە
paragraph برگە، پەرەگراف
parameter راگەیێن، دیاریکەر
partition پارچە
password (وشەی تێپەڕبوون ـ تێپەڕوشە (پ
paste لکاندن
patch پینە
Path (ڕێڕەو ـ پشکنرێ (پ.
PCI PCI
Percentages (ڕێژە (پ
peripheral ئامێری دەرەکی
permit ڕێدان
Personal Computer (PC) کۆمپیوتەر (بژمێر)ی کەسی
Personal&Computer کۆمپیوتەر (بژمێری) کەسیی
phishing (تۆڕەماسی (پ.
ping ping
pixel (وێنەخاڵ (پ.
play لێدان
Plotter پلۆتەر
plug and play پێوەکردن و لێدان
plugin پێوەکردن
PnP PnP
point بۆر، خاڵ پ.
pointer نیشاندەر
pop pop
popup پۆپئەپ
portable هەڵگرتەنی، هەڵدەگیرێ ـ دەستی پ.
positive (+) ئەرێیی
power هێز، وزە
PPP PPP
preference هەڵبژاردە
preview پێشبینین
Primary سەرەتایی
print چاپ ـ دەرنووس، دەرنووسکردن پ.
printer چاپکەر ـ دەرنووس، دەرنووسکار، دەرنووسگەر پ.

priority پێشەنگی
privacy خۆیی پ.
process پرۆسە، چارەسەر
processing چارەسەری پ.
processor چارەسەرکەر
product بەرهەم
profile زانیاریی تایبەتی
program پرۆگرام
progress پێشکەوتن، بەردەوامبوون، ڕەوت، چوونەپێش
property تایبەتمەندی
protect پاراستن
protocol پرۆتۆکۆڵ
provider دابینکار، دابینکەر
proxy (server) پێشکار پ.
publish بڵاوکردنەوە
QoS QoS
quality جۆرایەتی
query پرس، داوا، داواکاری
queue ڕیز
quick خێرا
quit وازهێنان derketin, derçûn
quiz تاقیکاری dengdan, programek bo TV
quota بەش
quote دەق
qwerty qwerty
qwertz qwertz
RAID RAID
rar ڕاڕ
RAS RAS
ratio ڕێژە
raw خاو
real time کاتی ڕاستی
reboot بووتکردنەوە
record تۆمارکردن
recovery گەڕاندنەوە
redo کردنەوە vegerîn, zivirîn
redundant زێدە، ناپێویست
refresh نوێکردنەوە، تازەکردنەوە، بووژاندنەوە nû kirin
register تۆمار
registration تۆمارکردن
registry تۆمارگە
reject بەرپەرچدانەوە، پەسەندنەکردن
relation پەیوەندی
reload بارکردنەوە

remote دوور
remove لابردن dûr xistin, paqij kirin
rendering پوختەکردن
renew نوێکردنەوە
repeater repeater
replication دووپات، ڕوونووس
request داوا
require پێویستبوون
reset ڕێکخستنەوە
response وەڵام
restart دەستپێکردنەوە
restore گەڕاندنەوە
resume بەردەوامبوونەوە، تێچوونەوە، خستنەوەکار، بەدەستهێنانەوە
rollback گەڕاندنەوە
rollout rollout
rollover بەسەرداجووڵان
ROM ROM
root ڕەگ
router ڕۆوتە ـ ڕێدۆز پ.
row ڕیز
rpm rpm
ruler ڕاستە
run جێبەجێ ajotin, bajo
save پاشەکەوت
save as پاشەکەوت وەک
scan پشکنین şe kirin, rû kirin
scanner وێنەخوێن، وێنەخوێنەر (پ.)
scene دیمەن
scope بوار
screen پەردە perde, pencere
screensaver پەردەپارێز parastina ekranê, parastina perdeyê
script نووسراو، سکریپت nivîs, script, kod
scroll کێشان
scroll down داکێشان
scroll up هەڵکێشان
scrollbar تووڵەکێشان
SCSI SCSI
search گەڕان lêgerîn, bigere
search engine گەڕانچی پ.
searcher گەڕانکار پ. ـ بگەڕ پ.
security پاراستن parastin, ewlekarî
seed تۆو، تۆوکردن، چاندن
selection دیاریکردن hilbijartin, nîşankirin
send ناردن

sensor هەستەوەر
sequence ڕیزە پ. ـ زنجیرە پ.
serial زنجیرەیی
series زنجیرە
Server ڕاژەکار server
service ڕاژە servîs, xizmet
session شەکرۆکەیەکی نایاب
setup جێگیرکردن bicîhkirin, ajotin, programek xebitandin
shape شێوە، شێواز
share بەش parve kirin, bi hev ra xebitandin
shareware (پ.) پرۆگرامی بڵاوبوونەوە
sheet پەڕە
shift گۆڕین
short کورت kurt, kin
shortcut قەدبڕ kurterê, rêya kurt
sign in واژۆکردن
signature واژۆ
site شوێن، جێ
skin پێست çerm, çermîn
slash لارەهێڵ
slice پارچە، قاژ، کەرت
slot قڵێش
socket پێکەوەبەست
software نەرمەواڵە، کاڵانەرم
sound card کارتی دەنگ
source سەرچاوە
spacebar نێوان تووڵ
spam spam پۆستی نەخوازراو
spoof(ed) web site (پ.) وێبگەی ساختە
spool نۆرە
spyware (پ.) پرۆگرامی سیخوڕی
SQL SQL
ssh ssh
standalone سەربەخۆ
standard ئاسایی، پێوانە، نموونەیی yekgirt, yekîn
start دەستپێکردن ـ دەستپێک destpêk
startpage دەستپێک ـ لاپەڕەی دەستپێک rûpela destpêkê
stationary جێگیر
Statistics (پ.) ئامار (پ) ـ سەرژمێری
status ئاست، دۆخ
store کۆگا، کۆگاکردن
Storekeeping (کۆگا (پ
story board پێگەی کارکردن
stream تەوژم

string ڕیزبەند
structure پێکهاتە
style شێواز
subnet subnet
subnet mask subnet mask
subscribe بەشداربوون
support پاڵپشت(ی)کردن
surfing وێبگەردی gerîn, di internet de gerîn
symbol نیشانە ، هێما
syntax ڕستەکار، داڕستن
system سیستەم sîstem, program, bîngeh
Tab-key بازدەر، دوگمەی تاب
table خشتە
tag تاگ
tape (شریت، نەوار - تۆمارکردن لەسەر شریت (نەوار
target مەبەست، ئامانج
task کار kar
TCP/IP TCP/IP
technology تەکنۆلۆژیا، تەکنیکزانی، پیشەزانی teknîk, teknolojî
tele-education دوورەفێرکاری پ.
telework دوورکاری پ.
telework center بنکەی دوورکاری پ.
telnet telnet
Template داڕێژە
temporary کاتی
terminal تێرمیناڵ
terminate کۆتایی پێهێنان
text دەق tekst, nivîs, nivîsar
text processing دەقکاری پ.
text processor دەقکار پ.
Text String دەقەڕیزبەند
texture چنین، ڕستن
TFT TFT
timeline کاتهێڵ
tips ڕێنیشاندان، ڕونکردنەوە، پ
title سەردێڕ
toggle toggle
tool ئامراز opsîyon
Toolbar تووڵامراز
top لووتکە، سەرتۆپ
topic بابەت babet, mijar
topology تۆپۆلۆژی
track هێڵگە
trackback ڕێباز، ڕێچکە

Transaction ڕێککەوتن، گواستنەوە
transfer گواستنەوە
transform گۆڕین
transmission ناردن
transparent ڕوون، ڕۆشن، پاشبین
trick فێڵ، تەڵە، پ
Trojan horse ئەسپی ترووجان Hespê Troyan
TTL TTL
ttl ttl
type جۆر، چاپکردن
UCP UCP
UDA UDA
UDF UDF
UDMA UDMA
UDO UDO
UDP UDP
UHF UHF
UI UI
UIML UIML
UML（1） UML
UML（2） UML
UMS UMS
UMTS UMTS
unary یەکانی
UNC UNC
underscore بنهێڵ
Unicast یونیکەست
Unicode یونیکۆد
uninstall هەڵوەشاندنەوە paqij kirin, jê derxistin
union union
unique بێهاوتا، بێوێنە
unit یەکە yekîn, yekpar, yekparçe
UNIX یونیکس
unsigned unsignedبێنیشانە ، nedestnîşankirî, netomarkirî
update نوێکردنەوە، ئەمرۆژیکردن nûkirin
upgrade بەرزکردنەوە
uplink بارکردن، سەرختن
upload بارکردن
UPnP UPnP
UPS UPS
upstream سەرختن
uptime uptime
URI URI
URL URL

Tareqwaisi@Gmail.Com
USB USB
User بەکارهێنەر Bikarhêner
user ID پێناسەی بەکارهێنەر پ.
user name ناوی بەکارهێنەر پ.
user-friendly بەکارهێنەرپەسەن پ.
USSD USSD
utility بەکەڵک، سوودمەند، سوودمەندی
UTP UTP
value نرخ
variable گۆڕاو biguhertin, gorraw
VB VB
VBScript سکریپتی VB
VCD VCD
vector vector
vendor فرۆشیار
verbose درێژە
version وەشان
view بینین dîtin
virtual virtual
virus ڤایرۆس vîrûs
visual بینراو
VLAN VLAN
voice دەنگ
VOIP VOIP
volume پلەی دەنگ، قەبارە، بەرگ
VPN VPN
vulnerable بەرگەنەگر
WAN (Wide Area Network) WAN ڕایەڵەی ڕووبەربڵاو پ ..
wap wap
Warez پرۆگرامێک کە کۆپی دەکرێ بە شێوەیەکی نایاسایی و لە ڕێگەی ئێنتەرنێتەوە بلاو دەکرێتەوە .پ
watchdog پاسەوان
wav wav
wave شەپۆل
web وێب web
web browser وێبگەڕ Web Lêger, gerok
web page وێبپەڕ
webcam وێبکام
Webcast پەخشی وێب
Webcasting پەخشکردنی ، دەنگ و ڕەنگ بە هۆی ئێنتەرنێت .پ
WebDAV WebDAV
weblog وێبلۆگ
Webmaster وێبداڕێژ
webserver ڕاژەکاری وێب - وێبڕاژەکار (پ.)
website وێبگە

whois whois
wideband پانەباند
widget widget
WINS WINS
Winsock   Winsock
wireless بێسیم، بێتەل
WLAN WLAN
Word پرۆگرامی وۆرد پ.
word processing وشەکاری پ.
word processor وشەکار پ.
workstation workstationوێستگەی کار ،
www (world wide web) www جیهانی وێب پ ..
WYSBYGI WYSBYGI
WYSIWYG   WYSIWYG
X.25   X.25
X.400   X.400
X.500 X.500
x86 x86
xclient xclient
XHTML XHTML
XML XML
Xmodem Xmodem
XOR XOR
XPath XPath
XQuery XQuery
xserver xserver
XSL XSL
Y2K Y2K
YaST YaST
Ymodem Ymodem
ypserver ypserver
yy yy
zip زیپ، پەستاندن pêçandin, bipêçîne
Zmodem Zmodem
zone ناوچە cîh, war
zoom دوورپێش
Zope Zope

http://Pertwk.com

2008 Scientific English – Kurdish Dictionary

Tareqwaisi@Gmail.Com